

جمهوری اسلامی ایران

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

برنامه درسی

(بازنگری شده)

دوره: کارشناسی

رشته: مهندسی آبادانی طبیعت

گروه: مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی

مصوب جلسه شماره ۶۱ مورخ ۱۳۹۴/۱۲/۹

کمیسیون برنامه ریزی آموزشی

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

عنوان برنامه درسی: کارشناسی مهندسی آبادانی طبیعت

- (۱) برنامه درسی دوره کارشناسی رشته مهندسی آبادانی طبیعت در جلسه شماره ۶۱ مورخ ۱۳۹۴/۱۲/۹ کمیسیون برنامه ریزی آموزشی بازنگری و تصویب شد.
- (۲) برنامه درسی دوره کارشناسی رشته مهندسی آبادانی طبیعت از تاریخ تصویب جایگزین "برنامه درسی دوره کارشناسی رشته مهندسی منابع طبیعی - مرتع و آبخیزداری"، مصوب جلسه شماره ۴۱۴ مورخ ۱۳۸۱/۲/۲۹ شورای عالی برنامه ریزی آموزشی و "برنامه درسی دوره کارشناسی رشته مهندسی منابع طبیعی - مدیریت مناطق خشک و بیابانی"، مصوب جلسه شماره ۴۱۴ مورخ ۱۳۸۱/۲/۱۱ مورخ ۱۳۸۱/۲/۲۹ شورای عالی برنامه ریزی آموزشی شد.
- (۳) برنامه درسی فوق الذکر از تاریخ ۱۳۹۵/۱۲/۹ برای تمامی دانشگاه‌ها و مؤسسه‌های آموزش عالی و پژوهشی کشور که طبق مقررات مصوب وزارت علوم، تحقیقات و فناوری فعالیت می‌کنند به مدت پنج سال قابل اجرا است و پس از آن قابل بازنگری است.

عبدالرحیم نوہ ابراهیم

دبیر شورای عالی برنامه ریزی آموزشی

فصل اول

مشخصات کلی برنامه درسی دوره کارشناسی رشته مهندسی آبادانی طبیعت

۱- مقدمه

برای تأمین نیروی کارآمد در امور مربوط به اداره مرتع، اراضی بیابانی و آبخیزهای کشور و بهره برداری صحیح از منابع تولید علوفه برای تولیدات دامی بیشتر، مدیریت بهینه بیابان و جلوگیری از فرسایش در حوزه های آبخیز اعم از بادی، آبی و سیلابی که سبب هدر رفتن خاک و پرشدن مخازن سدها و پیشروی شن های روان می گردد لازم است متخصصینی تربیت شوند تا ضمن به کارگیری آموخته های خود بتوانند برنامه ریزی اصولی در جهت نیل به خود کفایی در زمینه مرتع، بیابان و آبخیزداری را به عمل آورند.

۲- تعریف و هدف

مهندسی آبادانی طبیعت به مجموعه ای از علوم و فنون اطلاق می گردد که جهت تربیت افرادی به منظور شناخت جوامع گیاهی، عوارض زمین، عوامل اقلیمی، آب و خاک، دام و علل تخریب و فرسایش مرتع و آبخیزها، بیابان و نیز اصلاح و توسعه منابع پایه (به عنوان منابع طبیعی تولید علوفه و آب) به کار می رود. هدف از ایجاد دوره کارشناسی این رشته، تربیت کارشناسانی است که با فرآگیری دروس مربوطه بتوانند به عنوان کارشناس (مهندس) آبادانی طبیعت به کار تهیه طرح های مرتع، بیابان زدایی و آبخیزداری در حوزه ها و اجرای این طرح ها، همکاری در آموزش و تحقیق در بخش های مختلف مربوط به این رشته مشغول گردند.

۳- ضرورت و اهمیت

باتوجه به اینکه تولیدات علوفه مرتعی که به طور طبیعی از مرتع کشور بدست می آید نقش مهمی در اقتصاد کشور به منظور تأمین غذای دام و تولیدات دامی و پرورشی ایفا می نماید و از طرفی برای جلوگیری از فرسایش آبی و پرشدن مخازن سدها و تثبیت شن های روان که پیشروی آنها به مناطق روستایی مرکز و جنوب کشور خساراتی وارد می کند لازم است متخصصینی در این زمینه تربیت شوند تا بتوانند با برنامه ریزی های صحیح و نظارت بر حسن اجرای آنها و آموزش در جهت اصلاح و توسعه مرتع، جلوگیری از فرسایش و حفاظت آب و خاک اقدام نمایند.

۴- طول دوره و شکل نظام

مطابق ضوابط و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری می باشد.

۵- تعداد واحدهای درسی

واحدهای درسی دوره کارشناسی رشته مهندسی آبادانی طبیعت ۱۳۷ واحد به شرح زیر است.

۲۲ واحد	- دروس عمومی
۳۳ واحد	- دروس علوم پایه
۷۳ واحد	- دروس تخصصی
۹ واحد	- دروس اختیاری

۶- نقش و توانایی فارغ التحصیلان

فارغ التحصیلان این رشته می توانند در زمینه های زیر به کار مشغول گردند:

- به عنوان مدیر ادارات فنی مراتع و حفاظت خاک در سازمان جنگلها و مراتع (وزارت جهاد کشاورزی) و وزارت نیرو.
- به عنوان مربی در دبیرستانهای کشاورزی (رشته منابع طبیعی) و مؤسسات آموزشی مربوطه.
- به عنوان کارشناس (مهندس) در اجرای تحقیقات در مؤسسات تحقیقات منابع طبیعی.

فصل دوم

جداول دروس دوره کارشناسی رشته مهندسی آبادانی طبیعت

۱- جدول دروس عمومی

ساعت			واحد	نام درس	گرایش	ردیف
جمع	عملی	نظری				
۳۲	-	۳۲	۲	اندیشه اسلامی ۱ (صدأ و معاد)	مبانی نظری اسلام	۱
۳۲	-	۳۲	۲	اندیشه اسلامی ۲ (تبوت و امامت)		
۳۲	-	۳۲	۲	انسان در اسلام		
۳۲	-	۳۲	۲	حقوق اجتماعی و سیاسی در اسلام		
۳۲	-	۳۲	۲	فلسفه اخلاق (با تکیه بر مباحث تربیتی)	اخلاق اسلامی	۲
۳۲	-	۳۲	۲	اخلاق اسلامی (مبانی و مقاہیم)		
۳۲	-	۳۲	۲	ایین زندگی (اخلاق کاربردی)		
۳۲	-	۳۲	۲	عرفان عملی اسلامی		
۳۲	-	۳۲	۲	انقلاب اسلامی ایران	انقلاب اسلامی	۳
۳۲	-	۳۲	۲	آشنایی با قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران		
۳۲	-	۳۲	۲	اندیشه سیاسی امام خمینی «ره»		
۳۲	-	۳۲	۲	تاریخ فرهنگ و تمدن اسلامی	تاریخ و تمدن اسلامی	۴
۳۲	-	۳۲	۲	تاریخ تحلیلی صدر اسلام		
۳۲	-	۳۲	۲	تاریخ امامت		
۳۲	-	۳۲	۲	تفسیر موضوعی قرآن	آشنایی با منابع اسلامی	۵
۳۲	-	۳۲	۲	تفسیر موضوعی نهج البلاغه		
۴۸	-	۴۸	۲	زبان فارسی	-	۶
۴۸	-	۴۸	۲	زبان انگلیسی	-	۷
۳۲	۳۲	-	۱	تریمیت بدنی ۱	-	۸
۳۲	۳۲	-	۱	تریمیت بدنی ۲	-	۹
۳۲	-	۳۲	۲	دانش خانواده و جمعیت	-	۱۰

* دو درس به ارزش ۴ واحد از مجموعه دروس مبانی نظری اسلام

* یک درس به ارزش ۲ واحد از مجموعه دروس اخلاق اسلامی

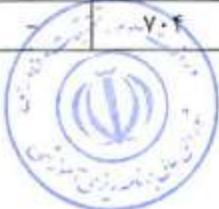
* یک درس به ارزش ۲ واحد از مجموعه دروس انقلاب اسلامی

* یک درس به ارزش ۲ واحد از مجموعه دروس تاریخ تمدن اسلامی

* یک درس به ارزش ۲ واحد از مجموعه دروس آشنایی با منابع اسلامی

۲- جدول دروس پایه رشته مهندسی آبادانی طبیعت

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد (۱ نا)	نوع واحد درسی			تعداد ساعت (۶۴ تا ۱۶)	بسیش نیاز
			نظری عملی	-	نظری عملی		
۱۱	ریاضیات ۱	۳	۳	-	-	۶۴	ندارد
۱۲	ریاضیات ۲	۳	۳	-	-	۶۴	دارد
۱۳	زمین شناسی	۲	۱	۱	*	۴۸	ندارد
۱۴	ریخت شناسی و رده بندي گیاهی	۳	۲	۱	*	۶۴	ندارد
۱۵	استاتیک	۲	۱	۱	*	۴۸	دارد
۱۶	آمار	۳	۲	۱	*	۶۴	دارد
۱۷	بوم شناسی عمومی	۲	۲	-	-	۳۲	ندارد
۱۸	شناخت منابع طبیعی	۳	۲	۱	*	۶۴	ندارد
۱۹	هیدرولیک عمومی	۳	۲	۱	*	۶۴	دارد
۲۰	اقتصاد منابع طبیعی	۲	۲	-	-	۳۲	ندارد
۲۱	خاکشناسی عمومی	۳	۲	۱	*	۶۴	ندارد
۲۲	هیدرولوژی عمومی	۲	۱	۱	*	۴۸	دارد
۲۳	مقاومت مصالح	۲	۱	۱	*	۴۸	دارد
جمع							
۷۰۴							

۳- جدول دروس تخصصی رشته مهندسی ابادانی طبیعت

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد درسی	نوع واحد درسی			تعداد واحد (۱۲ تا ۶۴)	نیاز	تعداد ساعت (۶۴ تا ۱۲)
			- نظری عملی	نظری عملی	- نظری عملی			
۲۴	هو و اقلیم شناسی	۳	*	۱	۲	دارد	۶۴	*
۲۵	مبانی سنجش از دور	۲	*	۱	۱	ندارد	۴۸	*
۲۶	مساحی و نقشه برداری	۳	*	۱	۲	دارد	۶۴	*
۲۷	مبانی ارزش گذاری اقتصادی کارکرد آکوستیکی	۲	*	۱	۱	دارد	۳۲	*
۲۸	استفاده چند منظوره از آکوستیک	۲	*	۱	۱	ندارد	۴۸	*
۲۹	حقوق و قوانین منابع طبیعی	۲	-	-	۲	ندارد	۴۸	-
۳۰	طرح آزمایش‌های منابع طبیعی	۲	*	۱	۱	دارد	۳۲	*
۳۱	مرتعداری	۳	*	۱	۲	دارد	۶۴	*
۳۲	جامعه، فرهنگ و طبیعت	۲	-	-	۲	ندارد	۳۲	-
۳۳	رابطه آب، خاک و گیاه	۲	*	۱	۱	ندارد	۴۸	*
۳۴	شناخت بیابان‌های ایران و جهان	۲	-	-	۲	ندارد	۳۲	-
۳۵	سازه‌های مهندسی حفاظت آب و خاک	۲	*	۱	۱	دارد	۴۸	*
۳۶	شناسایی گیاهان مرتعی ۱	۲	*	۱	۱	دارد	۴۸	*
۳۷	شناسایی گیاهان مرتعی ۲	۲	*	۱	۱	دارد	۴۸	*
۳۸	ژئومرفولوژی ۱ فرسایش آبی	۳	*	۱	۲	دارد	۶۴	*
۳۹	ژئومرفولوژی ۲ فرسایش بادی	۳	*	۱	۲	دارد	۶۴	*
۴۰	کشت و تکثیر گیاهان مرتعی	۳	*	۱	۲	دارد	۶۴	*
۴۱	خاکهای مناطق خشک و نیمه خشک	۳	*	۱	۲	دارد	۶۴	*
۴۲	حفظ آب و خاک	۳	*	۱	۲	دارد	۶۴	*
۴۳	کارتوگرافی	۲	*	۱	۱	دارد	۴۸	*
۴۴	ارزیابی قابلیت خاکها و اراضی	۳	*	۱	۲	دارد	۶۴	*
۴۵	آکولوزی مرتع (بوم شناسی مرتع)	۲	-	-	۲	دارد	۳۲	-
۴۶	هیدرولوژی کاربردی	۳	*	۱	۲	دارد	۶۴	*
۴۷	اصلاح مرتع	۳	*	۱	۲	دارد	۶۴	*
۴۸	اندازه‌گیری و ارزیابی مرتع	۳	*	۱	۲	دارد	۶۴	*
۴۹	بیابان و قابلیت‌های آن	۲	-	-	۲	ندارد	۴۸	-
۵۰	آبخیزداری	۳	*	۱	۲	دارد	۶۴	*
۵۱	کارورزی ۱ (مهرات ورزی ۱-مشترک بین گروههای منابع طبیعی)	۳	-	-	۳	ندارد	-	-
۵۲	کارورزی ۲ (مهرات ورزی ۲-پروژه تخصصی)	۳	-	-	۳	ندارد	-	-
جمع								
۱۴۲۴								

۴- جدول دروس اختیاری رشته مهندسی ابادانی طبیعت**

عنوان درس	ردیف	تعداد واحد	تعداد	نوع واحد درسی			تعداد ساعت (۱۶ تا ۲۴)	پیش نیاز
				نظری	عملی	نظری		
آشنایی با نرم افزار در منابع طبیعی	۵۳	۲	۱	۱	۱	*	۴۸	ندارد
زبان تخصصی	۵۴	۲	۲	-	-	-	۳۲	دارد
بهره برداری از محصولات فرعی مرانچ	۵۵	۲	۱	*	۱	*	۴۸	دارد
ترویج و آموزش منابع طبیعی	۵۶	۲	۲	-	-	-	۳۲	ندارد
میکانیک سیالات	۵۷	۳	۲	*	۱	*	۶۴	ندارد
تخرب اراضی در مناطق خشک	۵۸	۲	۱	*	۱	*	۴۸	دارد
ارزیابی ژئوغرافومتریک در ایران	۵۹	۳	۲	*	۱	*	۶۴	ندارد
اصول کنترل و همیزیتی با بیان	۶۰	۲	۲	-	-	-	۳۲	ندارد
زنگورداری	۶۱	۲	۱	*	۱	*	۴۸	ندارد
اکوتوریسم	۶۲	۲	۱	*	۱	*	۴۸	ندارد
مقدمات مردم شناسی عشاپری	۶۳	۲	۱	*	۱	*	۴۸	ندارد
اصول پایداری در کشاورزی مناطق خشک و بیابانی	۶۴	۲	۲	-	-	-	۳۲	ندارد
ژئومورفوگوئزی و مدیریت محیط	۶۵	۳	۲	*	۱	*	۶۴	ندارد
مدیریت پایدار خاک و گیاه	۶۶	۲	۲	-	-	-	۳۲	ندارد
گیاهشناسی	۶۷	۲	۱	*	۱	*	۴۸	ندارد
اصول بیشه زراعی	۶۸	۲	۱	*	۱	*	۴۸	ندارد
روشن های تسهیل گری اجتماعی	۶۹	۲	۱	*	۱	*	۴۸	ندارد
مدیریت و پرورش دام و حوش	۷۰	۲	۱	*	۱	*	۴۸	ندارد
منابع و مسائل آب در ایران	۷۱	۳	۲	*	۱	*	۶۴	دارد
شناخت و مدیریت بحران های محیطی	۷۲	۲	۱	*	۱	*	۴۸	ندارد
سیاست کارآفرینی	۷۳	۲	۱	*	۱	*	۴۸	ندارد
بیسانه و متده و برآورده در پژوهه های آبخیزداری	۷۴	۲	۱	*	۱	*	۴۸	ندارد
شناخت پدر گیاهان مرتعی	۷۵	۲	۱	*	۱	*	۴۸	ندارد
فیزیک مکانیک	۷۶	۲	۱	*	-	*	۳۲	ندارد
کاربرد شیمی در منابع طبیعی	۷۷	۲	۱	*	۱	*	۴۸	ندارد
جلد پیش	۷۸	۱	۱	-	-	-	۱۶	ندارد
سامانه اطلاعات جغرافیایی	۷۹	۲	۱	*	۱	*	۴۸	ندارد

** دانشجو موظف است تعداد ۹ واحد اختیاری را اخذ نماید.

فصل سوم: سرفصل دروس دوره کارشناسی مهندسی آبادانی طبیعت

ریاضیات (۱)

عنوان درس به فارسی: ریاضیات (۱)	ردیف درس: ۱۱	تعداد واحد: ۳	نوع واحد: پایه	نظری	دروس پیش‌نیاز: ندارد
عنوان درس به انگلیسی: Mathematics (1)					☒ آموزش تکمیلی عملی؛ ☐ دارد ☒ ندارد ☐ سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سمینار

هدف درس: آشنایی دانشجویان با کاربردهای ریاضیات در حل مسائل مهندسی منابع طبیعی

۱) رئوس مطالب:

- نظری:

مختصات دکارتی، مختصات قطبی، اعداد مختلط جمع و ضرب و ریشه آنها نمایش هندسی اعداد مختلط، نمایش قطبی اعداد مختلط، تابع، جبر توابع، حد و قضایای مربوطه حد، حد چپ و راست، پیوستگی، مشتق، دستورهای مشتق گیری، تابع معکوس و مشتق تابع، مشتق تابع مثلثاتی و توابع معکوس، قضیه رل، قضیه میانگین، بسط تیلر، کاربردهای هندسی و فیزیکی مشتق، معادلات منحنی ها در مختصات قطبی، کاربرد مشتق در تقریب ریشه های معادلات، تعریف انتگرال توابع پیوسته و قطعه پیوسته، قضایای اساسی حساب دیفرانسیل و انتگرال، تابع اولیه، روش های تقریبی برآورد انتگرال در محاسبه مساحت و حجم و طول منحنی و گشتاور و مرکز ثقل و کار و ... (در مختصات دکارتی و قطبی)، لگاریتم و تابع نمایی و مشتق آنها، توابع هذلولی، روش های انتگرال گیری مانند تعویض متغیر و تجزیه کسرها، برخی تغییر متغیرهای خاص، دنباله و سری عددی و قضایای مربوطه و سری توان و قضیه تیلور با باقیمانده.

به تبصره بعد از شرح ریاضی (۲) توجه کنید:

- عملی: ندارد

روش ارزیابی (درصد):

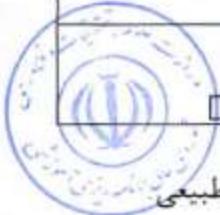
ارزشیابی مستمر	آزمون میان ترم	آزمون پایان ترم	پروژه/کار عملی
*	*	*	-

منابع:

- Stewart, J. (2015). Calculus: early transcendentals. Cengage Learning.
- Thomas, G. B., Weir, M. D., Hass, J., & Giordano, F. R. (2010). Thomas' Calculus Early Transcendentals. Pearson.

ریاضیات (۲)

دروس پیش‌نیاز: ریاضیات (۱)	نظری	نوع واحد: پایه	تعداد واحد: ۳ تعداد ساعت: ۴۸	ردیف درس: ۱۲	عنوان درس به فارسی: ریاضیات (۲)
			☒ آموزش تکمیلی عملی; ☐ ندارد	☐ دارد	عنوان درس به انگلیسی: Mathematics (2)

هدف درس: آشنایی دانشجویان با کاربردهای ریاضیات در حل مسائل مهندسی منابع طبیعی

تلی رئوس مطالب:

- نظری:

معادلات پارامتری، مختصات فضایی، بردار در فضا، ضرب عددی، ماتریسهای 3×3 دستگاه معادلات خطی سه مجھولی، عملیات روی سطراها، معکوس ماتریس، حل دستگاه معادلات، استقلال خطی، پایه در و تبدیل خطی و ماتریس آن، دترمینان 3×3 و ارزش و بردار ویژه، ضرب برداری، معادلات خط و صفحه، دو تابع برداری و مشتق آن، سرعت و شتاب، خمیدگی، بردارهای عمود بر منحنی، تابع چند متغیره، مشتق سویی و جزئی، صفحه مماس و خط قائم گرادیان، قائدہ زنجیری - برای مشتق جزئی، دیفرانسیل کامل، انتگرالهای دوگانه و سه گانه و کاربرد آنها در مسائل هندسی و فیزیکی، تعویض ترتیب انتگرال گیری (بدون اثبات دقیق)، مختصات استوانه ای و کروی، میدان برداری، انتگرال منحنی الخط، دیورزاں، چرخه، لایاسین پتانسیل، قضایای گرین و دیورزاں و استکس.

- عملی: ندارد

روش ارزیابی (درصد):

پروژه/کار عملی	آزمون پایان ترم	آزمون میان ترم	ارزشیابی مستمر
-	*	*	*

منابع:

1. Stewart, J. (2015). Calculus: early transcendentals. Cengage Learning.
2. Thomas, G. B., & Finney, R. L. (1992). Calculus and analytic geometry. Addison Wesley.

** تبصره: ترتیب ریز مواد دروس ریاضی (۱) و (۲) پیشنهادی است و دانشگاهها با توجه به کتابی که انتخاب می‌کنند، می‌توانند ترتیب را تغییر دهند.

زمین شناسی

دروس پیش نیاز:	ندارد	واحد نظری ۱ وحدت عملی	نوع واحد پایه	تعداد واحد: ۲ تعداد ساعت: ۴۸	ردیف درس: ۱۳	عنوان درس به فارسی: زمین شناسی
			☐ آموزش تکمیلی عملی؛ دارد ☒ ندارد	☐ سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار		عنوان درس به انگلیسی: Geology

هدف درس: آشنائی با کانی ها، سنگ ها و رسوبات ایران، آشنائی با پدیده های زمین شناسی سطح ایران، بررسی نقش زمین شناسی در وقوع مخاطرات طبیعی از جمله لغزش، زلزله، سیل و بیابانزائی

رئوس مطالب:

- نظری:

پیدایش و وضعیت کره زمین در ارتباط با منظومه شمسی، مشخصات کره زمین از سطح تا عمق، کانی شناسی و انواع مهم کانی های ایران، بلور شناسی، پلیمرهای سیلیکاته، سنگ شناسی و انواع مهم سنگ های ایران، بررسی های رسوب شناسی، ارزیابی حساسیت مواد زمین شناسی به فرسایش و رسوبزایی آن ها، نقش زمین شناسی در تشکیل انواع خاکها پوشش گیاهی (زئوبوتانی)، بررسی های سنگ شناسی و زمین شناسی در طرحهای مختلف منابع طبیعی، چینه شناسی و واحدهای آن (زمان چینه شناسی، سنگ چینه شناسی)، زمین شناسی ایران و زون های زمین شناسی، زمین شناسی ساختمانی و تکتونیک (تغییر شکل های سطح ایران زمین از نوع چین خوردگی، گسل خوردگی، دگرشیبی...). در اثر نیروهای درونی و بیرونی، دیاپیرها یا گندلهای نمکی ایران و تأثیر آن ها در تخریب کیفیت منابع طبیعی، نظریه تکتونیک صفحه ای، ایزوفستازی، مخاطرات زمین شناسی از جمله زلزله، لغزش، سیل و بیابانزائی و پهنه بندی خطرات، نقشه های زمین شناسی، پدیده های زمین شناسی در عکس های هوایی.

- عملی:

شناصایی کانی ها، شناصایی سنگ ها، دانه بندی و بررسی ترکیب کانی شناسی رسوبات، کاربرد نقشه های توپوگرافی در بررسی های زمین شناسی، کاربرد عکس های هوایی در بررسی پدیده های زمین شناسی و تشخیص سنگ ها، استفاده از نقشه های زمین شناسی، مشخص نمودن حوزه آبخیز در نقشه زمین شناسی و تهیه مقاطع زمین شناسی

روش ارزیابی (درصد):

پروژه/کار عملی	آزمون پایان ترم	آزمون میان ترم	ارزشیابی مستمر
۳۰	۳۰	۳۰	۱۰

منابع:

- 1- Press, F. and Siever, R., 2012, Earth, Freeman and Company, 20P.
- 2- Dougal Dixon, D., 1992, The Practical Geologist: The Introductory Guide to the Basics of Geology and to Collecting and Identifying Rocks, Nature, 160 pages.
- 3- LeConte, J., 1882, Elements of geology, D. Appleton and Co. 635P.

ریخت‌شناسی و رده‌بندی گیاهی

عنوان درس به فارسی: ریخت‌شناسی و رده‌بندی گیاهی	عنوان درس به انگلیسی: Morphology & Plant Taxonomy
تعداد واحد: ۳	ردیف درس: ۱۴
تعداد ساعت: ۶۴	
نوع واحد: پایه	
۱ واحد نظری	۲ واحد عملی
دروس پیش‌نیاز: ندارد	
آموزش تکمیلی عملی: ☒ دارد ☐ ندارد	
سفر علمی ☒ آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سمینار ☐	

هدف درس: شناخت اندام‌های زایشی و رویشی گیاه و روش‌های رده‌بندی گیاهان

۱- رئوس مطالب:

- نظری:

کلیات، اهمیت و کاربرد گیاهشناسی

ریخت‌شناسی اندام‌های رویشی: انواع ریشه، انواع ساقه، انواع برگ

ریخت‌شناسی اندام‌های زایشی؛ گل، گل آذین، و انواع آن، میوه، انواع میوه، دانه

رده‌بندی؛ تعریف، اصول رده‌بندی گیاهی، انواع رده‌بندی، واحدهای رده‌بندی، اصول نامگذاری علمی گیاهان، گیاهان آوندی و عالم گیاهی، پیداگادان.

مطالعه تیره‌های گیاهی مختلف پیداگادان شامل بازدانگان (سروها، کاج‌ها، سرخدارها)، حدروانسط‌ها؛ افردا، نهاندانگان شامل؛ تک لپهای‌ها و دو لپهای‌های مهم موجود در فلور ایران.

- عملی:

شناسایی ماکروسکوپی و میکروسکوپی گیاهان در آزمایشگاه و هرباریوم، بازدید از باغ‌های گیاهشناسی و هرباریوم، آشنایی با نحوه جمع‌آوری و خشک کردن گیاهان و نامگذاری آنها و اصول نگهداری نمونه‌های خشک شده گیاهان و نامگذاری آنها.

روش ارزیابی (درصد):

ارزشیابی مستمر	آزمون میان ترم	آزمون پایان ترم	پژوهه/اکار عملی
۱۵	۲۵	۵۰	۱۰

منابع:

۱. اذرتبوند، حسین، ۱۳۹۲. ریخت‌شناسی و رده‌بندی گیاهی نشریه آموزشی دانشگاه منابع طبیعی.
۲. شاهسواری، عباس، ۱۳۹۱. سیستماتیک گیاهی. انتشارات دانشگاه ابوعلی سینا.

استاتیک

دروس پیش‌نیاز: ریاضیات (۱)	واحد نظری واحد عملی	نوع واحد: پایه	تعداد واحد: تعداد ساعت: ۴۸	ردیف درس: ۱۵	عنوان درس به فارسی: استاتیک
		آموزش تکمیلی عملی: ☒ دارد ☐ ندارد	سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سمینار		عنوان درس به انگلیسی: Static & Strength of materials

هدف درس: درک درست پیکره‌ی آزاد سازه و تنظیم درست معادلات تعادل سامانه‌های معین و محاسبه مجھولات تکیه‌گاهی.

لیل رئوس مطالب:

- نظری:

مروری بر کمیت‌ها، جبر برداری، قوانین نیوتون و سامانه آحاد، تعیین برآیند نیروهای هم جهت، قوانین تعادل، لنگر یک نیرو حول یک خط و حول یک نقطه، ضرب داخلی و خارجی بردارها، زوج نیرو، برآیند یک سامانه عمومی نیروها، تعیین نیروی معادل از سامانه‌ی نیروهای صفحه‌ای، سامانه نیروهای موازی و سامانه نیروهای عمومی، معادلات تعادل اجسام صلب و تعیین نیروهای تکیه‌گاهی، پیکره آزاد نیروها، شرایط تعادل استاتیکی، نامعینی استاتیکی و قیود اضافی - سازه‌ها: خرپاها اعضای دو نیرویی، روش گره و روش مقطع قابها و اجزای نیروهای توزیع شده: مرکز جرم و مرکز هندسی یک جسم مرکب، اشکال مرکب و خطوط - تیرها: تعیین نیروهای داخلی، دیاگرام‌های نیروی برشی و ممان خمشی، روابط حاکم بین نیروی برشی و ممان خمشی و بار گسترده - لنگرهای مساحت و حاصلضرب اینرسی، قضیه انتقال محورهای موازی، سطح مرکب - اصطکاک: قوانین اصطکاک خشک، زاویه اصطکاک، گوه، مفهوم کار مجازی.

- عملی:

حل تمرین مربوط به فصول دارای مسائل محاسباتی

روش ارزیابی (درصد):

ارزشیابی مستمر	آزمون میان ترم	آزمون پایان ترم	پروژه/کار عملی
۱۰	۴۵	۲۵	۱۰

منابع:

۱. رهبری، مهرداد (متجم). ۱۳۸۷. ایستایی (استاتیک)، نشر علم و صنعت.
۲. پوستی، پهram (متجم). ۱۳۹۱. مکانیک برداری برای مهندسان: استاتیک. نشر متفکران.
۳. افضلی، محمد رضا (متجم). ۱۳۹۱. مکانیک مهندسی: استاتیک، نشر کتاب دانشگاهی.
4. Beer, F.P., Johnston, E.R., Dewolf, J. T. and Mazurek, D. F. 2002. Mechanics of materials. McGraw-Hill
5. Popov, E. P. 1952. Mechanics of materials. Prentice-Hall.
6. Timoshenko, S.P. 1940. History of strength of materials. D. Van Nostrand Company.

آمار

دروس پیش‌نیاز: ریاضیات	دروس پیش‌نیاز: ریاضیات	۲ واحد نظری ۱ واحد عملی	نوع واحد: پایه	تعداد واحد: ۳ تعداد ساعت: ۶۴	ردیف درس: ۱۶	عنوان درس به فارسی: آمار
				☒ آموزش تکمیلی عملی: دارد ☐ ندارد	☐ سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار	عنوان درس به انگلیسی: Statistics

هدف درس: آشنایی دانشجویان با کاربرد روش‌های آماری در تحقیقات منابع طبیعی

۱) رئوس مطالب:

- نظری:

جایگاه آمار در پژوهش‌های منابع طبیعی، مروری بر تعاریف آماری (جامعه، نمونه، متغیر و ...)، طبقه‌بندی داده‌ها و جداول فراوانی، نمایش داده‌های آماری، شاخص‌های تمایل مرکزی و پراکندگی، برآورد و حدود اعتماد، نمونه‌برداری و اصول آن، آشنایی با توزیع‌های احتمالاتی (دوچمله‌ای، پواسون، نرمال و ...)، آزمون فرض آماری و مراحل آن، آزمون χ^2 تجزیه واریانس، روش‌های مقایسه میانگین‌ها، تجزیه همبستگی و رگرسیون، آشنایی با روش‌های غیر پارامتری.

- عملی: ندارد

آشنایی با نحوه استفاده از برخی نرم‌افزارهای رایانه‌ای جهت حل مسائل آماری با تکیه بر مثال‌های کاربردی در زمینه پژوهش‌های منابع طبیعی.

۲) روش ارزیابی (درصد):

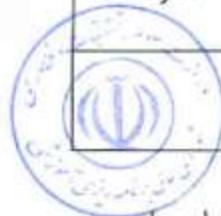
ارزشیابی مستمر	آزمون میان ترم	آزمون پایان ترم	پروژه/کار عملی
۱۰	۲۰	۵۰	۲۰

منابع:

- ۱- بی‌همتا مهدوی و محمدعلی زارع چاهوکی، ۱۳۹۰. اصول آمار در علوم منابع طبیعی. انتشارات دانشگاه تهران. چاپ سوم، ۳۰۰ صفحه.
- ۲- زارع چاهوکی محمدعلی، ۱۳۹۲. تجزیه و تحلیل داده‌ها در پژوهش‌های منابع طبیعی. انتشارات جهاد دانشگاهی. چاپ دوم، ۳۱۰ صفحه.
- 3- Zare J.H., 2010. Bio-statistical analysis. Prentic-Hall, 5th edition, 947 p.
- 4- Manly B.F.J., 2000. Statistics for Environmental Science and Management. Chapman & Hall/CRC press, 326 p.

بوم‌شناسی عمومی

عنوان درس به فارسی: بوم‌شناسی عمومی	رده درس: ۱۷	تعداد واحد: ۲	نوع واحد:	۲ واحد نظری	دروس پیش‌نیاز: ندارد
عنوان درس به انگلیسی: Public Ecology		تعداد ساعت: ۳۲		☒ آموزش تکمیلی عملی: دارد ☐ ندارد	☒ سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار

هدف درس: آشنایی با اصول و مفاهیم کلی بوم‌شناسی، بوم‌شناسی و ارتباط آن با سایر علوم،
انواع مطالعات اکولوژیکی

۱) رئوس مطالب:

- نظری:

اکوسیستم: مفاهیم، اجزاء، طبقه‌بندی، فرایندها

انتقال ماده و انرژی در سیستم‌های اکولوژیک: هرم‌های اکولوژیک، شبکه‌های غذایی، چرخه‌های آب، کربن، ازت، فسفر، انتقال انرژی، کارابی‌های اکولوژیکی

جمعیت و روابط متقابل موجودات: مفهوم جمعیت، مفهوم جامعه، کنش‌های مشترک؛ رقابت، طعمه خواری، بیماری‌ها و انگل‌ها، همزیستی، همسفرگی،
بیوم‌ها: توندرا، تایگا، جنگل‌های معتدل، جنگل‌های حاره‌ای، جنگل‌های خشک، کوهستان،
علفزار، ساوان، استپ، بیابان، جوامع دریابی، جوامع آبهای شیرین.

- عملی: ندارد

۲) روش ارزیابی (درصد):

ارزشیابی مستمر	آزمون میان ترم	آزمون پایان ترم	پروژه/کار عملی
۱۵	۲۵	۵۰	۱۰

منابع:

۱. اردکانی، محمد رضا، ۱۳۸۵، اکولوژی، انتشارات دانشگاه تهران، چاپ هفتم، ۳۴۰ ص.
۲. میمندی نژاد، مج.، ۱۳۷۷، شالوده بوم‌شناسی (ترجمه)، انتشارات دانشگاه تهران، ۸۰۸ صفحه.
۳. اذرینیوند، حسین و ارش ملکیان (ترجمه)، ۱۳۸۸، بوم‌شناسی مناطق بیابانی، انتشارات دانشگاه تهران، چاپ اول، ۳۵۲ ص.
۴. اذرینیوند، حسین و محمدعلی زارع چاهوکی، ۱۳۹۴، بوم‌شناسی مرتع، انتشارات دانشگاه تهران.

شناخت منابع طبیعی

عنوان درس به فارسی: شناخت منابع طبیعی	عنوان درس به انگلیسی: Natural Resources Understanding
رده درس:	۱۸
تعداد ساعت:	۶۴
نوع واحد:	۳
واحد نظری	واحد عملی
دروس پیش‌تیاز: ندارد	۲
	آموزش تکمیلی عملی: ☒ دارد ☐ ندارد
سeminar	☐ سفر علمی ☒ آزمایشگاه ☐ کارگاه

۱) هدف درس: آشنایی دانشجویان رشته مهندسی مرتع و آبخیزداری با منابع موجود در طبیعت، اهمیت و جایگاه منابع طبیعی، مدیریت بهره‌برداری از منابع طبیعی و حفاظت از آن.

۲) رئوس مطالب:

- نظری:

تعريف منابع طبیعی - تفاوت بین ذخایر طبیعی و منابع طبیعی - ویژگیهای منابع طبیعی تجدید شونده - تقسیم بندی انواع منابع طبیعی تجدید شونده - اهمیت شناخت منابع طبیعی تجدید شونده و نقش آن در زندگی انسان - احیا و بهره‌برداری از منابع طبیعی - آشنایی با منابع طبیعی غیر جاندار (آب، خاک و هوا)، مرتع و انواع آن - وسعت و پراکنش انواع مرتع - اهمیت مرتع از جنبه‌های مختلف - مرتع ایران و جهان - بهره‌برداران مرتع - مفهوم حوزه آبخیز و آبخیزداری - کنترل فرسایش در حوزه‌های آبخیز - بیابان و انواع آن، جنگلها، تعریف و ویژگیها - اهمیت جنگلها و نقش آن در زندگی انسان - وسعت و پراکنش جنگلها در ایران و جهان - جنگل کاری و اهمیت آن در ایران - پارکهای جنگلی و دست کاشت - چوب و فراورده‌های آن، منابع طبیعی جانوری - حیات وحش و اهمیت آن در زندگی بشر - مناطق حفاظت شده و پارکهای ملی - محیط زیست طبیعی و اهمیت حفاظت از آن - آلودگیهای محیط زیست، آبزیان و نقش آن در زندگی انسان - منابع مولد آبزیان ایران - آبزیان عمدۀ ایران.

- عملی:

بازدید از مرتع - بازدید از فعالیتهای آبخیزداری - بازدید از مناطق حفاظت شده - بازدید از جنگل و طرحهای آن - بازدید از مراکز پرورش آبزیان

روش ارزیابی (درصد):

ارزشیابی مستمر	آزمون میان ترم	آزمون پایان ترم	پروژه/کار عملی
۱۰	۱۰	۵۰	۳۰

منابع:

۱. برخوردار وزیری، بنگشه. ۱۳۹۳. شناخت محیط زیست. انتشارات پیام نور.
۲. فتنی، ابراهیم. ۱۳۹۰. شناخت منابع طبیعی و محیط زیست. انتشارات دانشگاه آزاد اسلامی.
۳. محسنی ساروی، محسن. ۱۳۸۶. عملیات مدیریت منابع طبیعی. انتشارات دانشگاه تهران.
۴. مقدم، محمد رضا. ۱۳۸۸. مرتع و مرتعداری. انتشارات دانشگاه تهران.
۵. وثوقی، غلامرضا و بهزاد مشجیر. ۱۳۸۸. ماهیان آب شیرین. انتشارات دانشگاه تهران.

هیدرولیک عمومی

عنوان درس به فارسی: هیدرولیک عمومی	ردیف درس: ۱۹	تعداد واحد: ۳	نوع واحد پایه: نوع واحد پایه	۱ وحدت عملی	۲ واحد نظری	دروس پیش‌نیاز: ریاضیات (۱) و ریاضیات (۲)
عنوان درس به انگلیسی: General Hydraulic						آموزش تکمیلی عملی: دارد ☒ ندارد ☐

هدف درس: آشنایی دانشجویان با مبانی سیالات و جریان در کانالهای باز

لیل رئوس مطالب:

- نظری:

خواص فیزیکی مایعات - آنالیز ابعادی - فشار هیدروستاتیک و استغراق (هیدروستاتیک، شدت، فشار، اندازه گیری فشار، نیروی فشار بر روی اجسام مستغرق، شناوری، اصول کلی حرکت مایع (ذره مایع، خط جریان، لوله جریان، سرعت، بد)، معادلات عمومی در جریان مایعات (معادله پیوستگی جریان، معادله بربنولی و کاربرد آن، کمیت حرکت: معادله اولر و کاربرد آن، معادله مومنتوم و کاربرد آن، معادله انرژی، ضریب انرژی جنبشی، ضریب کمیت حرکت، قوانین حاکم بر حرکت در کانالهای باز - روابط طراحی کانالهای باز (معادله ماننیگ، معادله شزی و ...) طبقه بندی جریانها، پروفیل سطح آب و آشنایی با روش‌های محاسبه آن - قوانین جریان آرام - قوانین جریان متلاطم - افت فشار در مسیر جریان - آشنایی با شبکه جریان.

- عملی: ندارد

روش ارزیابی (درصد):

ارزشیابی مستمر	آزمون میان ترم	آزمون پایان ترم	پروژه/کار عملی
*	۱۰۰	*	*

منابع:

۱. انتظاری، علیرضا (متوجه)، ۱۳۸۷. مکانیک سیالات، مرکز نشر دانشگاهی.
۲. مقصودی، نصرت‌الله؛ کوچک‌زاده، صلاح، ۱۳۸۱. هیدرولیک کانال‌ها، مرکز نشر دانشگاهی.
۳. انتظاری، علیرضا (متوجه)، ۱۳۸۰. هیدرولیک مهندسی عمران، تویردادان.
4. Akan, A. O. 2006. Open channel hydraulics, Elsevier.
5. Ranald, V; Giles, B.S., M.S. in C.E. 1985. Fluid Mechanics and hydraulics. McGraw-Hill.

اقتصاد منابع طبیعی

دروس پیش‌نیاز: ندارد	نوع واحد نظری ۲ واحد پایه	تعداد واحد: ۲ تعداد ساعت: ۳۲	ردیف درس: ۲۰	عنوان درس به فارسی: اقتصاد منابع طبیعی
		☒ آموزش تکمیلی عملی: ☐ ندارد	☐ دارد	عنوان درس به انگلیسی: Natural Resources Economy
		☐ سینهار	☐ آزمایشگاه	☐ کارگاه
		☐ سفر علمی		

هدف درس: هدف این درس آشنایی دانشجویان با ادبیات پایه اقتصاد و کاربرد اقتصاد عمومی (تولید، توزیع و مصرف) در حوزه منابع طبیعی است.

لیز رئوس مطالب:

- نظری:

مفهوم‌های اقتصاد، ارتباط منابع طبیعی با سیستم اقتصادی، مقدمه‌ای بر اقتصاد اکولوژیک، نظریات اقتصاددانان مدرن درباره اقتصاد منابع طبیعی، منابع اقتصادی، عرضه و تقاضا، تابع تولید هزینه‌های تولید-تولید ناخالص و خالص ملی، اقتصاد و حفاظت از منابع طبیعی- منابع طبیعی و اسلام-انفال- ارزش اقتصادی جنگلهای ایران - هدف از بهره برداری از جنگلهای عرضه چوب و تقاضای آن و قیمت بازار - هزینه‌های تولید چوب و عوامل مؤثر آن- محاسبات اقتصادی بهره برداری در جنگل- ارزش اقتصادی مراعع ایران- هدف از بهره برداری از مراعع- عرضه و تقاضای علوفه - هزینه‌های تولید و عوامل مؤثر بر آن- محاسبات اقتصادی بهره برداری از مراعع- برنامه ریزی اقتصادی جرای دام - ارزش اقتصادی آب و قیمت آب در ایران، ارزش های اقتصادی در مناطق بیابانی- اقتصاد زمین- ارزش اقتصادی آبیزیان و بهره برداری اقتصادی از آبیها و آبیزیان - بهره برداری اقتصادی از حیات وحش و نقش و اهمیت آنها - اقتصاد اکوتوریسم.

- عملی: ندارد

روش ارزیابی (درصد):

ارزشیابی مستمر	آزمون میان ترم	آزمون پایان ترم	پروژه/کار عملی
۱۵	۵۰	۲۰	۱۵

منابع:

- ۱- حشمت الواعظین، مهدی، ۱۳۹۲، ارزش گذاری اقتصادی جنگل (منابع طبیعی)، سازمان انتشارات جهاد دانشگاهی.
- ۲- خوش اخلاقی رحمان، ۱۳۷۸، اقتصاد منابع طبیعی، انتشارات جهاد دانشگاهی واحد اصفهان.
- ۳- دهقانیان، سیاوش و فرج زاده، زکریا، ۱۳۸۵، اقتصاد محیط زیست، انتشارات دانشگاه فردوسی مشهد.
- 4- Tietenberg, T. and Lewis, L. 2011. Environmental & Natural Resources Economics, Prentice Hall Publisher.

خاکشناسی عمومی

عنوان درس به فارسی: خاکشناسی عمومی	رده درس: ۲۱	تعداد واحد: ۳ تعداد ساعت: ۶۴	نوع واحد پایه:	۱ واحد نظری ۲ واحد عملی	دروس پیش‌نیاز: ندارد
عنوان درس به انگلیسی: General Soil Science			آموزش تکمیلی عملی: ☒ دارد ☐ ندارد	سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سمینار ☐	

هدف درس: شناخت خاک به عنوان بستر حیات، ویژگی‌های خاک‌ها، شناخت خاک‌های مشکل‌دار و راه‌کارهای اصلاح آنها، شناخت تخریب خاک و فرسایش و روش‌های مقابله با آن.

لیے رئوس مطالب:

- نظری:

معرفی منابع علمی مورد استفاده و توضیح مختصراً راجع به اهمیت درس، کلیاتی راجع به خاکشناسی (عناصر متتشکله خاک، تحول پذیری خاک، عوامل موثر در رشد گیاه)، عوامل خاکسازی، بافت خاک، ساختمان خاک، اشکال مختلف آن، وزن مخصوص خاک، تهیه خاک و ارتباط آن با رشد گیاه و سایر موجودات زنده خاک، اتمسفر، رنگ خاک و رابطه آب و خاک، نقش فیزیک خاک در مدیریت خاک‌ها، آهک و گچ خاک و ارتباط آن با گیاهان با تشریح پروفیل و راه‌های مطالعات خاک در عرصه، فرم‌های مختلف عناصر خاک و معرفی پدیده تبادل کاتیونی در خاک، pH خاک، عناصر تغذیه‌ای خاک (عناصر ماکرو، عناصر تغذیه‌ای خاک (عناصر میکرو)، شوری، قلیانیت، تعاریف مربوط و راه‌های اصلاح این پدیده و خاک، ارگانیزم‌های خاک (میکرو و ماکرو ارگانیزم‌ها) و نقش آن در تجزیه خاک، مواد آلی خاک، رابطه عملیات زراعی انسان و فعالیت بیولوژی خاک، نتیجه تجزیه مواد آلی، طبقه‌بندی خاک‌ها (درصد رده و زیر رده)، فرسایش خاک (آلی و بادی)

- عملی:

۱۰ جلسه آزمایشگاه با اندازه‌گیری آیتم‌های بافت؛ آهک؛ ماده آلی؛ نیتروژن؛ فسفر؛ پتاسیم؛ کلر؛ گچ؛ اسیدیته (pH)؛ شوری؛ وزن مخصوص ظاهری، وزن مخصوص حقیقی؛ ظرفیت زراعی؛ نقطه پیمردگی، بازدید صحرایی و تشریح پروفیل خاک در طول یک روز

کم روش ارزیابی (درصد):

ارزشیابی مستمر	آزمون میان ترم	آزمون پایان ترم	پروژه/کار عملی
۵	۲۰	۵۰	۲۵

منابع:

۱. جعفری، محمد و سردمیان، فریدون، ۱۳۸۷. مبانی خاکشناسی و ردیبدی خاک، انتشارات دانشگاه تهران، ۷۸۸ صفحه.
۲. جعفری حقیقی، مجتبی، ۱۳۸۲. روش‌های تجزیه خاک (نمونه برداری و تجزیه‌های مهم فیزیکی و شیمیایی)، انتشارات ندای صحی، ۲۳۶ صفحه.

هیدرولوژی عمومی

عنوان درس به فارسی: هیدرولوژی عمومی	عنوان درس به انگلیسی: General Hydrology
تعداد واحد: ۲	تعداد واحد: ۴۸
رده‌ی: درس: ۲۲	نوع واحد پایه: تعداد ساعت: ۴۸
آموزش تکمیلی عملی: ☒ دارد ☐ ندارد	آزمایشگاه ☒ آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سفر علمی ☒ سمینار ☐
دروس پیش‌نیاز: هوای و اقلیم شناسی	واحد نظری واحد عملی

هدف درس: آشنایی دانشجویان با مفاهیم و اجزای بیلان آبی و شیوه‌های اندازه‌گیری پارامترهای هیدرولوژیک

لئے رئوس مطالب:

- نظری:

تعریف و تاریخچه - گردش آب - بررسی فاکتورهای مؤثر در گردش آب، انواع بارش - بارندگی و طرز اندازه گیری آن - تجزیه و تحلیل آمار بارندگی - محاسبه بارندگی متوسط یک منطقه با استفاده از روش‌های میانگین و همباران و تیسن، منحنی های مدت- مدت و فراوانی - تبخیر و تعرق و عوامل مؤثر در آنها- نفوذ پذیری - محاسبه بیلان آبی - اندازه گیری آبهای سطحی - روش‌های فلوتوور و شیمیابی و ایستگاههای اندازه گیری مجهز به لیمنیگراف، مولینه فرمولهای تجربی محاسبه هر ز آبها.

- عملی:

حل مسائل - محاسبه بارندگی متوسط یک منطقه - طرز کار با دستگاههای مختلف اندازه گیری دبی - بازدید از ایستگاههای اندازه گیری هیدرومتری - اندازه گیری نفوذ پذیری آب.

روش ارزیابی (درصد):

ارزشیابی مستمر	آزمون میان ترم	آزمون پایان ترم	پروژه/کار عملی
۱۵	۲۵	۵۰	۱۰

منابع:

۱. مهدوی، محمد، ۱۳۸۸، هیدرولوژی کاربردی جلد اول، انتشارات دانشگاه تهران.
۲. علیزاده، امین، ۱۳۸۶، اصول هیدرولوژی کاربردی، انتشارات آستان قدس رضوی.

مقاومت مصالح

عنوان درس به فارسی: مقاومت مصالح	عنوان درس به انگلیسی: Strength of materials	رده درس:	۲۳	تعداد ساعت:	۴۸	تعداد واحد:	۲	نوع واحد پایه:	نحوه واحد عملی	۱ واحد نظری	دروس پیش‌نیاز: استاتیک
		☒ ندارد	☒ دارد	☐ آموزش تکمیلی عملی:	☐ سفر علمی	☐ آزمایشگاه	☐ کارگاه	☐ سمینار	☐ سفر علمی	☐ آزمایشگاه	☐ کارگاه

۵ هدف درس: آشنایی با نحوه تبدیل نیروهای داخلی به تنש‌های حاصل در اعضای سازه‌ای و محاسبه کرنش‌ها و تغییر شکل‌های حاصل، ترکیب تنش‌ها و دایره موهر.

رئوس مطالب:

- نظری:

آشنایی با مواد و مصالح و تعاریف اجزای مورد استفاده در سازه‌ها؛ مروری بر مقاومت ایستایی مورد استفاده در مقاومت مصالح شامل مرکز سطح، ممان اینرسی و نیروهای داخلی؛ تنش، تعاریف، معادلات تعادل و تانسور تنش؛ کرنش و رابطه تنش و کرنش؛ اعضاء با تنش‌های عمودی؛ اعضاء با تنش‌های پیچشی؛ اعضاء با تنش‌های خمی؛ اعضاء با تنش‌های برشی؛ ترکیب تنش‌ها؛ دایره موهر؛

- عملی:

حل تمرین مربوط به قصول دارای مسائل محاسباتی

روش ارزیابی (درصد):

ارزشیابی مستمر	آزمون میان ترم	آزمون پایان ترم	پروژه/کار عملی
۱۰	۴۵	۲۵	۱۰

منابع:

- عادلی، حجت‌الله. ۱۳۵۸. مقاومت مصالح. انتشارات دهخدا
- Beer, F.P., Johnston, E.R., Dewolf, J. T. and Mazurek, D. F. 2002. Mechanics of materials. McGraw-Hill
- Popov, E. P. 1952. Mechanics of materials. Prentice-Hall.
- Timoshenko, S.P. 1940. History of strength of materials, D. Van Nostrand Company.

هوای و اقلیم شناسی

عنوان درس به فارسی: هوای و اقلیم شناسی	تعداد واحد: ۳ تعداد ساعت: ۶۴	ردیف درس: ۲۴	عنوان درس به انگلیسی: Weather and Climatology
دروس پیش‌نیاز: فیزیک عمومی	۲ واحد نظری ۱ واحد عملی	نوع واحد: تخصصی واحد: تخصصی	آموزش تکمیلی عملی: دارد ☒ ندارد ☐
	سفر علمی ☐ زمینه‌ساز ☐	آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐	

هدف درس: آشنایی دانشجویان با مباحث نظری و پایه‌ای مرتبط با هوای و اقلیم

۱) رئوس مطالب:

- نظری:

ماهیت اتمسفر و بررسی لایه‌های آن، تعریف هوای شناسی و اقلیم شناسی، معرفی پدیده‌های جوا و عوامل موثر بر آنها شامل: فشار هوای (تعریف)، واحد‌های اندازه گیری، عوامل موثر بر تغییرات فشار هوای، خطوط ایزو بار و تهیه نقشه‌های هم فشار، سیکلن- آنتی سیکلن و بادهای محلی)، تشعشع (معرفی طیف خورشیدی و واحد‌های اندازه گیری آن)، دمای هوای (مفاهیم دما و گرما، واحد‌های اندازه گیری، رژیم دما، نرمال‌های دمایی، تقسیمات حرارتی اتمسفر، هوای پایدار و ناپایدار دمای خاک)، رطوبت هوای (مفاهیم، پارامترهای سنجش رطوبت، تغییرات شبانه روزی رطوبت)، باد (معرفی نیروهای گرادیان، کوریولیس و مالشی، تحلیل سرعت و جهت باد)، طبقه‌بندی اقلیمی (دومارتن اصلاح شده، آمبرژه)، گرمایش زمین و عوامل موثر بر آن، معرفی پدیده‌های النینو و لاتینا و اثرات بلند مدت آن.

- عملی:

معرفی عملکرد دستگاههای اندازه گیری پدیده‌های جوی (فارسی، دما، بارندگی، تبخیر، باد)، آنالیز نوارهای دستگاههای نبات (تگاره‌های بارندگی، تابش، دما و باد)، انجام یک پروژه اقلیم شناسی منطقه‌ای.

۲) روش ارزیابی (درصد):

ارزشیابی مستمر	آزمون میان ترم	آزمون پایان ترم	بروزه/کار عملی
*	*	*	۳۰

منابع:

- علیزاده، امین، کمالی، غلامعلی، موسوی، فرهاد، موسوی بایگی، محمد، ۱۳۸۷. هوای و اقلیم شناسی، دانشگاه فردوسی مشهد.
- مهردی، محمد، ۱۳۸۴. هیدرولوژی کاربردی جلد ۱. انتشارات دانشگاه تهران.
- علیزاده، امین، ۱۳۸۷. اصول هیدرولوژی کاربردی انتشارات دانشگاه تهران.

مبانی سنجش از دور

عنوان درس به فارسی: مبانی سنجش از دور	ردیف درس: ۲۵	تعداد واحد: ۲	نوع واحد: تخصصی	۱ واحد نظری ۱ واحد عملی	دروس پیش‌نیاز: ندارد
عنوان درس به انگلیسی: Principal of Remote Sensing		تعداد ساعت: ۴۸	آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ☒ ندارد	سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سمینار	

هدف درس: آشنائی با عکس‌های هوایی و تفسیر آن، آشنائی با سنجش از دور و استفاده از آن در تهیه نقشه‌ها و طراحی

۱) رئوس مطالب:

- نظری:

مقدمه و تاریخچه سنجش از دور، مزايا و کاربردهای سنجش از دور، منابع انرژی و طیف الکترومغناطیسی، منحنی رفتار طیفی، انتسфер و نقش آن در سنجش از دور، مفاهیم پایه‌ای در زمینه دورکاوی، زمین در فضا - آشنایی با عکس‌های هوایی و نحوه تهیه آن، انواع عکس‌های هوایی و مشخصات آن، فتواندکس و فتوموزائیک، آشنایی با استرتوسکپ و اصول بر جسته بینی - نحوه دریافت اطلاعات و تصاویر در سنجش از دور - اصول تفسیر عکس‌های هوایی (محاسبه مساحت، ارتفاع، حجم عوارض سطح زمین) - مدل رقومی ارتفاع و روش‌های تهیه آن، عکس‌های هوایی (ویژگی‌ها و مزايا در مطالعات منابع طبیعی)، آشنایی با فنون تفسیر عکس‌های هوایی، اصول تصویربرداری در عکس‌های هوایی و تصاویر ماهواره‌ای، انواع سکوها، ماهواره‌ها و سنجنده‌ها به ویژه سری ماهواره‌های Landsat. انواع قدرت تفکیک (Types of resolution)، تکنیک‌های بهبود تصاویر، نسبت‌گیری باندی (Band Ratio) و کاربرد آنها، تکنیک‌های جمع‌آوری نمونه‌های زمینی، روش‌های طبقه‌بندی نظارت نشده و نظارت شده، روش‌های معمول در صحت‌سنجی طبقه‌بندی، آشنایی با Google earth و کاربردهای آن، GPS و RS ارتباط آن با GIS و RS.

- عملی:

معرفی سخت‌افزارها و نرم‌افزارهای تجاری و Open source متداول در مطالعات GIS و RS طراحی و اجرای پروژه‌های کاربرد RS/GIS در زمینه‌های مرتبط با رشته مرتع و آبخیزداری و بیابان.

کم روش ارزیابی (درصد):

ارزشیابی مستمر	آزمون میان ترم	آزمون پایان ترم	پروژه/کار عملی
۱۵	۵۰	۲۰	۱۵

منابع:

۱. زبیری، محمود؛ دالکی، احمد، ۱۳۹۳. اصول تفسیر عکس‌های هوایی با کاربرد در منابع طبیعی، انتشارات دانشگاه تهران.
۲. علی‌بناد، سید کاظم، لدنی، ملسم (مترجمین)، ۱۳۹۱. سنجش از دور و سامانه اطلاعات جغرافیایی، انتشارات دانشگاه تهران.
۳. علی‌بناد، سید کاظم، ۱۳۹۲. کاربرد سنجش از دور در علوم زمین، انتشارات دانشگاه تهران.
۴. ارزانی، حسین و عابدی، مهدی، ۱۳۹۴. ارزیابی مراتع، ممیزی و پایش. جلد اول. مؤسسه انتشارات دانشگاه تهران. چاپ اول.
5. Jensen, J.R. 2005. Introductory Digital Image Processing: A Remote Sensing Perspective. Prentice Hall. 526p.
6. Clarke, K. C. 2010. Getting Started With Geographic Information Systems. Prentice Hall. 384P.
7. Lo, C. P., and A. K. W. Yeung. 2006. Concepts and Techniques of Geographic Information Systems. Prentice Hall. 492p.

مساحی و نقشه‌برداری

عنوان درس به فارسی: مساحی و نقشه‌برداری	عنوان درس به انگلیسی: Geodesy and mapping
تعداد واحد:	۳
رده‌ی درس:	۲۶
تعداد ساعت:	۶۴
دروس پیش‌نیاز: ریاضیات (۱)	۱ واحد عملی ۲ واحد نظری
☐ آموزش تکمیلی عملی؛ دارد ☒ ندارد	
☐ سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سمینار	

۸۷ هدف درس: آشنایی دانشجویان با روش‌های نقشه‌برداری و مساحی در منابع طبیعی

۱- رئوس مطالب:

- نظری:

مقدمه نقشه‌برداری، سطوح مبنای، اندازه گیری و پیاده کردن امتدادهای مستقیم، وسائل اندازه گیری، برداشت سطح زمین، تهیه پلان محاسبه مساحتها به روش‌های مختلف، انواع دستگاههای ترازیابی، طرز انجام ترازیابی، ترازیابی ساده، برداشت و ترسیم نیمرخ‌های طولی و عرضی، ترازیابی سطح (شبکه ای)، تهیه پلان ارتفاعی، اندازه گیری زاویه افقی و قائم، جهت خطوط زوایا، بیرینگ، آزمودت، زاویه انحراف، اندازه گیری طول بطریقه اپتیکی، اندازه گیری و رسم پلیگون، برداشت تاکثومتری تهیه پلان، منحنیهای تراز، قوسهای ساده افقی، آشنایی با نرم افزارهای مرتبط.

- عملی:

آشنایی با وسائل نقشه‌برداری، پیاده کردن و اندازه گیری امتدادهای مستقیم با موانع زمینی، برداشت بوسیله نوار اندازه گیری و گونیای منتشری، محاسبه مساحت به روش‌های مختلف، ترازیابی برداشت نیمرخ‌های طولی و عرضی، ترازیابی شبکه ای، برداشت پلیگون تاکثومتری، پیاده کردن قوسهای افقی با استفاده از روش زاویه انحراف.

روش ارزیابی (درصد):

ارزشیابی مستمر	آزمون میان ترم	آزمون پایان ترم	پروژه/کار عملی
۵	۱۰	۲۵	۵۰

منابع:

۱. چهره‌زی، علی بابا؛ مقرب، بهمن، ۱۳۹۲، نقشه‌برداری، انتشارات پیام نور.
۲. مقیمی، نبی الله، ۱۳۹۲، مساحی و نقشه‌برداری، انتشارات چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران

مبانی ارزشگذاری اقتصادی کارکرد اکوسمتی

دروس پیش‌نیاز: اقتصاد منابع طبیعی، مرتعداری	۱ واحد نظری ۱ واحد عملی	نوع واحد: تخصصی	تعداد واحد: ۲ تعداد ساعت: ۴۸	ردیف درس: ۲۷	عنوان درس به فارسی: مبانی ارزشگذاری اقتصادی کارکرد اکوسمتی
		آموزش تکمیلی عملی: دارد ☒ ندارد ☐	سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سینتار ☐		عنوان درس به انگلیسی: Fundamentals Economic Valuation of Ecosystem Functions

هدف درس: آشنایی دانشجویان با کارکردهای مختلف اکوسمتی‌های طبیعی و روش‌های مختلف ارزشگذاری اقتصادی در آنها

تله رئوس مطالب:

- نظری:

مفهوم کارکرد در اکوسمتی‌های طبیعی، لزوم شناسایی و ارزشگذاری آنها، آشنایی با انواع کارکردهای مختلف اکوسمتی، طبقه‌بندی کارکردها، کالاها و خدمات اکوسمتی، ویژگی‌های کالاهای زیست محیطی، آشنایی با مفاهیم کارکردها (کارکردهای تنظیمی، کارکردهای زیستگاهی، کارکردهای تولیدی و کارکردهای اطلاعاتی)، ساختار و فرایندهای مرتبط با این کارکردها، کالا و خدمات مشتق شده، مفاهیم نظریه ارزش در علم اقتصاد، تعیین قیمت، روش‌های ارزشگذاری و ضرورت آنها، مفاهیم: هزینه جایگزینی، هزینه فرصت، روش تغییرات بهره‌وری و روش هزینه بیماری، هزینه سفر، ارزشگذاری مشروط و ارزشگذاری بر اساس اصل لذت‌گرایی، مراحل انجام روش ارزشگذاری مشروط، روش و مراحل مصاحبه، مصاحبه در روش CVM (نمونه گیری و حجم نمونه)، روش استخراج تمایل به پرداخت معرفی روش‌های تمایل به پرداخت (روش هزینه پیشگیری، هزینه جایگزینی یا بازسازی، هزینه فرصت، انتقال منافع)، آموزش نرم‌افزارهای رایج در ارزشگذاری، ارزش اقتصادی چرای دام، ارزش اقتصادی اکوتوریسم، ارزش اقتصادی بهره‌برداری از گیاهان داروئی، ارزش اقتصادی زنبورداری.

- عملی:

بازدید از اکوسمتی طبیعی (مرتع، آبخیز، بیابان) و شناسایی کارکردهای اکوسمتی موجود در منطقه، طبقه‌بندی آنها و در نهایت ارزشگذاری کارکردهای مختلف با توجه به روش‌های موجود. انتخاب یک حوزه آبخیز و مقایسه یک نوع استفاده و تنوع استفاده (چرای دام، اکوتوریسم، گیاهان داروئی، زنبورداری) مراجعه به بهره‌بردار و تکمیل پرسشنامه.

روش ارزیابی (درصد):

پروژه/کار عملی	آزمون پایان ترم	آزمون میان ترم	ارزشیابی مستمر
%۵	آزمون های نوشتاری %۸۰ عملکردی -	%۱۰	%۵

منابع:

- .۱. امیرنژاد ح. ۱۳۹۱. اقتصاد منابع طبیعی (چاپ دوم)، انتشارات آوای مسیح، ۲۹۵ ص.
- .۲. حسینی س.ص. و.م. قربانی. ۱۳۸۴. اقتصاد فرسایش خاک، انتشارات دانشگاه فردوسی مشهد، ۱۲۶ ص
3. Hoehn, C.M. Pringle, S. Polasky, K. Sergero & K. Schrader-Frechette, 2005. Valuing ecosystem services, toward better environmental decision-making, The National Academies Press, Washington D.C.
4. Kumar, P., 2012 The Economics of Ecosystems and Biodiversity: The Ecological and Economic Foundations, United Nastions programme, Routledge, Taylor & Francis group. New York.

استفاده چند منظوره از اکوسیستم

عنوان درس به فارسی: استفاده چند منظوره از اکوسیستم	عنوان درس به انگلیسی: Multiple-Use from Ecosystem
تعداد واحد: ۲	تعداد واحد: ۲
رده درس: ۲۸	تعداد ساعت: ۴۸
دروس پیش‌نیاز: دارد	درست ندارد

آموزش تکمیلی عملی: ☒	آزمایشگاه: ☐	سفر علمی: ☐	کارگاه: ☐	سمینار: ☐

هدف درس: آشنایی دانشجویان با کارکردهای مختلف اکوسیستم‌های مرتعی، تعیین و شناسایی بهترین روش استفاده چند منظوره از آنها.

۳) رئوس مطالب:

- نظری:

هدف از بهره‌برداری از مرتع، انواع استفاده از مرتع؛ بررسی نیازهای اکوتوریسم و چگونگی ارزیابی مرتع، تولیدات دامی (نیازها و چگونگی طبقه بندی)، زنبورداری (نیازها و چگونگی طبقه بندی)، گیاهان دارویی و صنعتی (نیازها و چگونگی طبقه بندی)، حیات وحش (نیازها و چگونگی طبقه بندی)، ذخیره زنتیکی، تصفیه خاک و هوا، ترسیب کربن، روش‌های ارزیابی و شناخت منابع و ظرفیت‌های قابل استفاده در مرتع، استفاده از نقشه‌ها و تکنیک‌های جدید در تعیین استعدادهای مرتع، افزایش درآمد مرتعداران از طریق استفاده چند منظوره از مرتع، دستورالعمل طبقه‌بندی شایستگی چندمنظوره هنگام تهیه طرح‌های مرتعداری.

- عملی:

با زدید از یک مرتع بیلاقی و قشلاقی، تهیه نقشه‌های انواع شایستگی مرتع، تحقیق روی معیارهای ارزیابی انواع شایستگی با استفاده از اطلاعات یک منطقه بر اساس مدل‌های طراحی شده.

روش ارزیابی (درصد):

ارزشیابی مستمر	آزمون میان ترم	آزمون پایان ترم	پروژه/کار عملی
۱۵	۵۰	۲۰	۱۵

منابع:

۱. مقدم، محمدرضا، ۱۳۸۸. مرتع و مرتعداری، انتشارات دانشگاه تهران.
۲. ارزائی، حسین؛ ناصری، کمال الدین (مترجم)، ۱۳۹۴. چرای دام در مرتع و چراگاه، انتشارات دانشگاه تهران.
۳. ارزائی، حسین؛ یوسفی، ش. جعفری، محمد، فرجیور، مهدی، ۱۳۸۴. مدل تعیین شایستگی مرتع برای چرای گویندگان با استفاده از GIS مطالعه موردی منطقه طالقان، محیط‌شناسی، شماره ۳۷-۶۸-۵۹.

4. Holcheck, J., R.D. Pieper, and C.H. Herbel. 2010. Range Management: Principles and Practices (6th Edition). Prentice Hall. 456p.
5. Yoe, C. 2012. Introduction to Natural Resources Planning. Tylor & Francis. 400p.
6. Grice, A.C. and K.C. Hodgkinson. 2002. Global Rangeland: Progress and prospects. CABI.299 Pp

حقوق و قوانین منابع طبیعی

عنوان درس به فارسی: حقوق و قوانین منابع طبیعی	ردیف درس: ۲۹	تعداد واحد: ۲	نوع واحد: تخصصی واحد	۳۲	۲ واحد نظری	دروس پیش‌نیاز: تدارد
عنوان درس به انگلیسی: Rights and Laws for Natural Resources					☒ آموزش تکمیلی عملی؛ دارد ☐ ندارد	☐ سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سمینار

۱) هدف درس: هدف در این درس آشنایی دانشجویان با مبانی حقوق و سیاست منابع طبیعی بوده که در این بخش تاکید بر قوانین مرتبط با منابع طبیعی در بخش مرتع و حوزه‌های آبخیز و بیابان‌ها نیز می‌باشد.

۲) رئوس مطالب:

- نظری:

کلیات و مقاهیم مربوط به حقوق، قوانین و سیاست‌های منابع طبیعی با تاکید بر مرتع، آبخیز و بیابان (اصطلاحات حقوقی، تعاریف مربوط به منابع طبیعی، لزوم وجود قوانین و مقررات، مرووری بر قوانین در گذشته، تحول در قوانین و سیاست‌گذاری، افزایش جمعیت، توسعه و مصرف‌گرایی، پیامدهایی مانند تخریب منابع، آلودگی محیط زیست و کاهش تنوع زیستی)- عرف و قانون و جایگاه قوانین عرفی در مدیریت منابع طبیعی ایران با تاکید بر مرتع، آبخیز و بیابان - تحول در دید زیست محیطی در جهان (قبل از دهه ۱۹۷۰، بعد از دهه ۱۹۷۰)- تحول در دید زیست محیطی در ایران (قبل از انقلاب مشروطه، انقلاب مشروطه، وضعیت کنونی)- حاصل تحول وضعیت در سطح بین‌المللی (کنفرانس استکلم، منشور زمین، دستور کار ۲۱، کنفرانس محیط زیست و توسعه ملل متحد یا اجلاس زمین، کنوانسیون تنوع زیستی، کنوانسیون سازمان ملل متحد در مورد تغییرات آب و هوا، کنوانسیون سازمان ملل متحد برای مقابله با بیابان زایی، موافقت نامه بین‌المللی در مورد جنگل‌ها، اجلاس جهانی توسعه پایدار- زوهانسبورگ)- مبانی قانون‌های موجود (اصول اسلامی، قوانین پایه، اصول فنی، ضوابط مدیریتی، سیاست‌گذاری، فرهنگ جامعه، قوانین بین‌المللی)- قوانین و مدیریت، سازمان مدیریتی منابع طبیعی کشور (تاریخچه مدیریت اداری با توجه به قوانین، تشکیلات سازمان جنگل‌ها و مرتع و تغییرات سازمان‌های اداری تا به امروز)- مالکیت عرصه‌های منابع طبیعی- ممیزی (تشخیص منابع ملی از مستثنیات، تعیین حریم روستاها)- حفاظت (راهکارهای حفاظت، امکانات حفاظت)- احیا- بهره‌برداری (مدیریت و بهره‌برداری، قوانین و ضوابط بهره- برداری)- تعارضات و مناقشات آب و مدیریت مرتع در ایران- مبانی جامعه شناسی سازمانی

در بخش آب، مرتع و بیابان- تعاریف و کلیات حکمرانی حوزه های آبخیز- تفاوت حکمرانی و الگوی های سنتی مدیریت.

- عملی: ندارد

روش ارزیابی (درصد):

ارزشیابی مستمر	آزمون میان ترم	آزمون پایان ترم	پروژه/کار عملی
۱۵	۵۰	۲۰	۱۵

منابع:

۱. شامخی، تقی. ۱۳۸۸. قوانین و مدیریت منابع طبیعی. انتشارات دانشگاه تهران.
۲. سازمان جنگل ها، مرتع و آبخیزداری. ۱۳۹۰. قانون مقابله با بیابان زایی و تعدیل اثرات خشکسالی.
۳. قلی پور، آرین. ۱۳۹۳. جامعه شناسی سازمان ها. انتشارات سمت.
۴. فربانی، مهدی. ۱۳۹۴. سند پایش و ارزیابی شبکه های اجتماعی- سیاستی در توامندسازی جوامع محلی و مدیریت جامع سرزمین، انتشارات موسسه پژوهشی توامندسازی جوامع محلی و مدیریت مشارکتی منابع طبیعی دانشگاه تهران.

5. Barnes, R. 2009. Property Rights and Natural Resources, Hart Publishing.

طرح آزمایش‌های منابع طبیعی

عنوان درس به فارسی: طرح‌های آزمایش‌های منابع طبیعی	عنوان درس به انگلیسی: Experimental Designs in Natural Resources
دروس پیش‌نیاز: آمار	۱ واحد نظری ۱ واحد عملی
تعداد واحد: ۲	تعداد ساعت: ۴۸
رده درس: ۳۰	
	آموزش تکمیلی عملی: دارد ☒ ندارد ☐
	سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سمینار ☐

﴿ هدف درس: آشنایی دانشجویان با انواع طرح‌های آزمایشی و روش تجزیه و تحلیل آنها در تحقیقات منابع طبیعی. ﴾

﴿ رئوس مطالب:

- نظری:

مفاهیم طرح‌های آزمایشی شامل تعریف آزمایش، طرح آزمایشی، تکرار، ماده آزمایشی، واحد آزمایشی، تیمار، خطای آزمایشی، طبقه‌بندی انواع طرح‌های آزمایشی، معرفی طرح‌های کاملاً تصادفی، بلوک‌های کامل تصادفی و مربع لاتین از نظر موارد استفاده از هر کدام از طرح‌ها، مزایا و معایب، تهیه نقشه طرح‌ها و چگونگی تجزیه طرح‌ها، روش‌های مقایسه میانگین تیمارها شامل دات، LSD، دانکن، توکی، S.N.K، محاسبه کرت‌های گمشده در طرح‌های بلوک کامل تصادفی و مربع لاتین، سودمندی نسبی طرح‌ها، آزمایش‌های فاکتوریل شامل تعریف، روش تهیه نقشه آزمایش و روش تجزیه و مقایسه میانگین‌ها، مقایسه‌های گروهی، تجزیه روند.

- عملی: حل مسائل طرح‌های آزمایشی

﴿ روش ارزیابی (درصد):

ارزشیابی مستمر	آزمون میان ترم	آزمون پایان ترم
۲۰	۳۰	۵۰

﴿ منابع:

- ۱- بصیری عبدالله، ۱۳۸۶. طرح‌های آماری در علوم کشاورزی. انتشارات دانشگاه شیراز، چاپ دهم، ۳۶۸ صفحه.
 - ۲- پیغمبری سیدعلی، ۱۳۹۰. طرح‌های آزمایشی در علوم کشاورزی. انتشارات دانشگاه تهران، ۳۷۲ صفحه.
 - ۳- زارع چاهوکی محمدعلی و محمد رضا بی‌همتا، ۱۳۹۴. طرح‌های آزمایشی در علوم منابع طبیعی. انتشارات دانشگاه تهران، چاپ دوم، ۳۰۰ صفحه.
 - ۴- زارع چاهوکی محمدعلی، ۱۳۹۲. تجزیه و تحلیل داده‌ها در پژوهش‌های منابع طبیعی. انتشارات جهاد دانشگاهی، چاپ دوم، ۳۱۰ صفحه.
- ۵- Klaus, H., O. Kempthorne, 2005. Design and Analysis of Experiments: Advanced experimental design. John Wiley and Sons, 780 p.
- 6- Leonard, C.O., 2009. Design and analysis of experiments. CRC Press, 822 p.

مرتعداری

دروس پیش‌نیاز: اکولوژی و گیاهشناسی (۲)	۱ واحد عملی ۲ واحد نظری	نوع واحد: تخصصی	تعداد واحد: ۳ تعداد ساعت: ۶۴	ردیف درس: ۳۱	عنوان درس به فارسی: مرتعداری عنوان درس به انگلیسی: Rangeland Management
		☐ آموزش تکمیلی عملی؛ ☒ دارد ☐ ندارد	☐ سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار		

هدف درس: شناخت دانشجویان از آکوسیستم‌های مرتعی

لئے رئوس مطالب:

- نظری:

کلیات، تعاریف و مفاهیم عوامل انسانی و اکولوژیکی مؤثر بر روی آکوسیستم‌های مرتعی، اهمیت مرتع، آمار سطح مرتع، تعداد دام، نوع دام و تاریخچه استفاده از مرتع، معرفی چند گونه مهم مرتعی از لحاظ خوشخوارکی، کیفیت و تولید علوفه در مرتع، فیزیولوژی گیاه و رابطه آن با چرای دام، سیستم ریشه در گیاهان مرتعی، چگونگی تکثیر و زادآوری گیاهان و رابطه آن با دام، مقایسه چرایی دام اهلی و وحشی در مرتع، چرای دام و پوشش درختی، اصول استفاده صحیح از مرتع (آمادگی مرتع، تعادل دام و مرتع، پراکنش یکنواختی دام در مرتع، انتخاب نوع دام)، شدت چرا در مرتع، روش‌های مرتعداری و سیستم‌های چرایی.

- عملی:

بازدید جهت بررسی اثر عوامل اکولوژیکی بر نوع پوشش گیاهی و زمان آمادگی مرتع، بازدید از باغ گیاهشناسی، بازدید از یک مرتع دارای طرح مرتعداری، بازدید از آبخیزدار

روش ارزیابی (درصد):

ارزشیابی مستمر	آزمون میان ترم	آزمون پایان ترم	پروژه/اکار عملی
۵	۳۰	۵۰	۱۵

منابع:

1. ارزانی، حسین، ناصری، کمال الدین. ۱۳۸۹. چرای دام در مرتع و چرایگاه (ترجمه). انتشارات دانشگاه تهران.
2. ارزانی، حسین. ۱۳۹۱. کیفیت علوفه و تیاز روزانه دام چرا کننده از مرتع. انتشارات دانشگاه تهران.
3. ارزانی، حسین و جعفری شلمزاری، مسعود. ۱۳۹۲. چرای هدفمند. انتشارات دانشگاه تهران.
4. Stoddart, L. A., A.D. Smith, Th. W. Box. 1952. Range Management. 3rd Edition. McGraw-Hill. 532Pp.
5. Holechek, J.L., R.D. Pieper, C.H. Herbel. 1998. Range management principles and practices. 2nd Edition. A Simon & Schuster. 526Pp.
6. Valentine, J.F. 2001. Grazing Management. 2nd Edition. A Harourt Science and Technology. 659Pp.

جامعه، فرهنگ و طبیعت

دروس پیش‌نیاز: ندارد	۲ واحد نظری	نوع واحد: تخصصی	تعداد واحد: ۲	تعداد ساعت: ۳۲	ردیف درس: ۳۲	عنوان درس به فارسی: جامعه، فرهنگ و طبیعت
			☒ آموزش تکمیلی عملی؛ دارد ☐ ندارد	☒ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سفر علمی ☒ سمینار		عنوان درس به انگلیسی: Society, Culture and Nature

﴿ هدف درس: آشنایی دانشجویان با مفاهیم جامعه‌شناسی و انسان‌شناسی منابع طبیعی و شناخت مبانی مفهومی ارتباط بین انسان و طبیعت با تاکید بر جامعه‌شناسی و انسان‌شناسی روستایی و عشایری ایران.

﴿ رئوس مطالب:

- نظری:

مبانی و مفاهیم جامعه‌شناسی؛ تعریف انسان- انسان اجتماعی- جامعه- ارتباط بین فرد و جامعه- تعاریف پدیده‌های اجتماعی (گروه، نقش اجتماعی، پایگاه اجتماعی، قشریندی اجتماعی، تغییرات اجتماعی، نهاد و سازمان اجتماعی و فرهنگ)- فرهنگ و پدیده‌های فرهنگی- تئوری‌ها و نظریات انسان‌شناسی- ویژگی‌های پدیده‌های فرهنگی- بوم‌شناسی فرهنگی- بوم‌شناسی اجتماعی- ارتباط مفهومی بین جامعه، فرهنگ و طبیعت- جامعه و اجتماعات محلی- تفاوت شهر، روستا و عشایر- جامعه‌شهری و ترکیب افق‌ها و اثر آن بر طبیعت- جامعه روستایی در ایران- روان‌شناسی اجتماعی در جامعه روستایی ایران- سازمان اجتماعی تولید در جامعه روستایی و عشایری در ایران- تحولات جمعیتی در جوامع روستایی و عشایری در ایران- یاریگری‌های سنتی در جوامع روستایی و عشایری ایران- اصلاحات ارضی و نقش آن در تحولات اقتصادی و اجتماعی جامعه روستایی و عشایری ایران- نظام‌های بهره‌برداری از زمین در جامعه روستایی ایران- جامعه عشایری و معرفی ایلات و طوایف عشایری در ایران- تغییر و تحولات جامعه عشایری در ایران- توسعه روستایی در ایران (مفاهیم توسعه، تنگناها و چالش‌ها برای توسعه پایدار روستایی در ایران، برنامه‌ریزی روستایی)- توسعه و پسا توسعه و نقش آن در پایداری منابع طبیعی- مشارکت اجتماعی و توانمندسازی جوامع محلی- تسهیل گیری اجتماعی در منابع طبیعی (مبانی و مفاهیم و معرفی اجمالی تکنیک‌های تسهیل گری در منابع طبیعی)- دانش بومی و سنت‌های محلی در مدیریت منابع طبیعی. بازدید دانشجویان از اجتماعات محلی، فرائیری تکنیک‌های مقدماتی در تسهیل گیری اجتماعی.

- عملی:

ندارد

که روش ارزیابی (درصد):

ارزشیابی مستمر	آزمون میان ترم	آزمون پایان ترم	بروزه/کار عملی
۱۵	۵۰	۲۰	۱۵

منابع:

۱. تقی، نعمت الله، ۱۳۷۴. جامعه شناسی روستایی، انتشارات پیام نور، ۲۱۶ ص.
۲. طالب، مهدی، ۱۳۹۴. جامعه شناسی روستایی؛ ابعاد تغییر و توسعه در جامعه روستایی ایران. چاپ سوم، انتشارات دانشگاه تهران، ۴۲۹ ص.
۳. فرهادی، مرتضی، ۱۳۸۸. انسان شناسی یاریگری، نشر ثالث، ۶۳۱ ص.
7. Radhakamal, M. and Seeland, K., 2014. Social ecology. D.K. Printworld (P) Ltd., 368 p.

رابطه آب و خاک و گیاه

عنوان درس به فارسی: رابطه آب و خاک و گیاه	ردیف درس: ۳۳	تعداد واحد: ۲	نوع واحد: واحد نظری	دروس پیش‌نیاز: نیازدار
عنوان درس به انگلیسی: Water and Soil and Plant Relationship	ردیف درس: ۳۳	تعداد ساعت: ۴۸	واحد: واحد تخصصی	واحد عملی
			☒ تدارد ☐ آموزش تکمیلی عملی: دارد ☐ سفر علمی ☒ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار	

هدف درس: در این درس مسایل مرتبط با هر یک از سامانه‌های آب، خاک، گیاه و اتمسفر و ارتباط چندگانه آنها با یکدیگر در قالب زنجیره‌ای به هم پیوسته و سامانه‌ای یکپارچه بیان می‌شود.

لک رئوس مطالب:

- نظری:

اهمیت آب در گیاه - خواص فیزیکی و شیمیایی آب، خواص محلول‌ها (فسار بخار نقطه جوش و انجماد، فشار اسمزی)، پتانسیل شیمیایی و پتانسیل آب (ماتریک، اسمزی، فشاری، تقلی)، اندازه‌گیری رطوبت خاک، انواع کم آبی، علائم و نشانه‌های طیف رطوبتی، آب در سلول‌های گیاهی، حرکت آب در سلول‌های گیاهی، آب در خاک شامل حرکت آب در خاکهای اشبع و غیراشبع، هدایت آب خاک بخصوص در خاک‌های غیراشبع، حرکت بخار آب در خاک، توزیع مجدد آب در خاک، رشد و توسعه ریشه در خاک، اثر عوامل محیطی بر رشد و توسعه ریشه، غرقاب بودن گیاه، جذب آب توسط ریشه و سایر اندام‌های گیاه، انتقال آب در گیاه، انرژی مورد نیاز جهت فرآیند تعرق، تعرق، عوامل موثر در تبخیر و تعرق، ساختمن و نحوه عمل روزنه‌ها، اثر کمبود آب بر رشد گیاه، مقاومت گیاهان به خشکی، ماتر درجه حرارت آب آبیاری بر رشد گیاه، رابطه بین سرمایزدگی و آبیاری.

- عملی:

تعیین منحنی مکش آب خاک، اندازه‌گیری مقدار آب در خاک بوسیله دستگاه نوترون متر، مقدار آب در گیاه و اندازه گیری آن، تعیین درجه حرارت پوشش سبز گیاه، اندازه‌گیری مقاومت روزنه‌ها

روش ارزیابی (درصد):

ارزشیابی مستمر	آزمون میان ترم	آزمون پایان ترم	پروژه/کار عملی
۵	۷۰	۴۰	۵

منابع:

۱. علیزاده، ا. (۱۳۸۹)، رابطه آب و خاک و گیاه، انتشارات آستان قدس رضوی
 ۲. سلطانی، ا. (۱۳۸۹) رابطه آب خاک و گیاه، انتشارات جهاد دانشگاهی مشهد
 ۳. علیزاده، ا. (۱۳۸۷)، رابطه آب با خاک و گیاهان، انتشارات آیز
4. Kirkham, M. B., (2005), Principle of soil and plant water relation, Elsevier Academic Press

شناخت بیابان‌های ایران و جهان

عنوان درس به فارسی: شناخت بیابان‌های ایران و جهان	ردیف درس: ۳۴	تعداد واحد: ۲	نوع واحد: تخصصی	۲ واحد نظری	دروس پیش‌تیاز: ندارد
عنوان درس به انگلیسی: The desert of Iran and the world					☒ آموزش تکمیلی عملی؛ دارد ☐ ندارد ☒ سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سمینار

﴿ هدف درس: تعریف علم جغرافیا، تعریف بیابان، بیابانزایی، بیابانزدایی و عوامل دخیل در هر کدام؛ معرفی بیابان‌های ایران و جهان؛ طبقه‌بندی جغرافیایی بیابان‌های ایران و جهان؛ معرفی سازمان‌های مرتبط با علوم بیابان و بررسی تجارت کشورهای مختلف در زمینه بیابان‌زدایی

۳) رئوس مطالب:

- نظری:

تعریف علم جغرافیا و مفاهیم جغرافیایی، قلمرو فعالیت جغرافیا، طبقه‌بندی جهان و شناخت آن، تقسیمات اقلیمی جهان، سامانه‌های طبیعت و اکوسیستم‌های طبیعی، تعریف بیابان و مفاهیم آن، مبدأ و چگونگی گسترش بیابان‌ها در سطح کره زمین و عوامل مؤثر در تشکیل و توسعه بیابان‌ها، پتانسیل و استعدادهای بیابان‌ها، محدودیت‌ها و تنگناهای موجود در بیابان‌ها، رُنومرفولوژی بیابان، کویرها و خصوصیات آنها، اهمیت بیابان از دیدگاه اقتصادی، تاریخی، اجتماعی، امنیت و رَئوپلیتیکی، مطالعات انجام شده در زمینه بیابان و کویرها در ایران و جهان، جغرافیا و بیابان، قلمرو فعالیت بیابان‌ها و کویرها، آمار و ارقام بیابان‌های ایران و جهان، طبقه‌بندی بیابان‌ها از نظر اقلیمی، طبقه‌بندی بیابان‌ها از نظر موقعیت جغرافیایی، بیابان‌های ایران، آسیا، بیابان‌های اروپا، بیابان‌های آمریکای شمالی، آمریکای لاتین و آمریکای جنوبی، بیابان‌های آفریقا، بیابان‌های استرالیا، بیابان‌های گرم و بیابان‌های سرد

- عملی: بازدید

۴) روش ارزیابی (درصد):

ارزشیابی مستمر	آزمون میان ترم	آزمون پایان ترم	پروژه/کار عملی
۱۰	۶۰	۲۰	۱۰

منابع:

۱. زهتابیان، غلامرضا، ع. ا. دماوندی، م. شیرازی، م. کریم پور ریحان، م. کیانیان، ا. صالح پور جم، بیابانها و زیست بومهای بیابانی، ۱۳۹۰، انتشارات دانشگاه تهران
۲. سلوتی، س.، بیابان‌نوری، م.، ۱۳۹۰، بیان گزدی با رویکرد طبیعت‌گردی در بیابان‌ها و کویرهای ایران، انتشارات ایرانشناسی
3. Harris, N., 2003, *Atlas of the World's Deserts (Ecosystems)*, 192 P.

سازه‌های مهندسی حفاظت آب و خاک

دروس پیش‌نیاز: استاتیک و مقاومت مصالح و حفاظت آب و خاک	واحد نظری واحد عملی	نوع واحد: تخصصی	تعداد واحد: ۲ تعداد ساعت: ۴۸	ردیف درس: ۳۵	عنوان درس به فارسی: سازه‌های مهندسی حفاظت آب و خاک عنوان درس به انگلیسی: Soil and Water Conservation Engineering Structures
		☐ آموزش تکمیلی عملی: ☒ دارد ☐ ندارد	☐ سفر علمی ☒ آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سمینار		

۱) هدف درس: آشنایی دانشجویان با اصول و مبانی طراحی سازه‌های حفاظت آب و خاک.

۲) رئوس مطالب:

- نظری:

کلیات و اهداف طراحی سیستم‌های حفاظت آب و خاک، انواع سازه‌های حفاظت آب و خاک، طراحی سیستم‌های تراس‌بندی (انواع تراس‌ها، عملکرد آنها و اصول طراحی)، مدیریت و نگهداری از تراس‌ها، سازه‌های کنترل فرسایش خندقی، طراحی سیستم‌های بانکت‌بندی، اصول کلی احداث انواع سدها، محاسبه دبی طرح، PMP، PMF، طراحی سدهای اصلاحی، محاسبه فاصله سدها، ارتفاع سدها، محاسبه سریزها، مطالعه پایداری سدهای اصلاحی، سدهای وزنی (خشکه چین، ملات دار، گابیونی، یتن آرمه)، سدهای L شکل، سدهای سبک فلزی، سدهای چپر (چوبی)، تحلیل پایداری سد، سدهای شبیب دار، اصول طراحی سدهای خاکی، اصول طراحی سیستم‌های پخش سیلان، سازه‌های جمع اوری آب باران و سطوح آبگیر، آشنایی با انواع ادوات و دستگاه‌های سازه‌های وزنی، متره و برآورد احجام و ابعاد.

- عملی:

بازدید از سازه‌های مهندسی حفاظت آب و خاک، متره و پیمایش میدانی

۳) روش ارزیابی (درصد):

ارزشیابی مستمر	آزمون میان ترم	آزمون پایان ترم	پروژه/کار عملی
۱۵	۱۵	۴۰	۳۰

منابع:

- ۱- سلاجقه، علی، جزوی درسی سازه‌های حفاظت آب و خاک، دانشکده منابع طبیعی، دانشگاه تهران.
- ۲- معاونت آبخیزداری سازمان جنگل‌ها، مرانع و آبخیزداری کشور، ۱۳۸۷، مبانی طراحی و راهنمای اجرای سازه‌های کنترل فرسایش، تعاریف و علائم استاندارد در آبخیزداری، نشریه شماره ۴۵۰-۴.
- 3- Blanco, H. and Lal, R, 2008, Principles of soil conservation and management, Springer.
- 4- Huffman, R.L., Fangmeier, D.D., Elliot, W.J. and Mitch, J. 2013, Soil and water conservation engineering, American Society of Agricultural Engineers; Seventh edition.

شناسایی گیاهان مرتعی (۱)

دروس پیش‌نیاز: گیاه‌شناسی (۲)	۱ واحد نظری ۱ واحد عملی	نوع واحد: تخصصی	تعداد واحد: ۲ تعداد ساعت: ۴۸	ردیف درس: ۳۶	عنوان درس به فارسی: شناسایی گیاهان مرتعی (۱) عنوان درس به انگلیسی: Identification of Rangeland Plants Species (1)
		آموزش تکمیلی عملی: دارد ☒ ندارد ☐	سفر علمی ☒ آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐	سمینار ☐	

هدف درس: شناسایی و کلیدبندی گیاهان گندمی مرتعی

۱) رئوس مطالب:

- نظری:

.Boromeae .Arundineae .Aristidae .Pooideae .طایقه‌های زیرخانواده گندمیان:

.Stipae .Danthoniae .Festuceae .Meliceae .Aeleropodeae .Agrostideae .Avenae

.Paniceae .Oryzeae .Maydeae .Panicoideae .Triticeae .Cholorideae

Andropogoneae

Thypaceae Juncaceae .Cyperaceae شبیه گندمیان:

- عملی:

جمع آوری، خشک کردن و شناسایی گیاهان در هرباریوم بازدید از مناطق رویشی

۲) روش ارزیابی (درصد):

ارزشیابی مستمر	آزمون میان ترم	آزمون پایان ترم	پروژه/کار عملی
۱۵	۲۵	۵۰	۱۰

منابع:

۱. آذرینوند، حسین، ۱۳۸۸، شناسایی گیاهان مرتعی، نشریه آموزشی دانشکده منابع طبیعی.

۲. میبن، صادق، ۱۳۵۹، رستنی‌های ایران جلد ۱، انتشارات دانشگاه تهران.

شناسایی گیاهان مرتعی (۲)

دروس پیش نیاز: شناسایی گیاهان مرتعی (۱)	۱ واحد نظری ۱ واحد عملی	نوع واحد: تخصصی	تعداد واحد: تعداد ساعت: ۴۸	ردیف درس: ۳۷	عنوان درس به فارسی: شناسایی گیاهان مرتعی (۲) عنوان درس به انگلیسی: Identification of Rangeland Plants Species (2)
		آموزش تکمیلی عملی: ■ دارد ☐ ندارد ☒	آزمایشگاه ☐ کارگاه ☒	سفر علمی ☒ سمینار ☒	

هدف درس: شناسایی و کلیدبندی گیاهان مرتعی

۲) رئوس مطالب:

- نظری:

اسفناجیان Eurotia - Atriplex- kochia- (اختصاصات جنس‌های Chenopodiaceae
 Salicornia- Halocnemum - Halostachys-Suaeda- Salsola- Seidlitzia - Haloxylon-
 Atraphaxis - (اختصاصات جنس‌های Polygonaceae)، علف هفت بند (Anabasis- Nocca
 - Hypericaceae). گل راعی Calligonum - Pteropyron- Polygonum- Rumex - Rhum
 فرفیون Plumbaginaceae - کلاه میرحسن ها Euphorbiaceae قیچ اختصاصات جنس‌های
 Caryophyllaceae میخک - (Zygophyllum)- Tribulus-Nitraria-Peganum
 (اختصاصات جنس‌های Silene- Gypsophila- Acanthophyllum - Dianthus)
 خشخاش Glaucium- Hypocoum- (اختصاصات جنس‌های Papaveraceae)
 Mattiola- Cardaria- Alyssum- (اختصاصات جنس‌های Cruciferae) شب بو Papaver
 (اختصاصات جنس‌های Umbelliferae). چتریان Lypidium - Fibigia- Isatis- Crambe
 Dorema- Apium- Ferulago- Ferula- Cachrys- Echinophora- Eryngium-
 (اختصاصات جنس‌های Mentha- Thymus- Zataria- Marrubium- Stachys- Labiateae
 Compositae). Phlomis- Eremostachys- Nepeta- Zizphora- Salvia- Ajuga
 (اختصاصات جنس‌های Tragopogon- Taraxacum- Launaea- Scariola- Echinops-
 Cousinia- Onopordon- Cirsium- Centaurea- Serratula- Gundelia- Artemisia-
 (Hulthemia-Sanguisorba Rosaceae) (اختصاصات جنس‌های Achillea- Hertia

- عملی:

بازدید از مراتع - جمع آوری نمونه های گیاهان مرتعی - شناسایی گیاهان مرتعی در مراتع و هر
 بار بوم.

کمک روش ارزیابی (درصد):

پروژه/کار عملی	آزمون پایان ترم	آزمون میان ترم	ارزشیابی مستمر
۱۰	۵۰	۲۵	۱۵

منابع:

۱. آذرنیوند، حسین، ۱۳۸۸، شناسایی گیاهان مرتعی، نشریه آموزشی دانشکده منابع طبیعی.
۲. مبین، صادق، ۱۳۵۹، رستنی‌های ایران جلد ۲، ۳ و ۴، انتشارات دانشگاه تهران.

ژئومرفولوژی (۱) فرسایش آبی

دروس پیش‌نیاز: زمین‌شناسی، کارتوگرافی و GIS	۲ واحد نظری ۱ واحد عملی	نوع واحد: تخصصی	تعداد واحد: ۳ تعداد ساعت: ۶۴	رده‌ی درس: ۳۸	عنوان درس به فارسی: ژئومرفولوژی (۱) فرسایش آبی
		آموزش تکمیلی عملی: ☒ دارد ☐ ندارد	■ آزمایشگاه ☒ سفر علمی ☐ سمینار	■ کارگاه ☐	عنوان درس به انگلیسی: geomorphology (1) Water Erosion

هدف درس: آشنایی با علم ژئومرفولوژی و پیکرشناسی زمین، معرفی انواع ناهمواری‌ها (ساختاری و دینامیک بیرونی) و فرایندهای موثر بر ظاهر شدن آنها.

لیه رئوس مطالب:

- نظری:

مقدمه: تعریف و واژه شناسی علم ژئومرفولوژی و ارتباط آن با سایر علوم در منابع طبیعی، ویژگی‌های فیزیکی زمین، نظریه‌های چگونگی تشکیل پوسته زمین و ایجاد قاره‌ها و ناهمواری‌ها (اوروزن)، تقسیم بندی سنگ‌ها و فرایندهای موثر بر تخریب آنها (انواع هوازدگی فیزیک، شیمیایی و تاثیر نوع سنگ و محیط بر آن)، انواع سنگ‌های رسوبی از دیدگاه ایجاد ناهمواری، معرفی سازندهای حساساً به فرسایش در زون‌های مختلف ایران، سنگ‌های آهکی کارستی و ناهمواری‌های آن در ایران (عوامل موثر بر ایجاد کارست)، معرفی ساختارهای ناشی از نیروهای ساختمانی به تفکیک سنگ‌های متبلور، آتشفسانی و رسوبی، انواع فعالیت‌های آتشفسانی در ایران و نوع سنگ‌ها و ناهمواری‌های حاصل شده، انواع ساختارهای رسوبی (چین خوردگی‌ها و گسل‌ها) ناهمواری‌های تک شیب، چین خوردگی، گنبدها و گسل خوردگی‌ها، فرسایش آبی و عوامل موثر بر آن، انواع اشکال مختلف فرسایش بر روی دامنه‌ها، مناطق کم شیب و بستر تالوگ، انواع شکل‌های ناشی از فرسایش آبی، فرسایش خندقی (تحوه ایجاد، گسترش و طبقه بندی آن)، انواع حرکت‌های توده‌ای بر روی دامنه و طبقه بندی آنها، فرسایش رودخانه‌ای، مقاومت حمل رسوب و الگوهای رودخانه‌ای نیروی خام و توان واحد جریان.

- عملی:

معرفی سیستم اطلاعات جغرافیایی و کار در آن، تهیه نقشه مرتفولوژی مقدماتی حوزه آبخیز، تطبق عکس و نقشه توپوگرافی، تهیه نقشه سنگ‌شناسی، تدقیق نقشه سنگ‌شناسی با تفسیر عکس‌های هوایی و تصاویر ماهواره‌ای، تهیه نقشه رخسارهای فرسایشی، رویه‌گذاری و تهیه نقشه واحدهای کاری ژئومرفولوژی و نحوه تهیه جدول راهنمای واحدهای کاری (مقیاس

(۵۰۰۰). همچنین بازدید میدانی از مناطق کوهستانی به منظور نمایش اشکال ساختمانی و انواع فرسایش در سازندهای حساس.

روش ارزیابی (درصد):

پروژه/کار عملی	آزمون پایان ترم	آزمون میان ترم	ارزشیابی مستمر
۲۵	۳۰	۲۰	۱۵

منابع:

۱. رئومرفولوژی کاربردی (فرسایش آبی)، ۱۳۸۶. حسن احمدی، جلد ۱، دانشگاه تهران
۲. رئومرفولوژی ایران، ۱۳۸۲. جعفر علائی طالقانی، انتشارات قومس.
۳. رئومرفولوژی ساختمانی، فرج ۱ – محمودی،

4. Fundamentals of Fluvial Geomorphology, Ro Charlton, 2007.
5. Global Geomorphology, M. Summerfield, 2003. Longman

ژئومرفولوژی (۲) فرسایش خاکی

عنوان درس به فارسی: ژئومرفولوژی (۲) فرسایش خاکی	ردیف درس: ۳۹	تعداد واحد: ۳	تعداد ساعت: ۶۴	نوع واحد: واحد تخصصی	۱ واحد عملی ۲ واحد نظری	دروس پیش‌نیاز: زمین‌شناسی، خاک‌شناسی
عنوان درس به انگلیسی: Geomorphology 2 Wind Erosion				☒ آموزش تکمیلی عملی؛ دارد ☒ آزمایشگاه ☐ سفر علمی ☒ کارگاه ☐ سمینار	☐ ندارد	

هدف درس: آشنایی با الگوهای ژئومرفولوژی موجود در مناطق خشک و بیابانی، عوامل موثر بر ایجاد این اشکال، چگونگی ایجاد دشتسر و پلایا و الگوهای ریختاری موجود در آنها با تأکید بر فرآیندهای فرسایش بادی

۱- رئوس مطالب:

- نظری:

مقدمه: تعریف و واژه شناسی در زمینه معیارهای شناخت بیابان (اقلیم، زمین و بوم شناختی)، مشخصه های اقلیمی بیابان و عوامل موثر بر ایجاد بیابان ها، جغرافیای گسترش مناطق بیابانی در دنیا. الگوی ناهمواری های مناطق خشک و نیمه خشک، معرفی دشتسر و پلایا، عوامل و موثر بر تشکیل دشت سرها، فرضیه های شکل گیری و ناهمواری های دشتسرها. معرفی ویژگی های واحد پلایا، عوامل موثر بر ایجاد آنها و انواع پلایهای در ایران (ساختمانی و ساختمنی - تراکمی). انواع زیر واحدهای و رخسارهای پلایا (مخروط افکنه، دشت ریگی، اینسلبرگ، کلوت، جلگه رسی و کویرها)، فرسایش بادی و عوامل موثر بر آن، باد غالب (معرفی واژه های گلبداد، گل توفان و گلماسه)، انواع اشکال حرکت ذرات توسط باد مفهوم سرعت آستانه کنش و حمل اشکال حاصل از فرسایش بادی (حمل، برداشت و رسوبگذاری)، اشکال تراکمی حاصل از فرسایش بادی و انواع تپه ماسه ای (خطی، بارخان، هرم ها و یهنه های ماسه ای)، منشای یابی گام به گام فرسایش بادی، رسوب شناسی و تحلیل روسوبات بادی (دانه‌بندی) و مرفوگوکوبی

- عملی:

معرفی سیستم اطلاعات جغرافیایی، محاسبه دو شاخص اقلیمی گو سن و دمارتن برای مناطق خشک و بیابانی، شناسایی واحد دشتسر و تیپ های آن از روی نقشه توپوگرافی (مقیاس ۵۰۰۰۰)، تفکیک دشتسرها و رخساره ها از روی عکس هوایی و تصاویر ماهواره ای، نقشه سنگ شناسی در مناطق بیابانی، شناسایی پلایا و تیپ های ژئومرفولوژی آن بر روی نقشه توپوگرافی و عکس هوایی یا تصویر ماهواره، شناسایی انواع اشکال فرسایش بادی و تظاهر ان روی عکس هوایی، رویهم گذاری و تهیه نقشه واحد های کاری ژئومرفولوژی و نحوه تهیه جدول

راهنمای واحدهای کاری. حل مسئله فرسایش بادی، گرانولومتری رسوبات بادی و شناسایی
مرفوسکوپی آنها. انجام بازدید میدانی از مناطق بیابانی و خشک

۲۵ روش ارزیابی (درصد):

ارزشیابی مستمر	آزمون میان ترم	آزمون پایان ترم	پروژه/کار عملی
۱۵	۲۰	۳۰	۳۵

منابع:

۱. احمدی، حسن. ۱۳۸۷. زئومرفولوژی کاربردی، جلد ۲، دانشگاه تهران
۲. پاشایی، عباس. ۱۳۸۱. کویرهای ایران، مطالعات زئومرفولوژی و پالئوكلیماتولوژی (ترجمه)، انتشارات سازمان جغرافیایی نیروهای مسلح
3. Geomorphology of desert environments, Parsons, A. J., Abrahams, A. D., Springer, 2009.

کشت و تکثیر گیاهان مرتعی

دروس پیش نیاز: شناسایی گیاهان مرتعی، خاکشناسی	۱ واحد عملی ۲ واحد نظری	نوع واحد: تخصصی	تعداد واحد: ۳ تعداد ساعت: ۶۴	ردیف درس: ۴۰	عنوان درس به فارسی: کشت و تکثیر گیاهان مرتعی عنوان درس به انگلیسی: Planting and Propagation of Rangeland plants
			☒ آموزش تکمیلی عملی؛ دارد ☐ ندارد	☒ سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار	

هدف درس: آشنایی دانشجویان با روش‌های مختلف تکثیر و کاشت گیاهان مهم مرتعی

تلخ رئوس مطالب:

- نظری:

مقدمه- اهمیت آشنایی با کشت و تکثیر گیاهان مرتعی- آشنایی با روش‌های تکثیر جنسی و غیرجنسی در گیاهان مرتعی (بذر و مسایل مربوط به آن- قلمه- کشت بافت)- مزایا و معایب روش‌های تکثیر جنسی و غیر جنسی- نهالستان یا خزانه- انواع نهالستان- مشخصات نهالستان- روش‌های تولید نهال در نهالستان (نهال گلدانی و نهال ریشه‌لخت)- مراحل تولید نهال شامل آماده‌سازی نهالستان- تهیه و آماده‌سازی گلدان- تهیه و کشت بذر- مراقبت و نگهداری از نهال در خزانه (آبیاری- مبارزه با آفات و امراض)- انتقال نهال به عرصه- ایجاد و آماده‌سازی چاله‌های کاشت- کاشت نهال- آبیاری و مراقبتهای پس از کاشت- آشنایی با ویژگیهای رویشگاهی، نحوه تکثیر و کاشت تعدادی از گیاهان مهم شامل بوته‌ایها (مثل تاغ- آتریپلکس- قره‌داغ- اسکمیل- گز- هاما دا و ...)، گراسها (مثل آگروریون- برموس- فستوکا- علف باغ و ...) و گیاهان علوفه‌ای (مثل سورگوم- شبدرها- اسپرس- یونجه و ...)- کشت خالص و ترکیبی- آشنایی با ماشین آلات و ادوات کاشت و برداشت- تبدیل دیمزارهای کم بازده- لی فارمنگ (تناوب غله و مرتع)- سیلو و نگهداری گیاهان علوفه‌ای.

- عملی:

انجام آزمایش جوانه زنی بذر- بازدید از نهالستان- بازدید از عرصه‌های نهالکاری شده- تولید نهال گلدانی- کاشت نهال در عرصه- آشنایی با انواع ماشین آلات کاشت و برداشت

روش ارزیابی (درصد):

ارزشیابی مستمر	آزمون میان ترم	آزمون پایان ترم	پروژه/کار عملی
۱۰	۲۰	۵۰	۲۰

منابع:

۱. آذرنیوند، حسین و محمد علی زارع چاهوکی. ۱۳۸۸. اصلاح مراتع. انتشارات دانشگاه تهران.
۲. جعفری، محمد و علی طوبیلی. ۱۳۹۲. احیای مناطق خشک و بیابانی، چاپ چهارم، انتشارات دانشگاه تهران.
۳. حنطه، عباس و محمد علی زارع چاهوکی. ۱۳۹۲. معرفی گیاهان مرتعمی و روش کشت آنها، انتشارات موسسه آموزش عالی علمی-کاربردی جهاد کشاورزی.
۴. مقیمی، جواد. ۱۳۸۴. معرفی برخی گونه های مهم مرتعمی مناسب برای توسعه و اصلاح مراتع ایران. انتشارات آرون.
۵. مظاہری لقب، حجت‌الله. ۱۳۸۷. آشنایی با گیاهان علوفه‌ای. انتشارات دانشگاه بوعلی سینا.
6. Caula A. Beyl, Robert N. Trigiano. 2011. Plant Propagation Concepts and Laboratory Exercises, CRC Press.

خاکهای مناطق خشک و نیمه خشک

عنوان درس به فارسی: خاکهای مناطق خشک و نیمه خشک	ردیف درس: ۴۱	تعداد واحد: ۳	نوع واحد تخصصی: واحد تخصصی	۲ واحد نظری ۱ واحد عملی	دروس پیش‌نیاز: خاکشناسی عمومی
عنوان درس به انگلیسی: Arid and Semiarid lands Soil					☒ آموزش تكمیلی عملی؛ دارد ☐ ندارد ☒ آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سفر علمی ☐ سمینار

هدف درس: شناخت خاک به عنوان بستر حیات، ویژگی‌های خاک‌ها، شناخت خاک‌های مشکل‌دار و راه‌کارهای اصلاح آنها، شناخت تخریب خاک و فرسایش و روش‌های مقابله با آن

لیست مطالعه:

- نظری:

معزوفی منابع علمی مورد استفاده و توضیح مختصراً راجع به اهمیت درس، کلیاتی راجع به خاکشناسی عمومی، طبقه‌بندی‌های اقلیمی، ویژگی‌های مناطق خشک و نیمه‌خشک، تشریح انواع افق‌های خاک (زنتیکی، شناسایی، مطالعاتی)، اندیس‌های خاک‌سازی، مطالعه پروفیل خاک در صحراء، رژیم‌های حرارتی خاک، رژیم‌های رطوبتی خاک، تاریخچه طبقه‌بندی خاک، اصول طبقه‌بندی و نام‌گذاری خاک‌ها، سیستم‌های مختلف نام‌گذاری خاک، رده‌بندی ایرانی، رده‌بندی فانو، رده‌بندی آمریکایی، گسترش خاک‌ها در مناطق خشک و نیمه‌خشک.

- عملی:

اندازه‌گیری ویژگی‌های خاک در آزمایشگاه (بافت؛ آهک؛ ماده آلی؛ نیتروزن؛ فسفر؛ پتاسیم؛ کلسیم؛ اسیدیته (PH)؛ شوری؛ وزن مخصوص ظاهری، وزن مخصوص حقیقی؛ ظرفیت زراعی؛ نقطه پزمردنگی)

بازدید صحرایی از یک منطقه خشک مانند کاشان و تشریح پروفیل‌های مختلف خاک

روش ارزیابی (درصد):

ارزشیابی مستمر	آزمون میان ترم	آزمون پایان ترم	پروژه/کار عملی
۵	۲۰	۵۰	۲۵

منابع:

- جعفری، محمد و سرمه‌دان، فریدون، ۱۳۸۷. مبانی خاکشناسی و رده‌بندی خاک، انتشارات دانشگاه تهران، ۷۸۸ صفحه.
- United States Department of Agriculture, Soil Conservation Service, 1975. Soil taxonomy: A Basic System of Soil Classification for making and interpreting Soil Surveys. Soil Surv. Staff, U.S. Dep. Agric. Handb. 18.

حافظت آب و خاک

دروس پیش‌نیاز: هیدرولوژی عمومی، خاکشناسی، ژئومرفولوژی (۱)	۲ واحد نظری ۱ واحد عملی	نوع واحد: تخصصی	تعداد واحد: ۳ تعداد ساعت: ۶۴	ردیف: درس: ۴۲	عنوان درس به فارسی: حافظت آب و خاک عنوان درس به انگلیسی: Soil & Water Conservation
☐ آموزش تکمیلی عملی ☒ دارد ☐ ندارد	☐ سفر علمی ☒ آزمایشگاه ☐ کارگاه ☒ سمینار				

هدف درس: آشنایی دانشجویان با وضعیت منابع آب و خاک ایران و جهان، عوامل و اشکال مختلف تخریب منابع آب و خاک، روش‌های مدیریتی، بیولوژیک و سازه‌ای حفاظت آب و خاک.

لئه رئوس مطالب:

- نظری:

تاریخچه حفاظت آب و خاک، وضعیت منابع آب در ایران و جهان، خطرات هدررفت منابع آب و خاک، تغییر اقلیم و نقش آن در روند پایداری منابع آب و خاک، انواع رسوب، رسوبگذاری در مخازن و سدها، روش‌های اندازه‌گیری رسوب و فرسایش، تجوده اندازه‌گیری مستقیم انواع فرسایش و هدرفت آب و خاک در محیط‌های منشاء، انتقال و تهنشست، استفاده از ردیاب‌ها در برآورد هدرفت منابع آب و خاک، آشنایی با مدل‌های برآورد هدرفت آب و خاک، روش‌های مهار و کنترل انواع مختلف فرسایش، روش‌های حفاظت آب و خاک (روش‌های مدیریتی، بیولوژیکی، سازه‌ای و مهندسی)، معیارهای بیولوژیکی مهار و کنترل فرسایش، سیستم‌های کشت، نوارهای یافر، اگروفارستری، تکنیک‌های مهندسی، تجدید خاک‌های فرسایش‌یافته، دانش بومی در حفاظت آب و خاک، نقش پوشش گیاهی در حفاظت آب و خاک (مقایسه مراعع فقیر با مراعع با وضعیت خوب)

- عملی:

بازدید از پروژه‌های حفاظت آب و خاک، آشنایی با انواع نرم‌افزارهای مورد نیاز، تفسیر عکس هوایی و شناخت اشکال فرسایش منابع آب و خاک و انواع هدرفت، آشنایی با ادوات و دستگاههای اندازه‌گیری فرسایش.

روش ارزیابی (درصد):

ارزشیابی مستمر	آزمون میان ترم	آزمون پایان ترم	پروژه‌های کار عملی
۱۵	۵۰	۲۰	۱۵

منابع:

- Blanco, H. and Lal, R, 2008, Principles of soil conservation and management, Springer.
- Dorlöchter, Sabine, and Nill, Dieter, 2012, Good practices for soil and water conservation, Federal ministry for economic cooperation and development.
- Huffman, R.L., Fangmeier, D.D., Elliot, W.J. and Mitch, J. 2013, Soil and water conservation engineering, American Society of Agricultural Engineers; Seventh edition.

سلامقه، علی، سیدعلیپور، محمدحسین و حسینعلیزاده، محسن، اصول مدیریت و حفاظت خاک، ۱۳۹۲، دانشگاه تهران.

کارتوگرافی

عنوان درس به فارسی: کارتوگرافی	ردیف درس: ۴۳	تعداد واحد: ۲	نوع واحد: تخصصی	۱ واحد نظری ۱ واحد عملی	دروس پیش‌نیاز: مساحی و نقشه برداری
عنوان درس به انگلیسی: Cartography		تعداد ساعت: ۴۸	آموزش تكمیلی عملی: ☒ دارد ☐ ندارد	☒ آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سفر علمی ☐ سمینار	

هدف درس: آشنایی دانشجویان با اصول کارتوگرافی، نقشه‌های توپوگرافی، کاربرد و تهیه نقشه‌های مشتقه از آنها، تهیه نقشه‌های شبب، جهت، ارتفاع و انواع پروفیل‌ها.

۱) رئوس مطالب:

- نظری:

تاریخچه، شجره‌نامه کارتوگرافی، ویرگی‌های هندسی زمین، تعریف نقشه، روش‌های مختلف طبقه‌بندی نقشه، مقیاس و سیستم‌های مختصات جغرافیایی، منابع داده‌ها، مقیاس‌های مختلف در نقشه، نقشه‌های توپوگرافی و طرز استفاده از آنها، شناخت عوارض روی نقشه‌های توپوگرافی، تعیین مرز حوزه‌های آبخیز روی نقشه‌های توپوگرافی، تعیین شبکه هیدروگرافی حوزه، روش‌های مختلف تراکم و رتبه‌بندی آبراهه‌ها، تهیه نقشه شبکه هیدروگرافی، محاسبه تراکم زهکشی، اندازه‌گیری طول (جاده، رودخانه، محیط حوزه و ...) به روش‌های مختلف، اندازه‌گیری محیط به روش‌های مختلف، اندازه‌گیری مساحت با استفاده از روش‌های مختلف (نقطه‌ای، نواری، وزنی، پلانیمتری)، روش‌های تغییر مقیاس نقشه، طرز تکثیر نقشه و روش‌های رنگ‌آمیزی و هاشورزنی، نقشه هیپسومتری حوزه، نقشه شبب حوزه به روش‌های مختلف، شبب متوسط حوزه، روش‌های تعیین و محاسبه شکل حوزه، نقشه جهت‌های جغرافیایی حوزه، تهیه پروفیل طولی آبراهه اصلی، آشنایی با نقشه‌های مختلف در منابع طبیعی، کاربرد نقشه‌های فوق در منابع طبیعی، کارتوگرافی نوین (تهیه نقشه‌های مختلف با استفاده از نرم افزارهای موجود از جمله GIS).

- عملی:

تهیه نقشه شبب، هیپسومتری، جهت جغرافیایی و شبکه هیدروگرافی از یک حوزه، محاسبه پارامترهای فیزیکی حوزه، طرز کار با کرویمتر، پلانیمتر، پانتوگراف، توجیه نقشه در طبیعت، کار با قطب نما، ارتفاع سنج، GPS. آشنایی با نرم افزارهای معمول در کارتوگرافی.

روش ارزیابی (درصد):

پروژه/کار عملی	آزمون پایان ترم	آزمون میان ترم	ارزشیابی مستمر
۵۰	۲۰	۱۵	۱۵

منابع:

1. Robinson, A.H., Morrison, J.L., Muehrcke, P.C., Kimerling, A.J. and Guptill, S.C, 1995, Elements of cartography. Willy publication.
 2. Peterson, G.N., 2014, GIS Cartography, CRC press.
- ۳ مقیمی، سید جعفر و همراه، مجید، کارتوگرافی، ۱۳۹۴، موسسه جغرافیایی و کارتوگرافی گیتاشناسی، تهران.
- ۴ حسین زاده، محمدمهدی، متولی، صدرالدین و اسماعیلی، رضا، کارتوگرافی و نقشه‌های موضوعی، ۱۳۹۴، انتشارات دانشگاه شهید بهشتی.

ارزیابی قابلیت خاکها و اراضی

عنوان درس به فارسی: ارزیابی قابلیت خاکها و اراضی	عنوان درس به انگلیسی: Soils and lands Assessment and potential	رده: ۴۴	تعداد واحد: ۳	نوع واحد: تخصصی	۱ واحد عملی	۲ واحد نظری	دروس پیش‌نیاز: خاکشناسی عمومی ستجش از دور
☒ آموزش تکمیلی عملی: دارد	☐ ندارد	☒ سفر علمی	☐ آزمایشگاه	☒ کارگاه	☐ سمینار	☐	

هدف درس: آشنایی دانشجویان با شکل‌های مختلف اراضی، محدودیت‌ها و استعدادهای زمین، نحوه استفاده صحیح و برنامه‌ریزی زمین، تهیه نقشه‌های کاربری اراضی در حال حاضر و کاربری بهینه و تصمیم‌گیری بهره‌برداری از اراضی

لیه رئوس مطالب:

- نظری:

معرفی منابع علمی مورد استفاده و توضیح مختصری راجع به اهمیت درس، مقدمه و اهداف ارزیابی اراضی، تعاریف و اصطلاحات اولیه، تاریخچه ارزیابی اراضی در جهان و ایران، فرآیند ارزیابی اراضی، چگونگی نقشه‌سازی در ارزیابی اراضی، جمع‌آوری داده‌ها برای ارزیابی اراضی، تشریح روش‌های نقشه‌سازی و مفهوم واحد اراضی (نقشه‌سازی واحد اراضی در آزمایشگاه ژئومرفولوژی به صورت عملی)، نقشه‌سازی واحد اراضی (در آزمایشگاه ژئومرفولوژی به صورت عملی)، روش‌های ارزیابی اراضی، تشریح ارزیابی قابلیت اراضی به روش ایرانی، قابلیت و محدودیت‌های خاک و شوری و قلیانیت، محدودیت‌های توپوگرافی و فرسایش، محدودیت‌های زهکشی و رطوبت، ارزیابی اراضی به روش فائق، تناسب اراضی به روش فائق برای کشت آبی، ارزیابی تناسب اراضی برای مرتع، ارزیابی تناسب اراضی برای جنگل، ارزیابی تناسب اراضی برای دیمکاری و کاربری‌های دیگر، روش‌های نوین ارزیابی و کاربرد GIS و RS در ارزیابی اراضی

- عملی:

بازدید عملی، تشریح یروفیل، تهیه نقشه کاربری اراضی، تهیه نقشه استعداد اراضی، تهیه نقشه کاربری آتی

روش ارزیابی (درصد):

ارزشیابی مستمر	آزمون میان ترم	آزمون پایان ترم	پروژه/کار عملی
۵	۲۵	۴۵	۲۵

منابع:

- ابوی، شمس‌الله، جلالیان، احمد. ۱۳۸۵. ارزیابی اراضی (کاربری کشاورزی و منابع طبیعی). نشر دانشگاه صنعتی اصفهان. ۳۹۸ صفحه.

اکولوژی مرتع (بوم‌شناسی مرتع)

دروس پیش‌نیاز:	۲ واحد نظری	۲ نوع واحد: تخصصی	۳۲ تعداد واحد: تعداد ساعت:	۴۵ ردیف درس:	عنوان درس به فارسی: اکولوژی مرتع عنوان درس به انگلیسی: Rangeland Ecology	
■ آموزش تکمیلی عملی	☒ دارد	☐ ندارد	□ سفر علمی	□ کارگاه	□ آزمایشگاه	□ سمینار

۱) هدف درس: آشنایی دانشجویان با مفاهیم اصول بوم‌شناسی مرتع و کاربرد آن در مدیریت مرتع

۲) رئوس مطالب:

- نظری:

مروری بر مفاهیم (سیستم، نظریه سیستم‌ها، ویژگی سیستم‌ها، اکوسیستم، اجزای اکوسیستم، بوم‌شناسی مرتع و اهداف آن، بوم‌شناسی فردی، بوم‌شناسی جمعی)، تشریح اکوسیستم مرتع و اجزای آن، عوامل بوم‌شناسی موثر در مرتع (پستی و بلندی، اقلیم، خاک، آتش‌سوزی، عوامل زنده)، سازگاری‌های گیاهان در برابر عوامل بوم‌شناسی، توسعه و معرفی ویژگی‌های ساختاری و عملکردی پوشش گیاهی، تثبیت جوامع گیاهی و مراحل آن، توالی بوم‌شناسی (مفهوم، انواع، نظریه‌ها و کاربرد)، مثال‌هایی از کاربرد مفاهیم بوم‌شناسی در مدیریت اکوسیستم مرتع.

- عملی: ندارد

۳) روش ارزیابی (درصد):

ارزشیابی مستمر	آزمون میان ترم	آزمون پایان ترم	پروژه/کار عملی
۱۰	۲۰	۵۰	۲۰

منابع:

۱. آذرنووند حسین و محمدعلی زارع جاهوکی، ۱۳۹۴. بوم‌شناسی مرتع. انتشارات دانشگاه تهران، چاپ دوم، ۳۴۶ صفحه.
۲. مقدم محمدرضا، ۱۳۸۴. اکولوژی گیاهان خاکرودی. انتشارات دانشگاه تهران، ۷۰۱ ص.
۳. مصدقی منصور، ۱۳۸۴. بوم‌شناسی گیاهی. انتشارات جهاد دانشگاهی مشهد، ۱۸۷ ص.

هیدرولوژی کاربردی

دروس پیش‌نیاز: هیدرولوژی عمومی	۲ واحد نظری ۱ واحد عملی	نوع واحد: تخصصی	تعداد واحد: ۳ تعداد ساعت: ۶۴	ردیف درس: ۴۶	عنوان درس به فارسی: هیدرولوژی کاربردی
		آموزش تکمیلی عملی: ☒ دارد ☐ ندارد	☒ آزمایشگاه ☐ کارگاه ☒ سفر علمی ☐ سمینار		عنوان درس به انگلیسی: Applied Hydrology

هدف درس: کاربرد شیوه های محاسبه - سنجش و محاسبه مقاهم و کاربرد علمی روشهای پیش بینی هیدرولوژیک در پروژه های آبی

لئے رئوس مطالب:

- نظری:

بررسی و تجزیه و تحلیل آمارهای جوی - عوامل مؤثر در تولید روان آبها (خصوصیات فیزیکی و مرغولوژیکی حوزه های آبخیز، نفوذ پذیری، شبیب، زمین شناسی، یوشش گیاهی...) روابط بارش - روان آب، محاسبه روان آب با روشهای مختلف، ارزیابی صحت، همگنی و کفايت داده های هیدرولوژیکی، محاسبه سیلانها با توزیع های مختلف، روشهای تخمین حد اکثر سیلان، تجزیه و تحلیل سیلانهای منطقه ای، آنالیز هیدرولوگرافها، هیدرولوگرافهای واحد طبیعی و مصنوعی، تبدیل هیدرولوگراف ها.

- عملی:

محاسبه احتمال وقوع سیلانهای با دوره بازگشتهای مختلف، طرز کار با پرتابل اندازه گیری جریان، بازدید از ایستگاههای اندازه گیری هیدرومتری و تحلیل لیمنوگراف، رسم و محاسبه هیدرولوگرافها، اندازه گیری کیفیت آب، نمونه برداری رسوب.

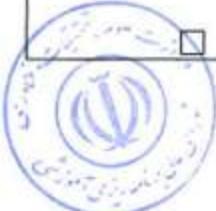
روش ارزیابی (درصد):

ارزشیابی مستمر	آزمون میان ترم	آزمون پایان ترم	پروژه/کار عملی
۱۵	۵۰	۲۰	۱۵

منابع:

۱. مهدوی محمد ۱۳۸۸ - هیدرولوژی کاربردی جلد دوم - انتشارات دانشگاه تهران
۲. علیزاده، امین، ۱۳۸۶ اصول هیدرولوژی کاربردی . انتشارات آستان قدس رضوی
3. McCuen, Richard, 2008, Hydrologic Analysis and Design, Prentice Hall,888p.
4. Gupta, Rama, 2013 Hydrology and Hydraulic Systems, Waveland Press;896p.

اصلاح مراتع

دروس پیش‌نیاز: مرتعداری، شناسایی گیاهان مرتوعی	۱ واحد عملی ۲ واحد نظری	نوع واحد تخصصی	تعداد واحد: ۳ تعداد ساعت: ۶۴	ردیف درس: ۴۷	عنوان درس به فارسی: اصلاح مراتع عنوان درس به انگلیسی: Rangeland Improvement
	☐ آموزش تکمیلی عملی؛ دارد ☒ ندارد	☐ سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سمینار			

﴿ هدف درس: آشنایی با روش‌های اصلاح و توسعه مراتع

﴿ رئوس مطالب:

- نظری:

اصلاح مراتع از طریق آتش سوزی، کنترل گیاهان مهاجم و سمی، ذخیره بارش، تأمین و توسعه منابع آب شرب دام، بذرکاری و بذرپاشی، لی فارمینگ، کپه کاری و نهالکاری، بوته کاری، معرفی برخی گونه‌های مرتوعی جهت اصلاح مراتع، اصلاح مراتع از طریق کاشت گیاهان علوفه ای شامل: بذر کاری، کپه کاری، میان کاری، بذر و بوته کاری انتخاب رویشگاه، انتخاب گونه، آماده سازی بستر کاشت، روش‌های کاشت، حفاظت مناطق کشت شده، معرفی برخی گونه‌های مرتوعی مناسب کاشت در مراتع روش‌های مکانیکی یا ذخیره بارش: کشور فارو، پیتینگ و ریپرینگ، پخش سیلان، سکو و بانکت، انباست برف، مدیریت چرا: تاریخچه، اصول مدیریت چرا، اجرای مدیریت چرا، سیستم‌های چرا، قرق، روش‌های مدیریتی: مدیریت چرا، قرق، آتش سوزی، کودپاشی، تأمین و توسعه منابع آب جهت شرب دام در مراتع، آموزش و مشارکت مردمی، تدوین قوانین و مقررات، بهره برداری چند منظوره از مراتع به منظور اصلاح مراتع، تهیه طرح‌های مرتعداری.

- عملی:

بازدید از پروژه‌های اصلاح مراتع

﴿ روش ارزیابی (درصد):

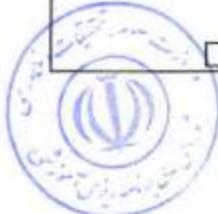
ارزشیابی مستمر	آزمون میان ترم	آزمون پایان ترم	پروژه/کار عملی
۱۵	۲۵	۵۰	۱۰

منابع:

- .۱ آذرنیوند، حسین، محمد علی زادع چاهوکی، ۱۳۸۷، اصلاح مراتع، انتشارات دانشگاه تهران.
- .۲ مقدم، محمد رضا، ۱۳۹۰، مراتع و مرتعداری، انتشارات دانشگاه تهران
- .۳ مصدقی، منصور، ۱۳۸۸، اصول و روش‌های مرتعداری، نشر دانشگاهی

اندازه‌گیری و ارزیابی مرتع

دروس پیش‌نیاز: مرتعداری اکولوژی مرتع	۱ واحد عملی ۲ واحد نظری	نوع واحد: تخصصی	تعداد واحد: ۳ تعداد ساعت: ۶۴	ردیف درس: ۴۸	عنوان درس به فارسی: اندازه‌گیری و ارزیابی مرتع
			آموزش تکمیلی عملی؛ دارد ☒ ندارد ☐	سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐	عنوان درس به انگلیسی: Rangeland Evaluation & Measurment

۱۰ هدف درس: شناخت دانشجویان با روش‌های مختلف اندازه‌گیری و ارزیابی مرتع

۱۱) رئوس مطالب:

- نظری:

هدف از ارزیابی مرتع، مفاهیم نقشه‌های استفاده از زمین، محدوده مرتع، سامان عرفی، نقشه پوشش گیاهی، روش‌های تهیه نقشه، معیارهای انتخاب مقیاس نقشه‌ها (هدف، وسعت، دقیق)، طبقه‌بندی شایستگی مرتع برای چرای دام (ارزیابی منابع آب، تولید و حساسیت خاک بفرسایش، طبقه‌بندی شایستگی مرتع برای چرای گوسفند، روش‌های نمونه‌گیری از مرتع (تصادفی، تصادفی طبقه‌بندی شده، تصادفی سیستماتیک، سیستماتیک) نمونه‌گیری برای اندازه-گیری (نوع واحد نمونه؛ نقطه، خط، سطح)، تعداد، طول و ابعاد واحد نمونه، شکل واحد نمونه-برداری، تعداد واحد نمونه، مفهوم پوشش و چگونگی اندازه آن، مفهوم ترکیب گیاهی و چگونگی محاسبه آن، مفهوم تولید و معرفی سه روش برآورد تولید؛ قطع و توزین، برآورد چشمی و روش نمونه‌گیری مضاعف، معرفی منطقه کلید، گونه کلید و منطقه معرف، مفهوم وضعیت مرتع و معرفی حداقل دو روش در تعیین وضعیت مرتع، مفهوم گرایش مرتع، معرفی و مفهوم خوشخوارکی و روش‌های اندازه‌گیری آن، معیارهای انتخاب حد بهره‌برداری مجاز، کیفیت علوفه و عوامل مؤثر بر آن، نیاز روزانه دام چراکننده از مرتع، چگونگی محاسبه ظرفیت چرا، تهیه نقشه مدیریت مرتع.

- عملی:

چگونگی تهیه عکس و نقشه یک حوزه آبخیز، تهیه نقشه استفاده از زمین، تهیه نقشه اولیه پوشش گیاهی با روش فیزیولوژیک فلورستیک، بازدید از عرصه، اندازه‌گیری پوشش گیاهی و تولید در مرتع، ارزیابی عملی وضعیت و گرایش مرتع.

۱۲) روش ارزیابی (درصد):

ارزشیابی مستمر	آزمون میان ترم	آزمون پایان ترم	پروژه/کار عملی
۱۰	۶۰	۲۰	۱۰

منابع:

۱. ارزانی، حسین. ۱۳۹۱. کیفیت علوفه و نیاز روزانه دام چرا کننده از مرتع. انتشارات دانشگاه تهران.
۲. ارزانی، حسین، شهریاری، احسان. ۱۳۸۶. پایش برای اکولوژی و حفاظت (ترجمه). انتشارات دانشگاه تهران، چاپ دوم.
۳. ارزانی، حسین و عابدی، مهدی. ۱۳۹۴. ارزیابی مرتع، ممیزی و پایش. جلد اول. مؤسسه انتشارات دانشگاه تهران چاپ اول.
۴. ارزانی، حسین و عابدی، مهدی. ۱۳۹۴. ارزیابی مرتع، اندازه گیری پوشش گیاهی. جلد دوم. مؤسسه انتشارات دانشگاه تهران، چاپ اول.
5. Bonham, C.D. 2013. Measurements for Terrestrial Vegetation, 2nd Edition. 260Pp.

بیابان و قابلیت‌های آن

دروس پیش‌نیاز:	۱ واحد نظری ۱ واحد عملی	نوع واحد: تعداد ساعت: ۴۸	تعداد واحد: ۲	ردیف درس: ۴۹	عنوان درس به فارسی: بیابان و قابلیت‌های آن عنوان درس به انگلیسی: Desert & Desert Capability
	☒ آموزش تکمیلی عملی؛ دارد ☐ ندارد	☒ سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار			

هدف درس: آشنایی دانشجویان با استعدادها و قابلیت‌ها و محدودیت‌های مناطق خشک و بیابانی، برقراری توازن بین موجودی‌ها و نیازها در حفظ ذخایر طبیعی این اکوسیستم‌های شکننده و برقراری توسعه پایدار است.

۳) رئوس مطالب:

- نظری:

بیابان و ویژگی‌های آن، ویژگی‌های آب و هوایی مناطق بیابانی، پراکندگی بیابان‌های دنیا، عوامل موثر در پیدایش بیابان‌های دنیا، بیابان‌های ایران (داخلی و ساحلی)، تاریخ بیابان، شناخت پتانسل‌ها و قابلیت‌های مناطق بیابانی، معرفی استعدادها و قابلیت‌های محیط‌های خشک و بیابانی اعم از فضا، هوا، نور، دما، کانسارها، توپوگرافی، دریاچه‌های مناطق خشک، نقش سازگاری انسان‌ها در همزیستی با اکوسیستم‌های بیابانی بر اساس شناخت دقیق استعدادها، عوامل موثر در عدم توجه انسان‌ها به شناخت استعدادها و قابلیت‌ها در اکوسیستم‌های بیابانی، انرژی‌های نو و پاک (انرژی خورشیدی، انرژی باد، انرژی زمین گرمایی، انرژی زیست توده)، جاذبه‌های گردشگری مناطق بیابانی، اکوتوریسم در بیابان، ویژگی‌های خاص تاریخی-فرهنگی و طبیعی مناطق بیابانی، معماری سنتی روستاهای حاشیه کویر، قابلیت رُثوتوریسمی بیابان‌ها، ارزش و عملکردهای تالاب‌ها و دریاچه‌های مناطق بیابانی، ارزش‌گذاری اقتصادی و تعیین خسارت زیست‌محیطی تالاب‌ها و دریاچه‌ها، گردشگری و مدیریت تالاب‌ها و دریاچه‌ها، صنایع و معادن مناطق بیابانی، منابع معدنی در مناطق خشک و کویری، استخراج نمک‌های صنعتی، خوراکی از سطوح کویری، کاربردهای نظامی کویرها، کانسارهای رسی سطوح نمکی و کویری، استخراج کانی‌ها از تپه‌های ماسه‌ای و ارگ‌ها، گیاهان دارویی و صنعتی و علوفه‌ای مناطق خشک و بیابانی.

عملی:

بازدید علمی

روش ارزیابی (درصد):

ارزشیابی مستمر	آزمون میان ترم	آزمون پایان ترم	پروژه/کار عملی
۱۰	۶۰	۲۰	۱۰

منابع:

۱. احمدی، حسن، ۱۳۸۵، ژئومرفولوژی کاربردی جلد ۲: بیابان‌فرسایش بادی، انتشارات دانشگاه تهران، ۷۰۶ صفحه.
2. Laity, J., 2009, Deserts and Desert Environments, John Wiley & Sons Press, 360 p.
3. Ezcurra, E., 2006, Global Deserts Outlook, United Nations, 168 p.

آبخیزداری

دروس پیش‌نیاز: حافظت آب و خاک	۲ واحد نظری ۱ واحد عملی	نوع واحد تخصصی	تعداد واحد: ۳ تعداد ساعت: ۶۴	ردیف درس: ۵۰	عنوان درس به فارسی: آبخیزداری عنوان درس به انگلیسی: Watershed management
	☐ آموزش تكميلی عملی؛ دارد ☒ ندارد	☐ آزمایشگاه ☒ کارگاه ☐ سفر علمی	☐ سمینار		

۱) هدف درس: بررسی مسائل و مشکلات حوزه‌های آبخیز، طرح‌ها و مدل‌های مختلف مدیریتی در آبخیزداری.

۲) رئوس مطالب:

- نظری:

تاریخچه آبخیزداری در ایران و جهان، مقاهم آبخیز و آبخیزداری، تعریف علم مدیریت و اصول علم مدیریت، مدیریت سیستمی در حوزه‌های آبخیز، تقسیم بندی حوزه‌های آبخیز ایران، استراتژیهای کلان آبخیزداری در ایران، مسائل و مشکلات حوزه‌های آبخیز (سیل و سیل خیزی، خشکسالی و بحران آب، فرسایش خاک و رسوبزایی، تخریب پوشش گیاهی، تخریب منابع طبیعی، اقتصادی و اجتماعی)، ضرورت آبخیزداری، اهداف آبخیزداری، روش‌های مختلف آبخیزداری، طبقه بندی آبخیزها (جنگلی، مرتعی، شهری و...) و خصوصیات ویژه آنها، مطالعات مورد نیاز در طرح‌های آبخیزداری، مطالعات امور زیربنایی در آبخیزداری، تلفیق طرح‌های آبخیزداری، معرفی مدل‌های مختلف مدیریتی در آبخیزداری.

- عملی:

تشریح و بررسی یک طرح آبخیزداری و تجزیه و تحلیل آن، بازدید از حوزه‌های آبخیز مختلف و پروژه‌های آن.

۳) روش ارزیابی (درصد):

ارزشیابی مستمر	آزمون میان ترم	آزمون پایان ترم	بروزه/کار عملی
۱۰	۱۰	۵۰	۳۰

منابع:

- ۱- محسنی ساروی، محسن و رستمی، نورالدین. ۱۳۹۱. مدیریت حوزه‌های آبخیز موضوعات و نکرش‌ها. انتشارات دانشگاه تهران
- ۲- محسنی ساروی، محسن و مرتضایی فربنده‌ی، قاسم. ۱۳۹۴. مدیریت جامع حوزه‌های آبخیز. انتشارات دانشگاه تهران
- ۳- ولابتی، سعدالله. ۱۳۸۶. آبخیزداری. انتشارات دانشگاه پیام نور، تهران.

کارورزی ۱ (مهارت ورزی ۱ - مشترک بین تمام گروهای منابع طبیعی)

عنوان درس به فارسی: کارورزی ۱ (مهارت ورزی ۱ - مشترک بین تمام گروهای منابع طبیعی)	ردیف درس: ۵۱	تعداد واحد: ۳	نوع واحد: تخصصی واحد: ساعت: -	دروس پیش نیاز: دارد ندارد
عنوان درس به انگلیسی: Internship 1				☒ آموزش تكمیلی عملی؛ دارد ☐ سفر علمی ■ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار

هدف درس: افزایش مهارت تخصصی دانشجویان در رشته مهندسی عمران طبیعت

لیز رئوس مطالب:

- نظری:

۱- شرکت در یک دوره تخصصی فنی حرفه‌ای مرتبط و ارایه گواهی: دانشجو حداقل در یک دوره تخصصی مرتبط با رشته که توسط مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای برگزار می‌شود و مورد تایید گروه آموزشی تیز باشد به طور کامل شرکت نموده و گواهی رسمی ارائه دهد.

تصریه: در صورتیکه برای دانشجویانی که امکان گذراندن دوره فنی و حرفه‌ای وجود نداشته باشد، به تشخیص گروه آموزشی مربوطه دانشجو حداقل در سه کارگاه آموزشی با موضوع کارآفرینی و اشتغال که توسط انجمن‌های علمی یا سایر واحدهای پردیس مشخص می‌شود شرکت نماید و گواهی و تاییدیه ارائه دهد.

۲- دوره کارآموزی: دانشجو توسط گروه آموزشی به یکی از موسسات و مراکز دولتی یا خصوصی همانند سازمان نظام مهندسی کشاورزی و ادارات منابع طبیعی که شرایط مناسبی جهت انجام کارورزی و آموزش‌های کاربردی دانشجویان را داشته باشد معرفی می‌شود. وی به مدت سه ماه، تحت نظر مستقیم متخصصان و کارشناسان آن مرکز به یادگیری فنون عملی و مهارت‌های کاری و شغلی در رشته مهندسی عمران طبیعی می‌پردازد. دانشجو ضمن آشنایی با محیط کار و اشتغال و احاطه بر مسائل محوله و آموزش مهارت‌های لازم، در پایان دوره گزارشی از مراحل کاری و پیشرفت خود تحت عنوان گزارش مهارت آموزی یا کارورزی تهیه نموده و ضمن اخذ تاییدیه از کارشناس مسئول ذیربیط و مهر و امضاء سرپرستی کل آن مرکز یا سازمان، به استاد راهنمای آموزشی در گروه ارائه می‌نماید. بدینوسیله کار و فعالیت دوره کارورزی دانشجو از سوی کارشناس مسئول وی در محل دوره کارورزی و استاد راهنمای آموزشی در گروه آموزشی، مورد ارزیابی و قضاوت قرار می‌گیرد.

۳- بازدید علمی پایان دوره: دانشجو در بازدید پایان دوره با کارآفرینان موفق و کارهای انجام شده در عرصه‌های منابع طبیعی (آبخیزداری، مرتعداری، بیابان‌زدایی، جنگلداری، صنایع چوب، محیط زیست و شبلاط) و کشاورزی کاملاً آشنا شده و تجربیات کارآفرینان را کامل به صورت علمی مشاهده می‌نماید. در ضمن از پیروزه‌های اجرا شده و عرصه‌های مختلف منابع طبیعی نیز بازدید به عمل خواهد آورد.

روش ارزیابی (درصد):

شرکت در دوره‌های فنی حرفه‌ای پایان دوره	شرکت در بازدید علمی پایان دوره	شرکت در دوره کارآموزی
۳۰	۵۰	۲۰

مهارت ورزی ۲ (پروژه - تخصصی)

دروس پیش نیاز: ندارد	۳ واحد عملی	نوع واحد: تخصصی	تعداد واحد: ۳ تعداد ساعت: -	ردیف درس: ۵۲	عنوان درس به فارسی: مهارت ورزی ۲ (پروژه - تخصصی) عنوان درس به انگلیسی: Internship 2
		آموزش تکمیلی عملی: ☒ دارد ☐ ندارد	سفر علمی ☒ آزمایشگاه ☐ کارگاه ☒ سمینار ☐		

هدف درس: آشنایی دانشجویان در تهیه طرح‌های جامع مرتع و آبخیزداری

لئے رئوس مطالب:

- نظری:

تعریف طرح مرتع و آبخیزداری - بخش‌های مختلف یک طرح - نحوه انجام طرح و شرح خدمات آن (فیزیوگرافی، هوا و اقلیم شناسی، هیدرولوژی و منابع آب، زمین شناسی، زنومرفولوژی، خاکشناسی، و ارزیابی اراضی - فرسایش و رسوب، پوشش گیاهی و مرتع، مسائل اقتصادی اجتماعی، تلفیق و برنامه ریزی و ...).

- عملی:

انتخاب یک حوزه آبخیز در عرصه های منابع طبیعی و انجام مطالعات لازم به شرح قسمت نظری و نهایتاً تهیه نقشه های مختلف اجرایی به همراه پیشنهادات مربوطه جهت حل مشکلات منطقه از دیدگاه مرتع و آبخیزداری.

روش ارزیابی (درصد):

ارزشیابی مستمر	آزمون میان ترم	آزمون پایان ترم	پروژه/کار عملی
*	*	*	۱۰۰

منابع:

- ۱- سازمان جنگل ها و مرتع و آبخیزداری(۱)، دستورالعمل طرح های مرتعداری
- ۲- سازمان جنگل ها و مرتع و آبخیزداری(۱)، دستورالعمل طرح های آبخیزداری
- ۳- سازمان جنگل ها و مرتع و آبخیزداری(۱)، دستورالعمل طرح های بیان زدایی

4- R.Demis child, Haroldf.Heady, Roalda.Peterson, Rexd.Pieper and 1987, Arid and semiarid rangeland: Gidelines for Planning and Documentation.

آشنایی با نرم افزار در منابع طبیعی

دروس پیش‌نیاز: ندارد	۱ واحد نظری ۱ واحد عملی	نوع واحد اختیاری	تعداد واحد: ۲ تعداد ساعت: ۴۸	ردیف درس: ۵۳	عنوان درس به فارسی: آشنایی با نرم افزار در منابع طبیعی عنوان درس به انگلیسی: Introduction to Software in Natural Resources
	☐ آموزش تکمیلی عملی؛ دارد ☒ ندارد	☐ سفر علمی ☒ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☒ سمینار			

۱) هدف درس: آشنایی با نرم افزارهای رایج در منابع طبیعی که جزئیات آنها در سایر دروس بیان خواهد شد.

۲) رئوس مطالب:

- نظری:

ضرورت آشنایی با نرم افزار، چگونگی آشنایی با راهنمای نرم افزارها و ویدئوهای آموزشی

نرم افزارهای عمومی شامل ورد، اکسل، پاورپوینت

نحوه مدیریت داده‌ها در اکسل، نحوه ایجاد بانک اطلاعات و انجام محاسبات پایه در این نرم افزارها

نحوه تهیه گزارش در ورد

نرم افزارهای آماری spss, R, Minitab, Sas

نرم افزارهای جامعه شناسی گیاهی Twinspan, Ecological methodology, past

نرم افزارهای داده‌های مکانی Mapist GIS

نرم افزارهای مدیریت تصاویر مانند Adobe photoshop, image

نحوه ایجاد ماکرو در اکسل

نرم افزارهای مدیریت داده‌های منابع Maitnd dropbox, Endnote, Mendeley

- عملی:

آشنایی و کار با نرم افزارهای معرفی شده با کاربرد در منابع طبیعی

روش ارزیابی (درصد):

ارزشیابی مستمر	آزمون میان ترم	آزمون پایان ترم	پروژه/کار عملی
۱۰	۱۰	۴۰	۵۰

منابع:

۱. بی‌هشتا، محدث‌خواه و زارع چاهوکی، محمدعلی، ۱۳۹۰. اصول آمار در علوم منابع طبیعی. انتشارات دانشگاه تهران، چاپ سوم.
۲. اسماعیلیان، مهدی. ۱۳۸۹. راهنمای sas مقدماتی و پیشرفته. انتشارات دبیاگران تهران.
۳. احسانی، امیر هوشنگ؛ سلطانی، بهزاد؛ سفیداری، ابراهیم. ۱۳۹۳. علوم زمین با MATLAB. انتشارات دانشگاه تهران.

زبان تخصصی

دروس پیش‌نیاز: زبان عمومی	۲ واحد نظری	نوع واحد: اختیاری	تعداد واحد: ۲ تعداد ساعت: ۳۲	رده درس: ۵۴	عنوان درس به فارسی: زبان تخصصی
		■ آموزش تکمیلی عملی؛ دارد ☒ ندارد ☐	□ سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐		عنوان درس به انگلیسی: Technical English Language

۱- هدف درس: آشنا ساختن دانشجویان با متون علمی تخصصی به زبان انگلیسی به منظور درک مفهوم آنها و استفاده از مدارک علمی

۲- رئوس مطالب:

- نظری:

- ۱- جمع‌آوری متون تخصصی زبان انگلیسی در کلیه گرایش‌های فرعی رشته، مطالعه و بررسی متون انگلیسی در مجلات و کتب معتبر در زمینه‌های:
 - هیدرولوژی - زمین‌شناسی - زئومرفولوژی - خاک‌شناسی - گیاه‌شناسی - حفاظت خاک و آبخیزداری - مرتعداری - ترجمه این متون و بحث و تبادل نظر در مورد آنان.
 - ۲- ارائه تمرینهای لازم به منظور ارزیابی و سنجش درک دانشجویان از مطالب ارائه شده.
 - ۳- جمع‌آوری واژه‌های مهم در زمینه‌های فوق، آشنا نمودن دانشجویان با لغات و واژه‌های تخصصی موجود در مجلات و متون علمی.
 - ۴- آشنا نمودن دانشجویان با ریشه‌های لغات تخصصی و آموزش آنان در چگونگی تکمیل متون علمی.
 - ۵- افزایش توان دانشجویان در ترجمه متون اصلی انگلیسی.
 - ۶- معادل سازی واژه‌های تخصصی به زبان فارسی.
 - ۷- مشارکت دانشجویان در مباحث شفاهی و کتبی و پاسخ دادن به سوالات علمی منتج از متون تخصصی ارائه شده.
 - ۸- آشنایی با فرهنگ لغات انگلیسی و فارسی تخصصی علوم مرتع، آبخیز و بیابان (Glossary)، فرهنگ مرتع، فرهنگ آبخیزداری، فرهنگ مرتع و آبخیزداری، فرهنگ کشاورزی و منابع طبیعی و ... و منابع اینترنتی.
 - ۹- آشنایی با طریقه پاسخ به سوالات Cloze Test در آزمونهای زبان تخصصی علوم و مهندسی آب و آبخیز بر اساس منابع معتبر.

- عملی: ندارد

روش ارزیابی (درصد):

ارزشیابی مستمر	آزمون میان ترم	آزمون پایان ترم	پروژه/کار عملی
۲۰	۲۵	۵۵	-

منابع:

۱. احمدی، حسن، بهرام بیمانی فرد، سید آهنگ کوثر و محمد مهدوی، ۱۳۸۰. فرهنگ کشاورزی و منابع طبیعی، جلد دوازدهم: مرتع و آبخیزداری. انتشارات فرهنگستان جمهوری اسلامی ایران.
۲. سپاسخواه، علیرضا، حسن رحیمی، علی اصغر موحد داش، حسین صدقی، علی خلیلی، امین علیزاده، جواد فرهودی، غلامرضا ستوده، سید محمد اشکان و محمدرضا راهی، ۱۳۷۸. فرهنگ کشاورزی و منابع طبیعی، جلد چهارم: آبیاری، انتشارات فرهنگستان جمهوری اسلامی ایران.
۳. شیدایی، گودرز، ۱۳۷۵. فرهنگ مرتع. انتشارات سازمان جنگلها و مرتع کشور.
۴. طالب بیدختی، ناصر، صابر شاهویی، عبدالکریم بهنیا، فرهاد بهبودی، سید حمیدرضا صادقی، علی ملک، فرود شریفی، ۱۳۸۲. فرهنگ تخصصی فرسایش و رسوب. مرکز انتشارات کمیسون ملی یونسکو در ایران.
۵. هاشمی، مسعود، ۱۳۷۳. فرهنگ کشاورزی و منابع طبیعی. انتشارات فرهنگ جامع.
6. Brooks, Kenneth N. and Peter F. Ffolliott and Joseph A. Magner, 2013. Hydrology and the Management of Watersheds, John Wiley & Sons, Inc., Fourth Edition
7. Glossary of terms used in range management, 1998. Society for Range Management, U.S.A.
8. Glossary of range management terms, 2005. Utah state University, U.S.A.
9. Livestock and rangeland glossary, 2011. The International Fund for Agricultural Development (IFAD).

بهره‌برداری از محصولات فرعی مرانع

دروس پیش‌نیاز: مرتعداری، شناسایی گیاهان مرتعی	۱ واحد نظری ۱ واحد عملی	نوع واحد اختیاری	تعداد واحد: ۲ تعداد ساعت: ۴۸	ردیف درس: ۵۵	عنوان درس به فارسی: بهره‌برداری از محصولات فرعی مرانع
	آموزش تکمیلی عملی: ☒ دارد ☐ ندارد	سینیتار ☐ آزمایشگاه ☒ کارگاه ☐ سفر علمی ☒	عنوان درس به انگلیسی: Utilization of by production in Ramgeland		

۳) هدف درس: آشنایی با محصولات فرعی حاصل از مرانع و روش‌های برداشت آنها

۱) رئوس مطالب:

- نظری:

مقدمه، اهمیت محصولات فرعی در مرانع - جنبه‌های اقتصادی و اجتماعی از محصولات فرعی

انواع محصولات فرعی - مرانع (صمغ‌ها، رزین‌ها، اسانس‌ها، عرقیات، دارو، چوب، هیزم، رنگ).

معرفی مهمترین گیاهان مرتعی از جنبه تولید محصولات فرعی شامل: رزها، گیاهان خانواده‌های تعناع، جعفری، کاسنی، بقولات، توت و فریقوون و ...

روشهای بهره‌برداری از گیاهان دارای محصولات فرعی. آموزش بهره‌برداران حفظ و توسعه

گیاهان با ارزش و مشارکت مردمی، استفاده‌های فرعی از مرانع (زنبورداری، اکوتوریسم و ...)

اشتغال زایی ناشی از بهره‌برداری از محصولات فرعی در مرانع.

- عملی:

بازدید از مراکز استحصال و فرآوری محصولات فرعی.

۲) روش ارزیابی (درصد):

ارزشیابی مستمر	آزمون میان ترم	آزمون پایان ترم	پروژه/کار عملی
۱۵	۲۵	۵۰	۱۰

منابع:

۱. آذرنیوند، حسین، مجتبی اخوان (ترجمه)، ۱۳۹۰ گیاهان دارویی گیاهان شفابخش، انتشارات هاشمی.
۲. آذرنیوند، حسین، محمد علی زارع جاهوکی، ۱۳۸۷، اصلاح مرانع، انتشارات دانشگاه تهران.

ترویج و آموزش منابع طبیعی

عنوان درس به فارسی: ترویج و آموزش منابع طبیعی	رده درس: ۵۶	تعداد واحد: ۲	تعداد ساعت: ۳۲	نوع واحد اختیاری	دروس پیش‌نیاز: ندارد
عنوان درس به انگلیسی: Education and Extension of Natural Resources				☒ آموزش تکمیلی عملی؛ دارد ☐ ندارد ☒ سفر علمی ☒ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار	

﴿ هدف درس: هدف اصلی در این آشنایی دانشجویان با مفاهیم آموزش و ترویج منابع طبیعی و کاربرد روش‌های آموزشی و ترویجی در راستای جلب مشارکت‌های مردمی در طرح‌های منابع طبیعی است.

۱- رئوس مطالب:

- نظری:

اهمیت تربیت نیروی انسانی ماهر و نقش آن در توسعه کشاورزی و منابع طبیعی، نظامهای آموزشی (رسمی، غیر رسمی، آزاد)- عوامل مؤثر در آموزش (اهداف، محتوى، آموزشگر، فرآگیر، تکنولوژی آموزشی، تئوریهای یادگیری و مدیریت)- تعاریف - فلسفه - اصول - اهداف - روشها و تاریخچه ترویج - عملکرد ترویج در آموزش روستائیان و عشایر (بزرگسالان و جوانان) - نظام ترویج در ایران - تاریخچه و نظام آموزش کشاورزی و منابع طبیعی در ایران - اهمیت و اصول آموزش کشاورزی و منابع طبیعی (روش‌های تدریس، تهییه دروس و آزمون) - آموزش بزرگسالان (تعاریف، اهمیت، مفاهیم، اصول و فلسفه ویژگیهای آن)- ارتباطات (تعاریف، عوامل و وسائل) - نشر نوآوری (تعاریف، مراحل و سرعت پذیرش و عوامل مؤثر در پذیرش)- تبادل فرهنگی در نظام منابع طبیعی- دانش بومی در منابع طبیعی- یادگیری اجتماعی - تکنولوژی آموزشی (تعاریف، اهمیت، وسائل آموزش سمعی و بصری و کاربرد آنها) - رهبری - مدیریت و سرپرستی در آموزش ترویج (تعاریف، انواع ویژگیها، روشها و نقش آنها) - برنامه ریزی و ارزشیابی فعالیتهای آموزشی و ترویجی - پیوستگی تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی و منابع طبیعی در جریان برنامه‌های جامع توسعه کشاورزی و منابع طبیعی کشور، تحلیل شبکه‌ای در ترویج منابع طبیعی- مشارکت در مدیریت منابع طبیعی - راهبردهای مشارکت در مدیریت منابع طبیعی ایران (راهبرد مشارکت خصوصی، راهبرد مشارکت اجتماعی، راهبرد مشارکت تعاونی،

راهبرد مشارکت دولتی، معرفی پژوهه‌های با نکاه ترویج منابع طبیعی در ایران، توامندسازی جوامع محلی و تشکل‌ها.

- عملی: ندارد

روش ارزیابی (درصد):

ارزشیابی مستمر	آزمون میان قرم	آزمون پایان قرم	پژوهه/کار عملی
۱۵	۵۰	۲۰	۱۵

منابع:

۱. شهبازی، اسماعیل، ۱۳۷۲. توسعه و ترویج روتایی، انتشارات دانشگاه تهران.
۲. شاعری، علی محمد و سعدی، حشمت الله، ۱۳۸۲. راهنمای عملی مشارکت و ترویج منابع طبیعی، انتشارات صنایع.
۳. شعبانعلی فمی، حسین و کلاتری، خلیل، ۱۳۹۳. اصول ترویج و آموزش کشاورزی، انتشارات پیام نور.
۴. قربانی، مهدی، ۱۳۹۴. سند برنامه عمل پایش و ارزیابی اجتماعی- سیاستی در توامندسازی جوامع محلی و مدیریت جامع سرزمین، موسسه پژوهشی توامندسازی جوامع محلی و مدیریت مشارکتی منابع طبیعی، دانشگاه تهران.
5. Taylor, R. D., Torquebiau, E., 2011. Natural Resource Management and Local Development, Springer Publication.

مکانیک سیالات

دروس پیش‌نیاز:	۱ واحد عملی ۲ واحد نظری	نوع واحد اختیاری	تعداد واحد: ۳ تعداد ساعت: ۶۴	رده درس: ۵۷	عنوان درس به فارسی: مکانیک سیالات عنوان درس به انگلیسی: Fluid mechanics
		آموزش تکمیلی عملی:	☒ دارد ☐ ندارد	سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐	

هدف درس: در این درس دانشجویان با خواص فیزیکی سیالات، قوانین و معادلات حاکم بر ایستایی و حرکت سیالات غیر لزج و تحلیل ابعادی و تشابه آشنا خواهند شد.

لیل رئوس مطالب:

- نظری:

خواص فیزیکی سیالات؛ ایستایی سیالات؛ فشار هیدرولوستاتیک، شدت فشار، روش‌های اندازه‌گیری فشار (مانومتری و فشار سنج‌ها)، نیروی فشاری وارد بر سطوح مستوی و منحنی، شناوری، قانون ارشمیدس و تعادل اجسام شناور، تعادل نسبی مایعات؛ حرکت سیالات (مایعات و گازها)؛ اصول کلی و حرکت سیال، سرعت، شتاب، بدء، معادلات عمومی در حرکت سیالات، تئوری انتقال رینولدز در رابطه جرم مشخص و حجم مشخص، قوانین بقا جرم، انرژی و اندازه حرکت، معادلات پیوستگی جریان، انرژی اولر، برنولی، تغییر اندازه حرکت و کاربرد آنها، ضرایب تصحیح انرژی جنبشی و کمیت حرکت، معادلات دیفرانسیلی پیوستگی؛ تحلیل ابعادی و تشابه هیدرولیکی.

- عملی: ندارد

روش ارزیابی (در صد):

ارزشیابی مستمر	آزمون میان ترم	آزمون پایان ترم	پروژه/کار عملی
۱۰	۳۵	۵۵	*

منابع:

1. Streeter, V.L., Wylie, B.E. and Bedford, K.W. (2002) Fluid Mechanics, McGraw-Hill.
2. Giles, R. (1987) Fluid Mechanics and Hydraulics, Schaums out line series, McGraw-Hill.

تخریب اراضی در مناطق خشک

دروس پیش‌نیاز: خاکشناسی عمومی	۱ واحد نظری ۱ واحد عملی	نوع واحد اختیاری	تعداد واحد: ۲ تعداد ساعت: ۴۸	رده درس: ۵۸	عنوان درس به فارسی: تخریب اراضی در مناطق خشک
			آموزش تكمیلی عملی: ☐ دارد ☒ ندارد سeminar: ☐ آزمایشگاه ☒ کارگاه ☐ سفر علمی		عنوان درس به انگلیسی: Land degradation in Arid Land

﴿ هدف درس: آشنایی با تخریب خاک و عوامل موثر بر آن و روش‌های کنترل تخریب اراضی

لئه رئوس مطالع:

- نظری:

مفهوم و کلیات تخریب اراضی، تخریب و زوال منابع طبیعی، وضعیت تخریب در دنیا و ایران، علل تخریب اراضی، انواع تخریب، فرسایش آبی، فرسایش بادی، شوری، تخریب فیزیکی و شیمیایی خاک بیابانزایی و مدل‌های ارزیابی بیابانزایی، تغییر اکوسیستم و تخریب اراضی، روش‌های مطالعه در تخریب خاک و اراضی، کاربرد سنجش از دور و سیستم اطلاعات جغرافیایی در ارزیابی تخریب اراضی، روش^۱- DPSIR - نیرو، فشار، مرحله، تاثیر، پاسخگویی، مدل‌های جدید ارزیابی تخریب اراضی در مناطق خشک، مدیریت اراضی پایدار، عملیات آزمایشگاهی و بازدید صحرایی از اراضی تخریب یافته.

- عملی:

تهیه نقشه کاربری اراضی، ارزیابی روند تغییرات کاربری اراضی، بررسی روند تخریب اراضی، تهیه نقشه‌های عمومی و موضوعی ژئومورفولوژی

روش ارزیابی (درصد):

ارزشیابی مستمر	آزمون میان ترم	آزمون پایان ترم	بروزه/اکار عملی
۵	۲۵	۵۰	۲۰

^۱- Drivers-pressure-state-impact-response (DPSIR) diagrammed

منابع:

۱. جعفری، محمد؛ نصری، مسعود و طویلی، علی، ۱۳۸۸. تخریب خاک و اراضی، انتشارات دانشگاه تهران، ۲۹۴ صفحه.

2. Liniger, H., Lynden, G., Nachtergael, F., Schwilch, G., Biancalani, R., 2013. Land Degradation Assessment in Dry Land. Food And Agriculture Organization Of The United Nations Rome.
3. FAO. 2011a. Land Degradation Assessment in Drylands: Manual for Local Level
4. Assessment of Land Degradation and Sustainable Land Management. Part 1: Planning and Methodological Approach, Analysis and Reporting. Food and Agriculture Organization of the United Nations, Rome, Italy.
5. FAO. 2011b. Land Degradation Assessment in Drylands: Manual for Local Level
6. Assessment of Land Degradation and Sustainable Land Management. Part 2: Field

ارزیابی ژئومورفومتریک در ایران

عنوان درس به فارسی: ارزیابی ژئومورفومتریک در ایران	رده درس: ۵۹	تعداد واحد: ۳	نوع واحد اختیاری	تعداد ساعت: ۶۴	دروس پیش نیاز: نیارد
عنوان درس به انگلیسی: Assessment of Geomorphometric in Iran			☒ آموزش تکمیلی عملی: دارد ☐ ندارد	☒ آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سفر علمی ☐ سمینار	

هدف درس: گسترش مهارت های اندازه گیری، پیمایش، نمایش و مدلسازی فرایندهای سطح زمین می باشد. تجزیه و تحلیل فرایندهای سطح زمین و ارتباط آن با ژئومورفولوژی از دیگر اهداف این درس می باشد.

لک رئوس مطالب:

- نظری:

مقدمه: اصول بنیادی علم ژئومورفومتری، نمونه گیری، تولید و آنالیز داده های سطح زمین، ارتباط ژئومورفومتری با سایر علوم منابع طبیعی، استخراج تیپ ها و انواع ناهمواریها، تجزیه و تحلیل لندفرمها و طبقه بندی آنها، اصول مقاومت نگرش ها و مبنایها در دسته بندی لندفرمها، روش های اندازه گیری و پایش تغییرات سطحی پوسته زمین و پیگیری های فیزیکی زمین، پایش تغییرات از طریق عملیات پیمایشی، داده ها و فراوری داده ها برای ساخت مدل رقومی، روش های تولید مدل رقومی زمین، آماده سازی مدل رقومی زمین برای تجزیه و تحلیل لندفرمها، پایش و ارزیابی لندفرمها بیانی با استفاده از داده های سنجش از دور، لندفرمها فرایندهای آبی (الوویال و فلوویال)، فرایندهای هوازدگی و تشکیل لندفرمها مناطق مختلف، استفاده از ژئومورفومتری در علوم خاک، ژئومورفومتری در منابع طبیعی، تجزیه و تحلیل مدل رقومی زمین برای پوشش زمین، مدل های محیط زیستی

- عملی:

معرفی سیستم اطلاعات جغرافیایی و کاربرد، تهییه نقشه ژئومورفولوژی مقدماتی حوزه آبخیز، تولید نقشه های عمومی و کاربردی ژئومورفولوژی

روش ارزیابی (درصد):

ارزشیابی مستمر	آزمون میان ترم	آزمون پایان ترم	پروژه / کار عملی
۱۵	۲۰	۳۰	۲۵

منابع:

۱. فریقت، فرشید (ترجمه)، ۱۳۷۰. تحلیل های کمی در ژئومورفولوژی. انتشارات دانشگاه تهران.
2. Geomorphometry: Concepts, Software, Application, 2008. Tomislav Hengl, Hannes Isaak Reuter

اصول کنترل و همزیستی با بیابان

عنوان درس به فارسی: اصول کنترل و همزیستی با بیابان	عنوان درس به انگلیسی: Principles of control and coexistence with desert	رده درس: ۶۰	تعداد واحد: ۲	نوع واحد: اختیاری	۳۲ تعداد ساعت:	۲ واحد نظری	دروس پیش‌نیاز: ندارد
☒ آموزش تکمیلی عملی؛ دارد	☐ ندارد	☒ سفر علمی	☐ آزمایشگاه	☒ کارگاه	☐ سمینار		

۱۵) هدف درس: آشنایی دانشجویان با بهره برداری اصولی از منابع موجود در شرایط خشک و بیابانی، جلوگیری از فرسایش خاک، تخریب سرزمهین، بیابان‌زایی و مهاجرت به رویه ساکنان مناطق خشک و نیمه خشک است

۱۶) رئوس مطالب:

- نظری:

معرفی سازمان‌های ملی و بین‌المللی و منطقه‌ای بیابان‌زدایی در ایران و جهان، تاریخچه و تشریح اقدامات عملی و علمی بیابان‌زدایی در ایران و جهان، اهداف و منشور برنامه‌های کنوانسیون جهانی بیابان‌زدایی، بررسی قطعنامه‌ها و نتایج کنفرانس‌های ملی و بین‌المللی بیابان‌زدایی (کنفرانس نایرویی، ریو، ...)، نقش بیابان‌زدایی در توسعه پایدار، اهمیت و شیوه‌های اجرایی بیابان‌زدایی در بیابان‌های محیطی، اهمیت و شیوه‌هایی اجرایی بیابان‌زدایی در بیابان‌های انسانی، آشنایی با برنامه‌های اقدام ملی بیابان‌زدایی کشور و ارزیابی نتایج حاصله از این اقدامات، اهمیت و نقش مدیریت صحیح منابع (آب، خاک، گیاه، هوا) در کنترل بیابان، نقش کنترل و توزیع جمعیت انسان (جمعیت بهره‌برداران مرتعی، جنگلی، کشاورزی و ...) در بیابان‌زدایی، نقش مشارکت‌های مردمی-دولتی و سازمان‌های غیر دولتی NGO در پژوهش‌های بیابان‌زدایی، نقش و اهمیت همکاری بین‌المللی کشورها در امر بیابان‌زدایی، آشنایی با داشت بومی در سازگاری انسان‌ها با محیط‌های بیابانی و عملیات بیابان‌زدایی، بررسی و معرفی شیوه‌های توین بیابان‌زدایی در جهان و ایران، بررسی راهکارهای عملی همکاری دستگاه‌های دولتی و مردمی در رابطه با سازگاری محیط‌های بیابانی و کنترل بیابان‌زدایی، آشنایی با روش‌های کنترل فرآیندهای مختلف بیابان‌زایی از جمله فرسایش بادی، شوری‌زایی، تخریب منابع گیاهی، تخریب منابع و ...، آشنایی با شیوه‌های سازگاری آنها با بیابان‌های محیطی در رابطه با سکونتگاهها، آبیاری و کشاورزی، فضای سبز، تامین آب.

- عملی:

پازدید علمی

که روش ارزیابی (درصد):

ارزشیابی مستمر	آزمون میان ترم	آزمون پایان ترم	پروژه/کار عملی
۱۰	۶۰	۲۰	۱۰

منابع:

۱. زهتابیان، غلامرضا، دماوندی، علی اکبر؛ شیرازی، میترا؛ کریم پور، ریحان؛ کیانیان، محمد؛ صالح پورجم، ۱۳۹۰. بیابانها و زیست بومهای بیابانی، انتشارات دانشگاه تهران.
۲. زهتابیان، غلامرضا، ۱۳۸۶، گزارش تهایی خودارزیابی توامندی‌های ملی مربوط به کنوانسیون مقابله به بیابان‌زایی و کاهش اثرات خشکسالی، فعالیت‌های توامند سازی (UNEP-GEF)، پروژه مشترک وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران و دفتر عمران سازمان ملل متحد، ۱۳۰ ص.
- 3- Ezcurra, E., 2006, Global Deserts Outlook, United Nations, 168 p.

زنبورداری

دروس پیش‌نیاز: ندارد	۱ واحد نظری	نوع واحد اختیاری	تعداد واحد: ۲	ردیف درس: ۶۱	عنوان درس به فارسی: زنبورداری
	۱ واحد عملی	تعداد ساعت: ۴۸	آموزش تکمیلی عملی: ☐ ندارد ☒ دارد	آزمایشگاه ☐ کارگاه ☒ سفر علمی	عنوان درس به انگلیسی: Bee keeping

۱) هدف درس: آموزش تئوری و عملی زنبورداری به منظور برهه برداری از منابع شهد و گرده در جنگلها، مراعع و کشاورزی و توسعه گرده افشاری

۲) رئوس مطالب:

- نظری:

تاریخچه زنبورداری در ایران و جهان، گونه‌ها و نژادهای زنبور عسل، مورفولوژی و فیزیولوژی زنبور عسل، رفتارشناسی و حواس، نقش زنبور عسل در گرده افشاری و پایداری محیط زیست، تغذیه و مدیریت کلنی‌های زنبور عسل، بیماری‌ها و آفات مهم، سمپاشی و زنبور عسل، تحویه تولید محصولات مختلف از کلنی زنبور عسل.

- عملی:

بازدید از زنبورستان، شناسایی انواع زنبور (ملکه، نر و کارگر)، مقایسه کندوهای مختلف با همدیگر، تکثیر و تقسیم جمعیت کلنی‌ها، انجام عملیات تغذیه و مبارزه با آفات و بیماری‌ها، شناسایی منابع شهد و گرده در مرانع و جنگل‌ها.

روش ارزیابی (درصد):

ارزشیابی مستمر	آزمون میان ترم	آزمون پایان ترم	پروژه/کار عملی
۱۰	۲۰	۳۰	۴۰

منابع:

۱. شهرستانی، نعمت‌الله، ۱۳۶۲. زنبور عسل و پرورش آن، انتشارات سپهر.
۲. عبادی، رحیم؛ احمدی، علی، ۱۳۶۹. پرورش زنبور عسل، انتشارات راه نجات اصفهان.

اکوتوریسم

دروس پیش‌نیاز: ندارد	۱ واحد نظری ۱ واحد عملی	نوع واحد: اختیاری	تعداد واحد: ۲ تعداد ساعت: ۴۸	ردیف درس: ۶۲	عنوان درس به فارسی: اکوتوریسم عنوان درس به انگلیسی: Ecotourism
		آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ☒ ندارد	☐ آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سفر علمی ☐ سمینار		

۳) هدف درس: بررسی نیازهای اکوتوریسم در منابع طبیعی

۴) رئوس مطالب:

- نظری:

تعريف توریسم و انواع آن، اکوتوریسم و اکوتوریست، توسعه پایدار و اکوتوریسم، طبقه بندی منابع اکوتوریستی، توسعه اکوتوریسم، انواع اکوتوریسم (جنگلی، مرتعی، بیابانی، ساحلی و دریا)، نقش مدیریت آموزش در پیشبرد اکوتوریسم، تأثیر اقتصادی، اجتماعی اکوتوریسم بر مردم بومی منطقه، معیارهای ارزیابی منابع اکوتوریستی، بررسی اجمالی قابلیت‌های اکوتوریستی مناطق چهارگانه ایران.

- عملی: طبقه بندی شایستگی اکوتوریسم یک حوزه آبخیز

۵) روش ارزیابی (درصد):

ارزشیابی مستمر	آزمون میان ترم	آزمون پایان ترم	پروژه/کار عملی
۱۵	۵۰	۲۰	۱۵

منابع:

- ۱- Grice, A.C. and K.C. Hodgkinson. 2002. Global Rangeland: Progress and prospects. CABI.299
 ۲- مقری، معصومه. ۱۳۸۷. تعیین معیارها و شاخص‌های استفاده چند منظوره و پایدار از مرتع مطالعه مرودی مرانع لاسم هراز، رساله دکتری.

مقدمات مردم‌شناسی عشایری

عنوان درس به فارسی: مقدمات مردم‌شناسی عشایری	ردیف درس: ۶۳	تعداد واحد: ۲	نوع واحد اختیاری	۱ واحد نظری ۱ واحد عملی	دروس پیش‌نیاز: ندارد
عنوان درس به انگلیسی: Introduction of Nomads Ethnology		تعداد ساعت: ۴۸	آموزش تکمیلی عملی: ☒ دارد ☐ ندارد	سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سمینار ☐	

۱) هدف درس: آشنایی دانشجویان با مفاهیم مردم‌شناسی و شناخت ابعاد مردم‌شناسی زندگی عشایری و ارتباط آن با طبیعت

۲) رئوس مطالب:

- نظری:

مفهوم مردم‌شناسی، مفاهیم جامعه‌شناسی، تفاوت مردم‌شناسی با انسان‌شناسی و جامعه‌شناسی، اندیشه مردم‌شناسی در بستر تاریخ، مفاهیم کلیدی (فرهنگ، تقابل خود/دیگری و ...)، روش‌های پژوهش در مردم‌شناسی، قلمرو مطالعات مردم‌شناسی، انواع گرایش‌های مردم‌شناسی (مردم‌شناسی زیستی، فرهنگی و سیاسی و ...)، نظریه‌های مردم‌شناسی (تطور گرایی، کارکرد گرایی، ساختار گرایی، فرهنگ و شخصیت)، مردم‌شناسان بزرگ، علوم مردم‌شناسی در ایران، ارتباط مردم‌شناسی با سایر علوم اجتماعی، الگوهای زیست عشایر، پراکنده‌گی جمعیت عشایری ایران، کوچ و ویژگی‌های عمدۀ آن، شناسایی عشایر عمدۀ ایران و ویژگی‌های آنها، اقتصاد و شیوه معيشت، خانواده و نظام خویشاوندی، زبان و ادبیات، دین، اعتقادات و باورها، ساختار اجتماعی و سلسله مراتب قدرت، ساخت اقتصادی عشایر، جشن‌ها و اعیاد، دگرگونی‌های اجتماعی و اقتصادی عشایر، اسکان عشایر و پیامدهای حاصل از آن

- عملی: بازدید

۳) روش ارزیابی (درصد):

ارزشیابی مستمر	آزمون میان‌ترم	آزمون پایان‌ترم	پروژه/کار عملی
۱۵	۵۰	۲۰	۱۵

منابع:

۱. طبیبی، حشمت‌الله، ۱۳۹۴، مبانی جامعه‌شناسی و مردم‌شناسی ایلات و عشایر، انتشارات دانشگاه تهران.
۲. رفیع فر، جلال‌الدین، ۱۳۹۰، عشایر فارس، انتشارات دانشگاه تهران.
۳. نیک‌خلق، علی‌اکبر و نوری، عسکر، ۱۳۹۲، زمینه جامعه‌شناسی عشایر ایران، انتشارات چاچخش، تهران.
۴. احمدی، یعقوب و ربیعی، رسول، ۱۳۹۳، جامعه‌شناسی ایلات و عشایر، انتشارات پیام نور.
۵. مشیری، رحیم، ۱۳۹۱، جغرافیای کوچ نشینی، انتشارات سمت.

اصول پایداری در کشاورزی مناطق خشک و بیابانی

عنوان درس به فارسی: اصول پایداری در کشاورزی مناطق خشک و بیابانی	عنوان درس به انگلیسی: Principle of Stability in Arid and Desert Region Agriculture
دروس پیش نیاز: ندارد	واحد نظری ۲
نوع واحد اختیاری:	تعداد واحد: ۲ تعداد ساعت: ۳۲
ردیف درس: ۶۴	
آموزش تکمیلی عملی: ☒ ندارد ☐ دارد	سفر علمی ☒ آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐
سمینار ☐	

۱) هدف درس: بررسی نقش کشاورزی در بیابانی شدن اراضی و آشنا شدن دانشجویان با اصول و مدیریت پایدار در کشاورزی مناطق خشک بیابانی است.

۲) رئوس مطالب:

- نظری:

مقدمه، تعاریف و مفاهیم، شناخت کلی منابع آب و خاک مناطق خشک و بیابانی، نقش کشاورزی در تخریب و یا احیاء عرصه‌های مناطق بیابانی، اصول و برنامه‌ریزی کشاورزی پایدار عرصه‌های مناطق بیابانی، بررسی مشکلات و مسائل پتانسیل‌های توسعه و ظرفیت سازی و ارائه استراتژی پایدار کشاورزی و منابع طبیعی در عرصه‌های منابع طبیعی کشور، خشکسالی و تاثیرات آن بر کشاورزی پایدار، بررسی کشاورزی پایدار و مدیریت صحیح پوشش گیاهی، آب و خاک، اصول و برنامه‌ریزی کشاورزی پایدار در عرصه‌های مناطق بیابانی (روش‌های کاشت، داشت و برداشت، مدیریت تناوب زراعی و الگوی کشت - تک کشتی و چند کشتی - در سال‌های خشکسالی و تراسالی)، نقش آبیاری در توسعه پایدار کشاورزی، تعیین و ارائه مناسب‌ترین روش‌های مختلف آب و آبیاری در جهت حفاظت آب و خاک و توسعه پایدار کشاورزی، مصرف کود-های دامی، سبز و شیمیایی در عرصه‌های بیابانی، بهره‌برداری بی‌رویه از چاهها، تاثیر آن بر افت آب زیرزمینی، اختلاط آب‌های سور و شیرین و نقش قنات در توسعه پایدار و بازدید علمی.

- عملی: ندارد

روش ارزیابی (درصد):

پروژه/کار عملی	آزمون پایان ترم	آزمون میان ترم	ارزشیابی مستمر
۱۰	۷۸۰ آزمون های نوشتاری عملکردی -	۵	۵

منابع:

۱. مرشدی، علیرضا، ۱۳۹۰، کشاورزی پایدار در زیست بوم های مناطق خشک "انقلاب آبی"، انتشارات دانشگاه تهران.
۲. کوچکی، عوض، سلطانی، افشن، ۱۳۷۷، اصول و عملیات کشاورزی در مناطق خشک، نشر آموزش کشاورزی.
3. Gliessman, Stephen R., Rosemeyer, Martha. 2009, the Conversion to Sustainable Agriculture: Principles, Processes, and Practices, CRC Press, 380 p.
4. Lichtenföhr, E., Navarrete, M., Debaeke, P., Véronique, S., Alberola, C., 2009, Sustainable Agriculture, Springer.

ژئومورفولوژی و مدیریت محیط

عنوان درس به فارسی: ژئومورفولوژی و مدیریت محیط	رده درس: ۶۵	تعداد واحد: ۳	نوع واحد اختیاری	دروس پیش نیاز: ندارد
عنوان درس به انگلیسی: Geomorphology and environment management		تعداد ساعت: ۶۴	آموزش تکمیلی عملی: ☒ دارد ☐ ندارد	آزمایشگاه ☒ سفر علمی ☒ سمینار ☐ کارگاه

هـدف درس: شناسایی روش های مدیریت محیط و مخاطرات محیطی، برنامه ریزی در سیستم های محیطی از دیدگاه ژئومورفولوژی

لـئـوـسـ مـطـالـبـ:

- نظری:

مقدمه: تعریف و واژه شناسی در زمینه فلسفه ژئومورفولوژی کاربردی و مدیریت محیط های طبیعی، سیستم های محیطی و برنامه ریزی برای آنها، روش های حوضه ای، تحلیل منطقه ای، معرفی روش های مختلف تهیه واحد کاری و ساخت مدل اکوزنومرفلوژی، انواع مقیاس در مطالعات شناخت و برنامه ریزی طبیعی، معرفی مخاطرات طبیعی مانند فرسایش، حرکات توده ای، بهمن، توفان های گردوغبار و سیلاب و نقش مطالعات ژئومورفولوژی در شناسایی و مدیریت آنها، برنامه ریزی کاربری اراضی و روش های موجود تعیین قابلیت سرزمین، معرفی روش های تصمیم گیری مکانی برای برنامه ریزی کاربری اراضی مانند تحلیل سلسله مراتبی و Index overlay به منظور اولویت بندی.

- عملی:

معرفی انواع روش های رویهم گذاری و تهیه نقشه های پایه توسط سیستم اطلاعات جغرافیایی، تهیه نقشه واحدهای کاری و ساخت مدل اکوزنومرفلوژیک در مقیاس های ۱:۱۰۰۰۰، ۱:۲۵۰۰۰ و ۱:۵۰۰۰ و بازدید.

روش ارزیابی (درصد):

ارزشیابی مستمر	آزمون میان ترم	آزمون پایان ترم	پروژه / کار عملی
۲۰	--	۲۵	۴۵

منابع:

۱. گودرزی نژاد، شاپور، ۱۳۷۷. ژئومورفولوژی و مدیریت محیط، انتشارات سمت.
۲. مخدوم، مجید، ۱۳۸۰. شالوده آمایش سرزمین، انتشارات دانشگاه تهران.
3. Geomorphology in Environmental Management: A New Introduction 2nd Edition, Cook, R., Doornkamp, J.C.
4. Applying Geomorphology to Environmental management. Anthony, D., Harvey, M., Laronne, J., Mosley P., 2002. Water Resources publication.

مدیریت پایدار خاک و گیاه

عنوان درس به فارسی: مدیریت پایدار خاک و گیاه	عنوان درس به انگلیسی: Soil & Plant sustainable management	رده درس: ۶	تعداد واحد: ۲	نوع واحد: اختیاری	۲ واحد نظری	دروس پیش‌نیاز: ندارد
☐ آموزش تکمیلی عملی: دارد	☒ ندارد	☐ آزمایشگاه	☐ کارگاه	☐ سفر علمی	☒ سمینار	

هدف درس: آشنایی با اصول خاک و گیاه و شیوه‌های مدیریت این منابع

لئه رئوس مطالب:

- نظری:

معرفی منابع علمی مورد استفاده و توضیح مختصری راجع به اهمیت درس، طبیعت و شناخت خاک (ویژگی‌های فیزیکی، شیمیایی، بیولوژی و مهندسی خاک)، انواع تخریب و فرسایش خاک، کیفیت خاک و لزوم پایش کیفیت خاک، مدیریت حاصلخیزی خاک، شناسایی و پراکنش خاک‌های کشور؛ شناخت، وسعت و پراکنش جغرافیایی خاک‌های مسئله‌دار و اصلاح آنها، محدودیت‌های و تنگناهای خاک؛ پتانسیل‌ها و قابلیت‌های خاک، انواع کاربری‌های خاک (کشاورزی، مراتع، مسکونی، سازه، صنایع استخراجی)، شناخت انواع خاک‌ها (شور، شور و قلیا، تبه‌های ماسه‌ای، باتلاقی و...)، اصلاح ویژگی‌های شیمیایی خاک؛ بهبود خصوصیات فیزیکی خاک، سیستم‌های رده‌بندی خاک، مدیریت خاک در ارتقای بهره‌وری آب؛ مدیریت خاک‌ورزی، مدیریت بقایای گیاه، نظام‌های کشاورزی پایدار؛ خاک و توسعه پایدار؛ بهره‌برداری از خاک، ارزیابی و نقشه‌برداری خاک (هدف از ارزیابی خاک، ماهیت و طبقه‌بندی خاک شیوه‌های تهیه نقشه خاک)، شناخت رستنی‌های ایران؛ پراکنش گیاهان و تیپ‌های گیاهی کشور، انواع گیاهان (شوردوست، ماسه‌دوست، صخره‌دوست، خشکی‌پسند، دارویی، بیابانی و...)، مدیریت پوشش گیاهی، روابط خاک و گیاه؛ روش‌ها و سیستم‌های گیاهان برای مقابله با تنش‌های محیطی، گیاه‌پالایی؛ شورورزی، روش‌های آزمایشگاهی تجزیه خاک و گیاه

- عملی:

انجام تکالیف مبنی بر ترجمه، مطالعه کتب مرتبط و کار در آزمایشگاه، انجام آزمایش‌های تجزیه خاک و گیاه، بازدید از عرصه‌های منابع طبیعی

روش ارزیابی (درصد):

کل

ارزشیابی مستمر	آزمون میان ترم	آزمون پایان ترم	بروزه/اکار عملی
۵	۲۵	۵۰	۲۰

منابع:

۱. رابطه آب، خاک و گیاه، امین علیزاده، ۱۳۹۱، انتشارات آستان قدس رضوی

گیاهشناسی

دروس پیش‌نیاز: ندارد	۱ واحد نظری ۱ واحد عملی	نوع واحد اختیاری	تعداد واحد: ۲ تعداد ساعت: ۴۸	ردیف درس: ۶۷	عنوان درس به فارسی: گیاهشناسی عنوان درس به انگلیسی: Botany
	☐ ندارد ☒ دارد ☐ آزمایشگاه ☐ سفر علمی ☐ کارگاه ☐ سمینار	آموزش تکمیلی عملی:			﴿ هدف درس: شناخت فیزیولوژی و تشریح گیاهی

لئه رئوس مطالب:

- نظری:

انواع بافت‌های گیاهی، ساختمان اولیه و ثانویه ریشه، ساختمان اولیه و ثانویه ساقه، ساختمان برگ و انواع آن، ساختمان قسمت‌های مختلف گل، ساختمان میوه، فیزیولوژی سلول گیاهی، تعرق، جذب و انتقال مواد، تنفس و مکانیسم اکسیداسیون بیولوژیک، آنزیم‌ها و نقش آنها در متابولیسم، ترکیبات آلی و اهمیت آنها (خصوصیات قندها)، ازت و متابولیسم آن، سیر متابولیسم مواد گیاهی، فیزیولوژی رشد و نمو (اختصاراً مراحل رشد و نمو از بذر تا تولید محصول)، هورمون‌های گیاهی، فتوپریودیسم.

- عملی:

مشاهده انواع بافت‌ها، مشاهده ساختمان اولیه ریشه و ساقه، برگ و گل، ساختمان پسین ریشه و ساقه، اندازه‌گیری فشار اسمزی، مشاهده تورزسانش و پلاسمولیز، اندازه‌گیری شدت تعرق و کربن‌گیری، اندازه‌گیری شدت تنفس، کشت گیاهان و اندازه‌گیری نمو آنها در محیط‌های آزمایشگاهی، مشاهده پدیده‌های زمین‌گرایی، نور‌گرایی و غیره، بازدید علمی.

روش ارزیابی (درصد):

ارزشیابی مستمر	آزمون میان ترم	آزمون پایان ترم	پیروزه/کار عملی
۱۰	۵۰	۴۰	۱۰

منابع:

۱. قهرمان، ۱۳۸۳. گیاه‌شناسی پایه. انتشارات دانشگاه تهران.

اصول بیشه زراعی

دروس پیش‌تیاز: ندارد	واحد نظری واحد عملی	نوع واحد اختیاری	تعداد واحد: تعداد ساعت: ۴۸	ردیف درس: ۶۸	عنوان درس به فارسی: اصول بیشه‌زارعی عنوان درس به انگلیسی: Agroforestry
	☐ آموزش تکمیلی عملی؛ دارد ☒ دارد	☐ سeminar ☐ آزمایشگاه ☐ کارگاه	☐ سفر علمی ☒		

۱) هدف درس: آشنایی با حاصلخیزی خاک و عوامل موثر بر ارتقاء آن با توجه به گونه‌های مختلف جنگلی

۲) رئوس مطالب:

- نظری:

معرفی منابع علمی مورد استفاده و توضیح مختصری راجع به اهمیت درس، تعریف بیشه زراعی و تاریخچه آن، اهمیت و اهداف بیشه زراعی، بیشه زراعی در ایران و جهان و بیشه زراعی مدرن در جهان، فواید بیشه زراعی، روش‌های بیشه زراعی، انواع سیستم‌های بیشه زراعی، گونه‌های مناسب جهت بیشه زراعی، طراحی بیشه زراعی، تلفیق کشاورزی، جنگل، مرتع و دام، اثرات اقتصادی اجتماعی بیشه زراعی، توسعه پایدار و بیشه زراعی، زمینه‌های جانبی بیشه زراعی، اصول و مبانی طبقه‌بندی بیشه زراعی

- عملی:

انجام تکالیف مبنی بر ترجمه، مطالعه کتب مرتبط و کار در آزمایشگاه، بازید عملی و بازدید از سیستم‌های بیشه زراعی در کشور

روش ارزیابی (درصد):

ارزشیابی مستمر	آزمون میان ترم	آزمون پایان ترم	پروژه/کار عملی
۵	۲۵	۵۰	۲۰

منابع:

- شامخی، تقی، ۱۳۸۵. بیشه زراعی، انتشارات دانشگاه تهران.

روش‌های تسهیل‌گری اجتماعی

دروس پیش‌نیاز: نذردار	۱ واحد نظری ۱ واحد عملی	نوع واحد: اختیاری	تعداد واحد: ۲ تعداد ساعت: ۴۸	ردیف درس: ۶۹	عنوان درس به فارسی: روش‌های تسهیل‌گری اجتماعی
		☐ نذردار ☒ دارد ☐ آزمایشگاه ☐ سفر علمی ☒ کارگاه ☐ سمینار	آموزش تکمیلی عملی:		عنوان درس به انگلیسی: Social Facilitation

﴿ هدف درس: آشنایی دانشجویان با مفاهیم تسهیل‌گری اجتماعی و کاربرد تکنیک‌های تسهیل‌گری در حل مناقشات منابع طبیعی

لئه رئوس مطالب:

- نظری:

مبانی و مفاهیم تسهیل‌گری (تعريف گروه- اجتماع محلی- مشارکت- توسعه- توانمندی)- ویژگی‌های تسهیل‌گر- روش‌های جلب مشارکت- اعتماد سازی- گروه سازی- ظرفیت سازی در گروه- گردآوری داده- پایش فرایند مشارکت- شاخص سازی- ارزشیابی مشارکتی- جلب حمایت دست‌اندرکاران- اختلافات منابع طبیعی و معیشت پایدار- علل بروز اختلافات در حوزه منابع طبیعی- مدیریت اختلاف- تجزیه و تحلیل موضوع مورد اختلاف- آمادگی برای مذاکرات- تکنیک‌های مذاکره و میانجی‌گری در مدیریت منابع طبیعی- روش‌های مدیریت اختلاف مبتنی بر جایگزینی- میانجی‌گری با برخورد مستقیم و غیرمستقیم فرهنگی- الگوی مذاکرات توافقی- مراحل ورود به مساله اختلاف- فرآیند تسهیل مذاکرات- طراحی توافق نامه- پایش اجرای توافق نامه- آمادگی برای خروج و بیرون رفتن از فرآیند مدیریت اختلاف.

- عملی:

بازدید دانشجویان از پروژه‌های توانمندسازی جوامع محلی و آشنایی با تکنیک‌ها و روش‌های تسهیل‌گری.

روش ارزیابی (درصد):

پروژه/کار عملی	آزمون پایان ترم	آزمون میان ترم	ارزشیابی مستمر
۱۵	۵۰	۲۰	۱۵

منابع:

۱. مدنتی فرخی، سعید، ۱۳۹۰. جماعت‌گرایی و برنامه‌های جماعت محور. چاپ دوم، انتشارات یادآوران.
۲. نوری ناطط، سعید، پاکزادمنش، پروین، الماسی، مهدی، ساجد، سیدعلی، آقا شیخ محمد، مریم، ۱۳۹۳. تسهیل‌گری فرایندهای اجتماع محور در کاهش فقر. چاپ اول، انتشارات برگ زیتون، ۱۵۹ ص.
3. Engel, A. and Korf, B., 2005. Negotiation and mediation techniques for natural resource management. Food and agriculture organization of the united nations (FAO). 160 p.

مدیریت و پرورش دام و وحش

عنوان درس به فارسی: مدیریت و پرورش دام و وحش	ردیف درس: ۷۰	تعداد واحد: ۲	نوع واحد: اختیاری	۱ واحد نظری ۱ واحد عملی	دروس پیش‌نیاز: تئارید
عنوان درس به انگلیسی: Livestock and Wildlife Management		تعداد ساعت: ۴۸	آموزش تکمیلی عملی: ☒ دارد ☐ ندارد	☐ سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سمینار	

۱) هدف درس: آشنائی دانشجویان با مدیریت صحیح دام و حیات وحش و آگاهی از رفتار و رقابت بین آن‌ها

۲) رئوس مطالب:

- نظری:

سیستم گوارش گوسفندها، بز و حیات وحش، علوفه مرتع، مواد مغذی و انرژی مورد نیاز گوسفندها و بز چرا کننده در مرتع، مصرف علوفه در نشخوارکنندگان چرا کننده از مرتع، پرورش گوسفندها، بز، گاو و شتر در مرتع، مدیریت چرای حیات وحش، چرای هدفمند، چرای هدفمند برای مدیریت پوشش درختی و بوته‌های وحشی، استفاده از چرای هدفمند برای مدیریت آتش‌سوزی، تقویم زندگی و رکورددگیری دام (تولیدممثل، پشم و واکسیناسیون)، معرفی رفتار چند گونه حیات وحش (آهو، بز کوهی و...)، بررسی رقابت چرائی حیات وحش و دام اهلی

- عملی:

بازدید از ایستگاه دامداری، بازدید از یک منطقه حافظتی و بازدید از یک طرح مرتعداری.

۳) روش ارزیابی (درصد):

ارزشیابی مستمر	آزمون میان ترم	آزمون پایان ترم	پروژه/کار عملی
۱۵	۵۰	۲۰	۱۵

۴) منابع:

۱. ارزانی، حسین، ناصری، کمال الدین. ۱۳۸۸. چرای دام در مرتع و چرایگاه. انتشارات دانشگاه تهران، چاپ سوم. ۱۳۸۸
۲. ارزانی، حسین؛ جوادی، علی اکبر؛ اخوان ارمکی، مجتبی؛ هاشمی، ملکا؛ حمیدیان، علی. ۱۳۹۴. بوم شناسی چرا و سرشاخه‌خواری (تألیف: رینهولد ر. هافمن). انتشارات دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم تحقیقات. چاپ اول. ۴۵۶ ص.
3. Uljee, B. & Rennie, N. 1990. Livestock recording for sheep and beef. 121pp.
4. Singh, S.K. 2005. Wildlife management. 519pp.
5. Toit, J.T.du. Kock, R., Deutsch, J.C. 2009. Wild Rangeland. 480pp.

منابع و مسائل آب در ایران

دروس پیش‌نیاز: هیدرولوژی عمومی	۱ واحد عملی ۲ واحد نظری	نوع واحد اختیاری	تعداد واحد: ۳ تعداد ساعت: ۶۴	ردیف درس: ۷۱	عنوان درس به فارسی: منابع و مسائل آب در ایران عنوان درس به انگلیسی: Water Resources and Issues in Iran
		☒ ندارد ☐ دارد	☒ آزمایشگاه ☐ کارگاه	☒ سفر علمی ☐ سمینار	

هدف درس: آشنایی دانشجویان با مفاهیم و اجزای بیلان آبی و شیوه های اندازه گیری پارامترهای هیدرولوژیک

لیز رئوس مطالب:

- نظری:

تعریف و تاریخچه - منابع آب ایران - توزیع زمانی و مکانی آب در ایران - محدودیت استفاده از منابع آب - مدیریتهای سنتی و نوین آب در ایران (قنات - چاه - آبیاری تحت فشار و ...) - سیستم های سنتی آبیاری - شبکه سنتی و پیشرفت زهکشی - سیستم های توزیع و بهره برداری از آب در ایران - استفاده از آب شور در آبیاری - شیرین کردن آب - مسائل مربوط به کمبود آب در ایران - آلودگی آب - راندمان آبیاری - روش های تامین آب - کاهش تلفات آب.

- عملی:

حل مسائل - محاسبه بارندگی متوسط یک منطقه - طرز کار با دستگاه های مختلف اندازه گیری دبی - بازدید از ایستگاه های اندازه گیری هیدرومتری - اندازه گیری نفوذ پذیری آب.

روش ارزیابی (درصد):

ارزشیابی مستمر	آزمون میان ترم	آزمون پایان ترم	پروژه/کار عملی
۱۵	۲۵	۵۰	۱۰

منابع:

۱. مهدوی محمد ۱۳۸۸ - هیدرولوژی کاربردی جلد اول - انتشارات دانشگاه تهران
۲. علیزاده، امین، ۱۳۸۶. اصول هیدرولوژی کاربردی . انتشارات آستان قدس رضوی

شناخت و مدیریت بحران‌های محیطی

عنوان درس به فارسی: شناخت و مدیریت بحران‌های محیطی	عنوان درس به انگلیسی: Identification and Management of Environmental Crisis	ردیف درس: ۷۲	تعداد واحد: ۲	تعداد ساعت: ۴۸	نوع واحد: واحد اختیاری	۱ واحد نظری ۱ واحد عملی	دروس پیش‌نیاز: ندارد
☒ آموزش تکمیلی عملی؛ دارد	☐ ندارد	☒ آزمایشگاه	☐ کارگاه	☐ سفر علمی	☐ سمینار		

هدف درس: آشنایی دانشجویان با مفاهیم و انواع بحران‌های محیطی در ایران و دنیا و شیوه‌های مدیریت آنها (نحوه بروز، اندازه، نحوه آسیب رساندن)

لئے رئوس مطالب:

- نظری:

کلیات و مفاهیم- بلایای زیست محیطی (تعريف)- بلایای طبیعی- بلایای ساخت دست بشر- آسیب پذیری- بررسی آسیبهای طبیعی وارد بر جوامع- اصول مدیریت بحران- چرخه مدیریت بحران- مدیریت بلایا (پیشگیری، پیش بینی، آمادگی، بیمه، امداد، کنترل، مقاوم سازی)- خطرهای بیوفیزیکی : انواع خطرهای بیوفیزیکی و روشهای مدیریت آنها- خشکسالی : انواع، تحلیل آماری، اثرات، مدیریت-التنبو و اثرات آن : تعریف، اثرات التنبو، لاتینا-خطرهای جوی متفرقه : تگرگ، رعد و برق، گرمایندگی، سرمازدگی-سیلاپ و طغیان : هیدرومئثورولوژی و هیدروکلیماتولوژی سیل، سیل و بارندگی، عوامل ایجاد سیل و طغیان، هیدروگراف سیل، تحلیل آماری سیل، نقشه‌های پهنۀ بندی خطر سیل، مدیریت خطر سیل-بهمن : عوامل مؤثر ایجاد بهمن، انواع بهمن، روشهای آسیب رساندن، نقشه‌های خطر، مدیریت خطر-خطرهای فیزیولوژیکی : انواع خطرهای فیزیولوژیکی و روشهای مدیریت آنها- خطر بخش زدگی در کشاورزی : انواع علل بخش زدگی، مدیریت خطر بخش زدگی- خطر بیماریهای اپیدمیک : انواع بیماریهای اپیدمیک و مدیریت آنها- خطر آتش سوزیهای طبیعی : انواع آتش سوزیهای طبیعی، عوامل آتش سوزیهای طبیعی، مدیریت خطر آتش سوزی طبیعی- خطرهای تکنولوژیک : انواع، اهمیت و مدیریت خطرهای تکنولوژیک

- عملی:

محاسبه احتمال وقوع خشکسالی- محاسبه شاخصهای کیفی آب- محاسبه ریسک بروز بلایا محیطی در یک حوزه آبخیز

روش ارزیابی (درصد):

ارزشیابی مستمر	آزمون میان ترم	آزمون پایان ترم	پروژه/کار عملی
۱۵	۴۰	۳۰	۱۵

منابع:

۱. رحیمی، نسترن، ۱۳۸۴. تغییر آب و هوا و اثرات محیطی آن، انتشارات اخوان.
۲. بیبهانی، سید محمود رضا، ۱۳۸۸. هیدرولوژی آبهای سطحی، انتشارات دانشگاه تهران.
۳. علیزاده، امین، ۱۳۸۰. اصول هیدرولوژی کاربردی، انتشارات دانشگاه امام رضا.

مبانی کار آفرینی

عنوان درس به فارسی: مبانی کار آفرینی عنوان درس به انگلیسی: Principle of entrepreneurship	ردیف درس: ۷۳	تعداد واحد: ۲	تعداد ساعت: ۴۸	نوع واحد اختیاری	۱ واحد نظری ۱ واحد عملی	دروس پیش نیاز: ندارد
آموزش تکمیلی عملی: ☒ دارد ☐ ندارد	سفر علمی ☒ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار	لیسانس	برتر	دانشجویان با تاریخچه، مبانی و مهارت‌های مورد نیاز برای موفقیت در فرآیند کارآفرینی و مدیریت کسب و کار.	هدف درس: آشنایی دانشجویان با تاریخچه، مبانی و مهارت‌های مورد نیاز برای موفقیت در فرآیند کارآفرینی و مدیریت کسب و کار.	

۳ هدف درس: آشنایی دانشجویان با تاریخچه، مبانی و مهارت‌های مورد نیاز برای موفقیت در فرآیند کارآفرینی و مدیریت کسب و کار.

۳) رئوس مطالب:

- نظری:

تاریخچه کارآفرینی، مفاهیم کارآفرینی و انواع آنها، انواع کسب و کار و مبانی و اصول کسب و کار (کسب و کار در خانه، کسب و کار روستایی، کسب و کار در فناوری اطلاعات، کسب و کار در بخش خدمات)، مبانی بازار و مدیریت بازار، داستان‌های موفقیت و شکست کارآفرینان و قهرمانان توسعه، چارچوب طرح کسب و کار، مراحل ثبت و تاسیس شرکت‌ها، مبانی کسب و کار در اقتصاد ایران و کلیات قوانین تجارتی در ایران، برنامه‌ریزی و سازمان‌دهی کسب و کار، راه‌اندازی کسب و کار، تولید، کنترل، کیفیت و کنترل هزینه‌ها، بازاریابی، فروش و ارتباط با مشتری، تحقیق و توسعه و نوآوری، بیمه، مالیات، مهارت‌های کارآفرینی، کارگروهی، مدیریت.

- عملی:

شناسایی فرصت‌های کارآفرینی در محل و تهیه گزارش، گردآوری و انتخاب ایده کسب و کار، تدوین طرح و کسب و کار، آسیب شناسی محیط کسب و کار محلی از نظر ایجاد کسب و کار، رشد کسب و کار، تمرین‌های کتاب متبع

۴) روش ارزیابی (درصد):

ارزشیابی مستمر	آزمون میان ترم	آزمون پایان ترم	پروژه/کار عملی
۱۰	۶۰	۴۰	۱۰

منابع:

۱. عامل محراجی، ابراهیم؛ تبرایی، محسن. ۱۳۸۳. نگرشی معاصر بر کارآفرینی، (ترجمه). موسسه چاپ و انتشارات دانشگاه فردوسی مشهد.
۲. احمدپور داریانی، محمود؛ مقیمی، محمد. ۱۳۸۵. مبانی کارآفرینی. انتشارات فراندیش تهران.
۳. عامل محراجی، ابراهیم؛ تبرایی، محسن. ۱۳۸۹. نگرشی معاصر بر کارآفرینی (ترجمه)، انتشارات دانشگاه فردوسی مشهد.
4. Timmons, J. A. 2007, New Venture Creation: Entrepreneurship for the 2st Century, Boston Mass.

پیمانه و متره و برآورد در پروژه‌های آبخیزداری

دروس بیش نیاز: ندارد	۱ واحد نظری ۱ واحد عملی	نوع واحد: اختیاری	تعداد واحد: ۲ تعداد ساعت: ۴۸	ردیف درس: ۷۴	عنوان درس به فارسی: پیمانه و متره و برآورد پروژه‌های آبخیزداری عنوان درس به انگلیسی: Cost Estimation of watershed management projects
		☐ ندارد ☒ دارد	آموزش تکمیلی عملی: ☐ ☒ آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سفر علمی ☐ سمینار		

۳) هدف درس: آشنایی با روابط بین کارفرما و آنالیز قیمت انواع پروژه‌های آبخیزداری

۴) رئوس مطالب:

- نظری:

آشنایی با انواع پیمانها - برگزاری مناقصات و شرایط پیمان - آشنایی با نحوه تهیه دفترچه‌های فهرست بها - آشنایی با روابط بین کارفرما - مهندس مشاور و پیمانکار و وظایف هر کدام - روش متره کردن انواع پروژه‌های آبخیزداری - آنالیز قیمت انواع پروژه‌های آبخیزداری - روش انتقال مقادیر - حاصله از متره قسمت‌های مختلف درجه اول مربوطه و تهیه خلاصه متره.

- عملی: ندارد

۵) روش ارزیابی (درصد):

پروژه/کار عملی	آزمون پایان ترم	آزمون میان ترم	ارزشیابی مستمر
۳۰	۵۰	۱۰	۱۰

منابع:

۱. ارجمند، محمد علی، ۱۳۹۳، متره و برآورد و اصول اولیه پیمانکاری، انتشارات آزاده.
۲. عبدالهی نژاد، محمد، ۱۳۸۷، مبانی متره، تجزیه بها و مباحث عمومی پروژه‌ها، انتشارات دانشگاه آزاد اسلامی واحد بندرعباس.

شناخت بذر گیاهان مرتعی

عنوان درس به فارسی: شناخت بذر گیاهان مرتعی	عنوان درس به انگلیسی: Introduction to rangeland plants seed
دروس پیش نیاز: ندارد	واحد نظری واحد عملی
تعداد واحد: ۲	تعداد ساعت: ۴۸
رده درس: ۷۵	
آموزش تکمیلی عملی: ☐ ندارد ☒ دارد	سفر علمی ☐ کارگاه ☒ آزمایشگاه ☐ سمینار ☒ مسابقات

هدف درس: آشنایی دانشجویان کارشناسی مرتع و آبخیزداری با بذر گیاهان مرتعی و مسائل زیست شناختی آنها.

لئے روئوس مطالب:

- نظری:

تعريف بذر- انواع بذر- اهمیت بذر- کاربرد بذر در زندگی بشر- اهمیت و جایگاه بذر در مرتع- ویژگیهای مرغولوژیک بذر و کاربرد آن- قسمتهای مختلف بذر- چگونگی تشکیل بذر- گرده افشاری مستقیم و غیر مستقیم- لقادح- وزن هزار دانه- رطوبت بذر و تعیین آن- خلوص بذر- ویژگیهای بذر سالم- قوه نامیه- جوانهزنی بذر- شرایط مناسب برای جوانهزنی بذر- بذور پایه- بذور گواهی شده- بذور استاندارد- انبار و نگهداری بذر- آفات بذر- بازدید از محاووط تولید بذر- بازدید از بانک ژن- بازدید از آزمایشگاه بذر- آشنایی با ژرمیناتور و پتری دیش- انجام آزمایشات جوانهزنی.

- عملی: ندارد

روش ارزیابی (در صد):

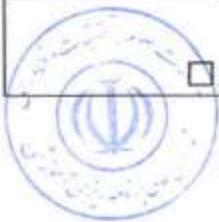
ارزشیابی مستمر	آزمون میان ترم	آزمون پایان ترم	پروژه/کار عملی
۲۰	۲۰	۵۰	۱۰

منابع:

- تاجبخش، مهدی. ۱۳۷۵. بذر: شناخت، گواهی و کنترل آن. انتشارات احرار تبریز.
- توکل افشاری، رضا، علی عباسی سورکی و اسماعیل قاسمی. ۱۳۸۷. فناوری بذر و مبانی زیست شناخت. انتشارات دانشگاه تهران.
- توکل افشاری، رضا و علی ثایانفر. ۱۳۹۳. فیزیولوژی بذر. انتشارات دانشگاه تهران.
- علیزاده، محمدعلی و محسن تصیری. ۱۳۹۱. سیمای تکنولوژی بذر با تاکید بر گیاهان منابع طبیعی. انتشارات مهر منی.
- Black, M., and J.D. Bewley. (2000). Seed technology and its biological basis. CRC Press, Boca Raton, FL.

فیزیک مکانیک

عنوان درس به فارسی:	فیزیک مکانیک
عنوان درس به انگلیسی:	Mechanical physics
دروس پیش نیاز:	ندارد
واحد نظری	۲
نوع واحد اختیاری	۲
تعداد واحد ساعت:	۳۲
ردیف درس:	۷۶
آموزش تکمیلی عملی:	☒ دارد ☐ ندارد
سفر علمی	☐ کارگاه ☒ آزمایشگاه ☐ سمینار

هدف درس: آشنائی با موارد پایه فیزیک که در دبیرستان آموزش داده نشده است.

لئے رؤوس مطالب:

- نظری:

اندازه گیری کمیتهای فیزیکی - واحدها- تبدیل واحدها - خطاهای حرکت خطی - قانون اول نیوتون- سرعت - شتاب - حرکت دورانی - گشتاور نیرو - مومنت - قوانین سیالات ساکن - فشار- فشارسنجها - اصل ارشمیدس - چگالی - چگالی سنجها- کشش سطحی - موئینگی فشار اسمزی - قانون گازها - قانون ماریوت - قانون دالتون - معادله گازهای کامل - دما و گرما - مقیاسهای مختلف دما - دماسنجها - گرما و تغییر اجسام در اثر گرما- تغییر نقطه جوش در اثر فشار - انتقال گرما، جابجایی، هدایت، تشعشع- گرماسنجی - یونیزاسیون و هدایت الکتریکی گازها - پدیده فتوالکتریک و تئوری ذره ای نور - یونیزاسیون گازها- نور - منابع مختلف نور- قوانین انعکاس و شکست امواج الکترومagnetیک از نظر طول موج - اسپکتروسکوپی (طیفهای پیوسته، خطی و باند، طیف جذبی) - جذب و تابش اشعه- هسته و رادیو اکتیویته - رادیو اکتیویته طبیعی - اشعه های آلفا، بتا و گاما- تبدیلات هسته ای رادیو ایزوتوپها - کاربرد رادیو ایزوتوپها.

- عملی: ندارد

روش ارزیابی (در صد):

ارزشیابی مستمر	آزمون میان ترم	آزمون پایان ترم	پروژه/کار عملی
۱۵	۲۰	۶۵	*

منابع:

1. رضانی اصل، عباس؛ صالحی، صبورا، ۱۳۹۴. فیزیک مکانیک عمومی، انتشارات دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان، ۳۲۶ صفحه.
2. HaWalker, J. 2014. Halliday resnick, Fundamentals of Physics. 10th Edition. Wiley.

کاربرد شیمی در منابع طبیعی

عنوان درس به فارسی: کاربرد شیمی در منابع طبیعی	رده درس: ۷۷	تعداد واحد: ۲	نوع واحد اختیاری	۱ واحد نظری ۱ واحد عملی	دروس پیش‌نیاز: ندارد
عنوان درس به انگلیسی: Chemistry in Natural Resources					آموزش تكمیلی عملی: ☒ دارد ☐ ندارد

هدف درس: مروری بر مفاهیم اساسی شیمی، آشنایی دانشجویان با ساختار انواع ترکیبات آلی و آشنایی با مواد آلی، نحوه واکنش‌پذیری آن‌ها و نقش مواد آلی در طبیعت و زندگی

لئه رئوس مطالب:

- نظری:

روند تغییرات خواص در جدول تناوبی (در گروه و دوره)، شعاع انتی، الکترونگاتیویته، انرژی نخستین بیونش، خواص فلزی و نافلزی، پیوند های شیمیایی، پیوند بین اتم‌ها (یونی، کووالانتی و فلزی)، پیوند بین مولکول‌ها (لاندن، دوقطبی، هیدروزئی)، تاریخچه، تعریف و اهمیت شیمی آلی، آشنایی با انواع گروه‌های عاملی ترکیبات آلیفاتیک (شامل آلکان‌ها، سیکلو آلکان‌ها، آلکن‌ها، آلکین‌ها) آلکیل هالیدها، ترکیبات اروماتیک، فنل‌ها، اترها، الدیدها و کتون‌ها، کربوکسیلیک اسیدها و استر، آمین‌ها، آمیدها، اسپکتروسکوپی، تعریف اسپکتروسکوپی و قانون بیر-لامبرت، رنگ ستجمی، جذب انتی، اسپکتروسکوپی ماءرا بنفس (IR- Spectroscopy.Uv-Vis spectroscopy .(uv- spectroscopy

- عملی:

آشنایی با اکسی والان، مولکول گرم، اتم گرم، آشنایی عملی با محلول‌سازی (مولاریته، فرمالیته، فرمولایته و ...)، تیتراسیون اسیدها و بازها، تعیین نقطه ذوب مواد آلی، تبلور، استخراج مواد آلی، تقطیر ساده، تقطیر در خلا، تقطیر جزء به جزء، کروماتوگرافی.

روش ارزیابی (درصد):

ارزشیابی مستمر	آزمون میان ترم	آزمون پایان ترم	پروژه/کار عملی
۱۰	۱۵	۲۵	۴۰

منابع:

۱. یاوری، عیسی، ۱۳۹۳. مبانی شیمی آلی (ترجمه)، ویرایش هشتم، انتشارات تویردادان.
۲. محمودی هاشمی، محمد؛ سیدی، سید محمد؛ عرب‌آبادی، علی، ۱۳۸۶. شیمی آلی، ویراش اول، انتشارات دانشگاه صنعتی شریف، چاپ دوم.
3. Morrison, R.T., and Boyd, R. N. Organic Chemistry Morrison & Boyd, 1268p.
4. McMurry, J., 2012., Organic Chemistry 8th ed. 1380p.
5. Housecroft C.E., Constable E.C., Chemistry , An Introduction to organic , Inorganic and physical Chemistry , 4th – ed, 2010 www.pearsoned.co.uk
6. Colin Baird, Chemistry in your life, W.H.freeman and company
7. Brown and foote, Organic Chemistry , Saunders collage publication.

جلسه بحث

عنوان درس به فارسی: جلسه بحث	عنوان درس به انگلیسی: Discussion	رده: ۷۸	تعداد واحد: ۱	نوع واحد: اختیاری	۱ واحد نظری	دروس پیش‌نیاز: ندارد
آموزش تکمیلی عملی: ☒	دارد ☐	ندارد ☐	۱۶ ساعت	۱ تعداد واحد:		

هدف درس: آشنایی دانشجو در خصوص بررسی متابع و جمع بندی در مورد یک زمینه خاص.

لیز رئوس مطالب:

- نظری:

از طریق گروه آموزشی یکنفر از استاد مسئول جلسه بحث هر دانشجو می شود.

- عملی: ندارد

روش ارزیابی (درصد):

ارزشیابی مستمر	آزمون میان ترم	آزمون پایان ترم	پروژه/اکار عملی
۲۰	۸۰	*	*

منابع: -

سامانه اطلاعات جغرافیایی

عنوان درس به فارسی: سامانه اطلاعات جغرافیایی	ردیف درس: ۷۹	تعداد واحد: ۲	نوع واحد: اختیاری	۱ واحد نظری ۱ واحد عملی	دروس پیش‌نیاز: ندارد.
عنوان درس به انگلیسی: GIS		تعداد ساعت: ۴۸		آموزش تکمیلی عملی: ☒ ندارد ☐ دارد	سینما ☐ آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سفر علمی ☐ سمینار

هدف درس: آشنایی با GIS و مواردی که می‌توان از آن در مرتع، آبخیز و بیابان استفاده کرد.

لئے رئوس مطالب:

- نظری:

تاریخچه و تکامل GIS، تعاریف، ارکان GIS، زیر سامانه های GIS پرسشهای ممکنه از یک GIS، محاسن و معایب GIS ، مدل مفهومی و منطقی، مراحل ایجاد و برپایی GIS (تعیین اهداف، انتخاب سامانه، انتخاب سیستم پروژکسیون...) ساختار داده در GIS و تبدیل آنها، مدل سازی دنیای واقعی در GIS ، انواع بانکهای اطلاعاتی، طبقه بندی سامانه های اطلاعات جغرافیایی، مدل رقومی ارتفاع (DEM) و روشهای تهیه و کاربردهای آن - توانایی های عملیاتی GIS، کیفیت و دقّت داده ها، سخت افزار و نرم افزارهای GIS ، روشهای وارد سازی داده ها، ارتباط GPS و سنجش از دور با GIS، ارائه نمونه های کاربردی GIS در زمینه های مختلف منابع طبیعی (مرتع و آبخیزداری و بیابان).

- عملی:

آشنایی و تسلط به یک GIS رستری- آشنایی و تسلط به یک GIS وکتوری - اجرای عملیات رقومی سازی وارد سازی داده ها و اصلاح آنها - اجرای عملیات آماده سازی و پردازش داده ها - اجرای عملیات تجزیه و تحلیل - اجرای عملیات تهیه نقشه و رسم- طرح و اجرای پروژه کوچک در زمینه تخصصی منابع طبیعی (در مرتع و آبخیزداری) به کمک GIS.

روش ارزیابی (درصد):

ارزشیابی مستمر	آزمون میان ترم	آزمون پایان ترم	پروژه/کار عملی
۱۰	۲۰	۵۰	۲۰

منابع:

1. Aronoff, S. 1989. Geographic Information systems: A management perspective. 294 pp.
2. Demers, M.N. 1997. Fundamentals of Geographic Information Systems. 486 pp.